

DE STUURLUI AAN WAL

Een institutioneel onderzoek
naar het beleidsterrein
scheepvaart en maritieme zaken,
1980-1994

J.T. Klinkenberg

Inhoud		1
Verantwoording		4
Lijst van afkortingen		6
Hoofdstuk I	Inleiding	
	1. Het beleidsterrein 1980-1994	7
	1.1. Afbakening van het beleidsterrein	7
	1.2. Het economische kader	8
	1.3. Het bestuurlijke kader	9
	1.4. Het juridische kader	10
	2. Beleidsvelden	12
	3. Indeling en presentatie	14
	4. Bronnen	15
	5. Gebruiksaanwijzing	16
Hoofdstuk II	Actoren	17
Hoofdstuk III	Algemene handelingen	
	1. De minister van V&W/DGSM	31
	2. Overleg- en adviesorganen	34
Hoofdstuk IV	Internationale samenwerking	
	1. Inleiding	37
	2. De verkeersraden	38
	3. Multilaterale samenwerking	
	3.1. De Noordzeeministersconferentie	39
	3.2. De Navo	41
	3.3. De Europese Unie	43
	3.4. De Consultative Shipping Group	49
	3.5. De Internationale Maritieme Organisatie	51
	3.6. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling	55
	3.7. De Verenigde Naties Conferentie inzake Handel en Ontwikkeling	57
	3.8. De International Association of Lighthouse Authorities	59
	3.9. Het Memorandum of Understanding on Port State Control	61
	3.10. De North Sea Pilotage Commission	64
	4. Bilaterale samenwerking	
	4.1. De Belgisch-Nederlandse Permanente	

	Commissie van Toezicht op de Scheldevaart	66
	4.2. De Emscommissie	66
	4.3. Gemengde Commissies	67
	4.4. Bilaterale scheepvaartverdragen	68
	4.5. Technische samenwerking	69
Hoofdstuk V	Het zeevervoer	
	1. Inleiding	70
	2. Wet- en regelgeving	71
	3. De totstandkoming van het beleid	74
	4. De registratie van schepen en opvarenden	77
	5. Meetbrieven voor zee- en binnenschepen	77
	6. De nationaliteit van zeeschepen	81
	7. De ordening van de zeevervoermarkt	87
	8. Steunverlening aan de zeevaartsector	94
	9. Rationalisering van de bedrijfsvoering	100
	10. Arbeids- en rusttijden	101
	11. De woon-, werk- en leefomstandigheden	104
	12. De monsterring van schepelingen	105
	13. De vaarplichtbeloning	108
	14. Stimulering van kustvaart en feedervervoer	108
	15. Ontwikkelingsplannen voor zeehavens	109
Hoofdstuk VI	Het nautisch beheer van de scheepvaartwegen	
	1. Inleiding	111
	2. Wet- en regelgeving	111
	3. De totstandkoming van het beleid	113
	4. Het stellen van het bestuurlijk kader	117
	5. De indeling van de vaarwegen	119
	6. De verkeersregeling	121
	7. De beloodsing	128
	8. De vaarwegmarkering	139
	9. Plaatsbepalingssystemen	140
	10. Integratie en privatisering van de loodsdiensten	140
Hoofdstuk VII	Het toezicht op de veiligheid van schip, lading en bemanning	
	1. Inleiding	143
	2. Wet- en regelgeving	143

3.	De totstandkoming van het beleid	145
4.	De constructie, inrichting en uitrusting van zeeschepen	147
5.	De constructie, inrichting en uitrusting van binnenschepen	151
6.	De omvang en samenstelling van de bemanning van zeeschepen	154
7.	Kennis, bekwaamheid en lichamelijke geschiktheid van de binnenschipper	170
8.	De voorkoming van arbeidsongevallen	175
9.	Toezicht op de veiligheid van zeeschepen	177
10.	Toezicht op de veiligheid van binnenschepen	181
11.	Het onderzoek van rampen met zeeschepen	182
12.	Het onderzoek van rampen met binnenschepen	185
Hoofdstuk VIII De milieuveiligheid van de scheepvaart		
1.	Inleiding	187
2.	Wet- en regelgeving	187
3.	De totstandkoming van het beleid	190
4.	Verontreiniging ten gevolge van operationele lozingen	192
5.	Verontreiniging ten gevolge van ongevallen	201
6.	Aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging	203
Hoofdstuk IX Het toezicht op de civiele zeegaande rijksvaartuigen		
1.	Inleiding	208
2.	Het stellen van het bestuurlijk kader	208
3.	Het veiligheidstoezicht	209
4.	Het toezicht op het technisch-economisch beheer	210
Hoofdstuk X Crisisbeheersing		
1.	Inleiding	213
2.	Wet- en regelgeving	214
3.	Handelingen	214

Wet- en regelgeving
Geraadpleegde bronnen en literatuur

219

227

Verantwoording

Dit rapport bevat de neerslag van een institutioneel onderzoek naar de handelingen van de rijksoverheid op het beleidsterrein scheepvaart en maritieme zaken in de periode 1980-1994. Het onderzoek is verricht in de periode juni 1993-januari 1994 en is uitgevoerd volgens de methoden die binnen het PIVOT-team zijn ontwikkeld. De hoofdlijnen van deze methoden zijn in de algemene inleiding aan het begin van dit rapport beschreven.

Doel van dit rapport is een instrument te bieden dat leidt tot de selectie en bewerking van de neerslag van handelingen van rijksoverheidsorganen op het beleidsterrein scheepvaart en maritieme zaken in de periode 1980-1994. Handelingen van vóór 1980 zijn niet beschreven, omdat selectie van de relevante neerslag van de handelingen van de belangrijkste actoren uit die periode reeds heeft plaatsgevonden.

PIVOT verstaat onder het begrip handeling een complex van activiteiten, dat verricht wordt door één of meer (overheids)organen en dat veelal een produkt naar de omgeving oplevert. Onder het begrip actor verstaat PIVOT een (overheids)orgaan of functionaris die handelingen verricht.

De in dit rapport beschreven handelingen zijn ontleend aan onder meer wet- en regelgeving, beleidsdocumenten en aan informatie verkregen door gesprekken met medewerkers van het ministerie van Verkeer en Waterstaat.

In eerste instantie zijn handelingen van de minister van Verkeer en Waterstaat opgenomen. Van de overige actoren op het beleidsterrein zijn in beginsel alleen handelingen beschreven indien de actoren vallen onder de Archiefwet 1962. Dit betekent dat van private instellingen en organen en van particulieren geen handelingen zijn opgenomen.

Het beleidsterrein scheepvaart en maritieme zaken wordt in de rapport gelijkgesteld aan het beleidsterrein dat bestreken wordt door het gelijknamige directoraat-generaal van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Dit betekent dat de civiele zeescheepvaart centraal staat. Met betrekking tot de binnenscheepvaart worden alleen handelingen beschreven die verricht worden op grond van de taken van het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken betreffende de

veiligheid en milieuvriendelijkheid van de binnenschepen. Handelingen met betrekking tot de overige aspecten van de binnenscheepvaart - de ordening van het scheepvaartverkeer op de binnenwateren en het vervoerbeleid - worden beschreven in de rapporten van het PIVOT-onderzoek dat momenteel wordt verricht bij Rijkswaterstaat en het Directoraat-Generaal voor het Vervoer.

Lijst van afkortingen

amvb	algemene maatregel van bestuur
CEIA	zie: COCO
COCO	Coördinatiecommissie voor Europese Integratie en Associatieproblemen
COREPER	Comité des Représentants Permanents
CSG	Consultative Shipping Group
DGSM	Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken
DV	Dienst Vaartuigen
EU	Europese Unie
IALA	International Association of Lighthouse Authorities
IMCO	Intergouvernementele Maritieme Consultatieve Organisatie
IMO	Internationale Maritieme Organisatie
IOZV	Interdepartementaal Overleg Zeegaande Vaartuigen
K.B.	Koninklijk Besluit
LEG	Legal Committee
MEPC	Marine Environment Protection Committee
MOU	Memorandum of Understanding
MSC	Maritime Safety Committee
MTC	Maritime Transport Commotie
NAVO	Noordatlantische Verdragsorganisatie
NSPC	North Set Pilotage Commission
NZMC	Noordzee Ministersconferentie
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
ORO	Overkoepelend Rationaliserings-Overleg
PSC	Port State Control
PV	Permanente Vertegenwoordiger
RV	afdeling Rijksvaartuigen
SGIO	Special Group on International Organisations
SI	Scheepvaartinspectie
SMD	Scheepsmetingsdienst
TOZ	Tripartiet Overleg Zeescheepvaart
UNCTAD	United Nations Conference on Trade and Development
V&W	Verkeer en Waterstaat
VMD	Vaarwegmarkeringsdienst

Hoofdstuk I   Inleiding

1. Het beleidsterrein

1.1. Afbakening van het beleidsterrein

De scheepvaart omvat het zich te water verplaatsen met vaartuigen en de daarbij behorende diensten en infrastructuur. In de wet- en regelgeving wordt daarbij het begrip vaartuig ruim gedefinieerd als enig drijvend voorwerp dat feitelijk wordt gebruikt of geschikt is om te worden gebruikt als middel tot verplaatsing te water. Daarbij worden inbegrepen voorwerpen zonder waterverplaatsing en watervliegtuigen die gebruikt worden als een middel van verplaatsing te water.

De scheepvaart kent een civiele sector, waartoe onder meer gerekend moet worden de koopvaardijvaart, de beroepsmatige binnenscheepvaart, de visvaart en de pleziervaart, en een militaire sector, die de scheepvaart onder verantwoordelijkheid van de minister van Defensie omvat. Onderwerp van dit rapport is de civiele scheepvaart; de militaire scheepvaart (Marine) is onderwerp van PIVOT-onderzoek bij het ministerie van Defensie.

Analoog aan het onderscheid tussen de zee- en de binnenwateren, is ook sprake van zeescheepvaart en binnenscheepvaart. Daarbij is van belang dat er binnenwateren zijn waarop in betekende mate zeescheepvaartverkeer plaatsvindt, namelijk de wateren die de zeehavens verbinden met de zee.

In de zakelijke zeevaart zijn de twee hoofdvormen van vervoer het beroepsvervoer en het eigen vervoer. Van eigen vervoer is sprake indien de schepen in eigendom zijn van ondernemingen die zelf voor de aanvoer van hun grondstoffen en afvoer van hun producten zorgen, zoals oliemaatschappijen. Ten aanzien van het eigen vervoer kan een onderscheid worden gemaakt naar tankvaart, bulkvaart en overige vaart. In het beroepsvervoer zijn twee exploitatievormen te herkennen. De lijnvaart betreft de exploitatie van schepen die tussen vooraf vastgestelde havens varen. Hun aankomst en vertrek, de havens die zij aandoen en de routes die zij varen worden van tevoren opgesteld en gepubliceerd. De algemene vrachtvaart (ook "wilde vaart" of "tramp-vaart" genoemd) betreft de exploitatie van schepen door afsluiting van bevrachtingsovereenkomsten voor bepaalde reizen of voor bepaalde perioden. Hier is dus sprake van schepen die

gehuurd zijn. Ze hebben geen vast vaarschema met vaste aanloophavens. Naast lijnvaart en algemene vrachtvaart omvat het beroepsvervoer de sleepvaart, de berging, de bevoorradingvaart en de zware-ladingvaart.

Vormen van vervoer in de binnenvaart zijn de binnenlandse binnenvaart en de grensoverschrijdende binnenvaart. Deze twee vormen kennen elk tankvaart en droge ladingvaart, waarbinnen weer een onderscheid gemaakt kan worden naar eigen vervoer en beroepsvervoer. Ten aanzien van het eigen vervoer binnen de binnenlandse droge ladingvaart kan weer een onderscheid worden gemaakt tussen beurtvaart en ongeregeld vervoer.

Onderwerp van dit rapport is het beleidsterrein scheepvaart en maritieme zaken zoals dit bestreken wordt door het gelijknamige directoraat-generaal van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Dit betekent dat met betrekking tot de zeescheepvaart handelingen voortkomend uit rijksoverheidstaken met betrekking tot de zeescheepvaartsector, het zeescheepvaartverkeer, en de veiligheid en milieuvriendelijkheid van de schepen beschreven worden; met betrekking tot de binnenscheepvaart worden alleen handelingen beschreven die voortkomen uit de taken van de rijksoverheid met betrekking tot de veiligheid en milieuvriendelijkheid van de schepen. Handelingen met betrekking tot de ordening van het scheepvaartverkeer op de binnenwateren zullen beschreven worden in het PIVOT-rapport betreffende Rijkswaterstaat. Handelingen voortkomende uit het vervoerbeleid ten aanzien van de binnenscheepvaart worden beschreven in het PIVOT-rapport betreffende het Directoraat-Generaal voor het Vervoer van het ministerie van Verkeer en Waterstaat.

1.2. Het economische kader

De Nederlandse zeescheepvaartsector telde in 1982 293 rederijen, waarvan zich 50 met de grote en 243 met de kleine handelsvaart bezighielden. De kleine reders, met 1 tot 5 schepen, overheersen de sector. Bij de grote-handelsvaartrederijen behoorde in 1982 86% tot de kleine rederijen, bij de kleine handelsvaart beschikte zelfs 97% slechts over 1-5 schepen. Het aantal schepen onder Nederlandse vlag bedroeg in 1991 395 schepen. Daarnaast waren er 267 schepen die weliswaar onder vreemde vlag voeren, maar waarin het belang van Nederlandse reders meer dan 50%

bedroeg. In 1982 nam Nederland gemeten in brutoregister-tonnage de 18de plaats in op de lijst van de belangrijkste scheepvaartnaties en bezat Nederland minder dan 1% van de totale wereldhandelsvloot. Het aandeel van de Nederlandse vloot in de EU-vloot is circa 5%.

Het varend personeel op schepen onder Nederlandse vlag bedroeg in 1980 17.000 personen; in 1990 was dat aantal teruggelopen tot circa 9.000 personen. Wanneer de schepen onder buitenlandse vlag maar wel onder Nederlands beheer in de beschouwing worden betrokken, dan bedroeg het aantal Nederlanders werkzaam als zeevarende in 1990 circa 15.000 personen.

De Nederlandse zeescheepvaart heeft de laatste decennia te kampen met marktomstandigheden als de protectie van de eigen vlaggen in verschillende landen en het relatief hoge kostenniveau in Nederland. De hoge exploitatiekosten - vooral veroorzaakt door de loonkosten - maken het voor Nederlandse rederijen moeilijk te concurreren met schepen onder de vlag van landen met goedkope arbeidskrachten, minder strenge eisen ten aanzien van arbeidsomstandigheden en technische uitrusting, en lagere of zelfs geen vennootschapsbelasting.

In de zeescheepvaart nemen rederijen de belangrijkste plaats in. De kernactiviteiten van de reders zijn het dagelijkse bestuur over en beheer van schepen, bevrachtings- en bemanningszaken, de verzekering van schip en lading, het vertegenwoordigen van internationale lijndiensten (de agentuur) en de makelaardij in schepen.

De Nederlandse reders zijn verenigd in twee brancheverenigingen: de Koninklijke Nederlandse Redersvereniging (KNVR), die de belangen behartigt van de grote handelsvaart, en de Vereniging van Nederlandse Reders in de Kleine Handelsvaart (VNRK).

1.3. Het bestuurlijke kader

De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor zowel de zeescheepvaart als de binnenscheepvaart berust bij de minister van Verkeer en Waterstaat. Binnen het departement van Verkeer en Waterstaat is de verantwoordelijkheid voor de te onderscheiden aspecten van het zee- en binnenscheepvaartbeleid als volgt de over het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken,

het Directoraat-Generaal voor het Vervoer en Rijkswaterstaat verdeeld:

	Economisch en sociaal beleid	Verkeers- ordening	Veiligheid en milieu
Zeescheepvaart	DGSM	DGSM	DGSM
Binnenscheepvaart	DGV	RWS	DGSM

Zoals reeds vermeld, zullen in dit rapport alleen handelingen worden beschreven die voortvloeien uit dan wel samenhangen met de taken van het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken. De overige handelingen met betrekking tot de (binnen)scheepvaart worden in andere PIVOT-rapporten beschreven.

Het beleidsterrein scheepvaart en maritieme zaken omvat een groot aantal facetten, waarbij naast de minister van Verkeer en Waterstaat ook andere ministers betrokken zijn. Daarbij bepaalt de wet welke ministers voor welke facetten of onderdelen daarvan de eerste verantwoordelijkheid dragen. Op grond van historische ontwikkelingen is met betrekking tot een aantal facetten van het scheepvaartbeleid een zekere verstrengeling van ministeriële verantwoordelijkheden ontstaan. Zo berust de verantwoordelijkheid voor het sociale beleid in beginsel bij de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Ten aanzien van de zeescheepvaart echter is de minister van Verkeer en Waterstaat belast met de voorbereiding en uitvoering van het beleid inzake de arbeids- en rusttijden en inzake de woon-, werk- en leefomstandigheden aan boord. Het feit dat beide ministers eigen verantwoordelijkheden hebben ten aanzien van de gezondheid, veiligheid en welzijn in verband met de arbeid in de scheepvaartsector maakt overleg tussen beiden noodzakelijk. Soortgelijke raakvlakken van verantwoordelijkheden doen zich voor met de ministers van VROM, Economische Zaken en Onderwijs en Wetenschappen.

1.4. Het juridische kader

Het juridische kader van het beleidsterrein scheepvaart en maritieme zaken wordt gevormd door nationale en internationale regelgeving. Beide vormen de formele grondslag van de overheidsbemoeyenis met de scheepvaart.

In de ontwikkelingsgeschiedenis van de nationale scheepvaartwetgeving, zoals die in de periode 1980-1994 van kracht was of nog is, kunnen een aantal belangrijke perioden worden onderscheiden:

- 1891: De totstandkoming van een aantal wetten en regelingen waarmee regels worden gesteld ter ordening van het scheepvaartverkeer, zowel op zee als op de binnenwateren. Het betreft hier onder meer de Wet van 28 februari 1891 (Stb. 69) tot vaststelling van bepalingen betreffende 's Rijks waterstaatswerken, en de Wet van 15 april 1891 (Stb. 91), houdende bepalingen ter voorkoming van aanvaring of aandrijving op de openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan. Beide wetten zijn, zij het met een aantal tussentijdse wijzigingen, tot 1988 van kracht geweest;
- 1909: Het van kracht worden van de Schepenwet, houdende bepalingen inzake de bouw, inrichting en uitrusting van schepen;
- 1931: De totstandkoming van de Binnenvaartrampenwet;
- 1935: Het van kracht worden van de wetten op de zeevaart- en zeevisvaardiploma's, waarmee de veiligheidseisen met betrekking tot zeeschepen aangevuld worden met eisen inzake de samenstelling en omvang van de scheepsbemanning;
- 1937: Het van kracht worden van het Schepelingenbesluit, houdende bepalingen inzake de woon-, werk- en leefomstandigheden aan boord;
- 1957: Het van kracht worden van de Loodswet;
- 1972: De totstandkoming van Rijkswet Noodvoorzieningen Scheepvaart, Rijkswet Vaarplicht en de Vaarplichtwet;
- 1973: De totstandkoming van de Wet arbeids- en rusttijden zeescheepvaart;
- 1977: De totstandkoming van de Wedervergeldingswet zeescheepvaart;
- 1982: De totstandkoming van de Wet vervoer over zee, houdende wettelijke regelen voor de zeevervoermarkt;
- 1988: De totstandkoming van de Scheepvaartverkeerswet en de Loodsenwet. Met deze regelingen wordt scheepvaartverkeerswetgeving ingrijpend gewijzigd en wordt de basis gelegd voor de privatisering van het loodswezen;
- 1994: De wijziging van de Loodsenwet en de Scheepvaartverkeerswet, waardoor de financiële relatie

tussen het rijk en het loodswezen gewijzigd is, en de totstandkoming van de Wet Stimulering Zeescheepvaart, die de overheid de mogelijkheid biedt de Nederlandse zeescheepvaartsector te stimuleren.

De scheepvaartwetgeving is zeer omvangrijk en uitermate gedetailleerd. Bovendien is met name de oudere wet- en regelgeving vaak buitengewoon ingewikkeld door de uitgebreide clausuleringen. Een overzicht van de in de periode 1980-1993 van kracht zijnde en/of tot standgekomen wet- en regelgeving met betrekking tot het beleidsterrein scheepvaart en maritieme zaken is opgenomen aan het eind van dit rapport.

De laatste decennia is de betekenis van de internationale regelgeving voor de zeescheepvaart steeds invloedrijker geworden. De in internationaal verband tot stand gekomen verdragen tussen staten, supranationale regelgeving van de Europese Gemeenschappen, en de aanbevelingen, richtlijnen en adviezen van internationale organisaties hebben daarbij de nationale wet- en regelgeving verregaand beïnvloed.

2. Beleidsvelden

Bij haar instelling in 1979 werd het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken belast met de behandeling van aangelegenheden betreffende:

1. de behartiging van de economische en sociale belangen van de Nederlandse zeescheepvaart;
2. de veiligheid van de onder de Nederlandse vlag varende zeeschepen en de Nederlandse binnenschepen, alsmede van hun opvarenden;
3. het verzekeren van de aanwezigheid van voldoende en voor hun taak berekende bemanningen aan boord van de onder Nederlandse vlag varende zeeschepen en van de Nederlandse binnenschepen;
4. het bevorderen van de veilige en vlotte afwikkeling van het scheepvaartverkeer op de wateren waarop in betekenende mate zeescheepvaartverkeer plaatsvindt;
5. het bevorderen van een veilig vaargedrag van de onder Nederlandse vlag varende zeeschepen;
6. het voorkomen en beperken van schadelijke gevolgen van scheepsongevallen voor de daarbij betrokken opvarenden en schepen, varende op de wateren waarop in betekenende mate zeescheepvaartverkeer plaatsvindt;

7. het voorkomen en beperken van lozingen van voor het milieu schadelijke stoffen door de onder Nederlandse vlag varende zeeschepen en de schepen varende op de wateren waarop in betekenende mate zeescheepvaartverkeer plaatsvindt;
8. de Raad voor de Scheepvaart;
9. het zeehavenbeleid met het oog op de nautische en economische belangen van de zeescheepvaart;
10. het economisch-doelmatig beheer en gebruik van rijksvaartuigen en het voorzien op een verantwoorde wijze in de behoefte aan rijksvaartuigen;
11. de civiele verdediging verband houdende met de vorengenoemde onderwerpen;
12. de samenwerking in internationaal verband betreffende vorengenoemde onderwerpen;
13. de wetgeving en andere juridische aspecten verbonden aan de vorengenoemde onderwerpen.

Hoewel de dertien punten uit de instellingsbeschikking naast taken ook doelstellingen en instrumenten bevat, vormen zij de grondslag voor de belangrijkste taken die DGSM in de periode vanaf 1980 vervult:

1. het bevorderen van de economische en sociale ontwikkeling van de maritieme sector;
2. het bevorderen van de veiligheid en milieuvriendelijkheid van de zeescheepvaart en de binnenscheepvaart.

De voor de taakuitoefening noodzakelijke bevoegdheden strekken zich uit over alle Nederlandse schepen waar ter wereld die zich ook bevinden en over alle Nederlandse wateren waarop in betekenende mate zeescheepvaartverkeer plaatsvindt. Deze "DGSM-wateren" zijn: de wateren boven het Nederlandse deel van het continentaal plat, de territoriale zee, de Waddenzee en de Eems voor zover betrekking hebbende op de scheepvaartroutes, de havenmond IJmuiden en het Noordzeekanaal, de Rotterdamse Waterweg, Oude Maas, Dordtse Kil en het Hollands Diep tot het industriegebied Moerdijk en de Noord, de Westerschelde en het kanaal van Terneuzen naar Gent.

Het beleidsterrein scheepvaart en maritieme zaken is omwille van de overzichtelijkheid verdeeld in een aantal beleidsvelden, te weten:

- internationale samenwerking;
- het zeevervoer;
- het zeescheepvaartverkeer;

- de veiligheid van zee- en binnenschepen;
- de milieuvriendelijkheid van de zeescheepvaart;
- het beheer van de rijksvaartuigen;
- maritieme crisisbeheersing.

Onder internationale samenwerking valt de behartiging van de belangen van Nederland als vlag-, kust- en havenstaat in internationaal verband. Onder het zeevervoer valt onder meer het economische en sociale beleid ten aanzien van de zeescheepvaartsector. De zorg voor de veiligheid van de scheepvaart omvat onder meer de regelgeving ten aanzien van en het toezicht op de constructie, inrichting en uitrusting van schepen en de veiligheid van de bemanning aan boord. Onder het milieubeleid ten aanzien van de scheepvaart valt onder meer het beleid gericht op de voorkoming van vervuiling van het mariene milieu ten gevolge van (bedrijfsmatige) lozingen vanaf schepen. Het rijksvaartuigenbeheer is opgenomen als apart beleidsveld omdat deze taak de laatste jaren een min of meer zelfstandig onderdeel is gaan vormen van het scheepvaartbeleid. Ook het maritieme crisisbeheersingsbeleid is als apart beleidsveld opgenomen.

3. Indeling en presentatie

In hoofdstuk 3 worden kort de diverse actoren beschreven waarvan in dit rapport handelingen zijn opgenomen. De hoofdstukken 3 tot en met 10, waarin de handelingen van de actoren met betrekking tot de diverse beleidsvelden worden beschreven, vormen de kern van dit rapport.

In hoofdstuk 3 zijn om praktische redenen een aantal handelingen ondergebracht die op meer dan één beleidsveld betrekking hebben. Het betreft hier vooral handelingen van de minister van Verkeer en Waterstaat/DGSM en van een aantal advies- en overlegorganen.

In hoofdstuk 4 worden de handelingen in het kader van de internationale samenwerking beschreven. Van belang is vooral de internationale samenwerking in het kader van de diverse internationale organisaties. Om het kader waarin de handelingen worden verricht te schetsen, is van de opgenomen organisaties een kort signalement gegeven.

In de hoofdstukken 5 tot en met 8 staan de handelingen op de

beleidsvelden vervoer, verkeersordening, veiligheid en milieuvriendelijkheid centraal. Qua indeling komen deze hoofdstukken met elkaar overeen. Na een korte inleiding, waarin de taken van de rijksoverheid met betrekking tot het betreffende beleidsveld worden geschetst, volgt een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving. Per beleidsveld zijn de handelingen geordend op grond van een aantal belangrijke thema's.

De hoofdstukken 9 en 10 bevatten een beschrijving van de handelingen met betrekking tot het toezicht op de civiele zeegaande vaartuigen, respectievelijk de civiele verdedigingsvoorbereiding. Het betreft hier twee beleidsvelden die om in archieftechnische dan wel organisatorische redenen enigszins los staan van de overige in dit rapport onderscheiden beleidsvelden.

Het rapport wordt afgesloten met een overzicht van de relevante wet- en regelgeving die in de periode 1980-1994 van kracht was of werd, en een overzicht van de overige geraadpleegde schriftelijke bronnen.

4. Bronnen

De actoren en handelingen zijn in kaart gebracht op basis van een groot aantal uiteenlopende bronnen, zoals wet- en regelgeving en bijbehorende Kamerstukken, beleidsnota's, beleids- en begrotingsplannen, jaarverslagen, onderzoeksrapporten, brochures en secundaire literatuur. Een overzicht van de geraadpleegde wet- en regelgeving en van de overige bronnen is opgenomen aan het eind van dit rapport.

Tevens zijn in verschillende stadia van het onderzoek gesprekken met deskundigen van binnen en buiten DGSM gevoerd.

- ing. A. Schaap, secretaris Commissie I.O.Z.V.
- mr. R.J. de Bruijn, DGSM
- mr. ing. A.P. Burgel, DGSM
- mr. L.J. Clement, DGSM
- mr. B.G. Hofman, DGSM
- ir. J.D. Landkroon, DGSM
- ir. W.F. van Laar, plv. voorzitter Examencommissie Scheepswerktuigkundigen
- drs. E.L.M. Meijnders, DGSM

- H. Meurs, DGSM
- D. Pas, DGSM
- drs. E.D. van der Schaft, DGSM
- R.W.J.Schiferli, plv. Hoofd Secretariaat Memorandum of Understanding on Port State Control
- P.C.H. Tack, DGSM
- mr. J.A. Terstegen, DGSM
- W. Tieman, DGSM
- mr. H.E. van der Voort-Cleyndert, DGSM

5. Gebruiksaanwijzing

- De actoren en handelingen zijn opgenomen in een datablok, waarin tevens zijn opgenomen de periode waarin de handeling werd of nog wordt verricht, de bron waaraan de gegevens in het datablok zijn ontleend, en een typering van de handeling.
- In het rapport zijn enkele handelingen opgenomen die nog niet zijn verricht. Bij deze handelingen is in het in het datablok achter het item "Periode" de toevoeging "n.v.t." geplaatst. Een dergelijke handeling is "pro memorie" opgenomen.
- Bij de meeste handelingen is achter de hoofdactor een sub-actor opgenomen. Dit is alleen gebeurd in gevallen waarin daadwerkelijk is vastgesteld dat de handeling door een sub-actor (een organisatieonderdeel of een functionaris) wordt verricht. Bij twijfel of indien er meerdere sub-actoren bij de uitvoering van een handeling betrokken zijn, is alleen de hoofdactor vermeld.
- Aangezien het onderzoek beperkt is tot de periode vanaf 1 januari 1980, is 1980 het vroegste jaartal dat bij de periodisering van de handelingen vermeld wordt. Bedacht moet echter worden dat de meeste handelingen waarbij als beginjaar 1980 vermeld is, ook reeds vóór dat jaar verricht werden.
- In het datablok is bij de handelingen een drietal typering vermeld. De eerste typering heeft betrekking op de fase van de handeling in de beleidscyclus. Daarbij is geput uit de volgende termen: agendavormend, beleidsvoorbereidend, beleidsbepalend, beleidsuitvoerend, beleidsevaluerend, terugkoppelend en beleidsbeëindigend. De tweede typering is die van de werking van de handeling. Onderscheiden zijn handelingen met een algemeen geldende werking, met een beschikkende werking, met een

planvormende werking en handelingen die de werking hebben van een beleidsovereenkomst. Tot slot zijn de handelingen inhoudelijk gekarakteriseerd met behulp van de begrippen toezichthoudend, adviserend, kaderstellend, uitvoerend, toetsend, onderzoekend, opsporend, basisregistrerend en informerend.

De typeringen die op basis van deze terminologie tot stand zijn gekomen hebben niet een absoluut karakter, maar moeten gezien worden als *ideal*-typeringen. Ze bieden niet meer dan een indicatie voor de plaats van een bepaalde handeling in het geheel van het overheidshandelen op het beleidsterrein scheepvaart en maritieme zaken.

Hoofdstuk II Actoren

Op het beleidsterrein scheepvaart en maritieme zaken spelen tal van actoren binnen en buiten de rijksoverheid een rol. De belangrijkste actoren waarvan in dit rapport handelingen worden beschreven zijn:

- de minister van Verkeer en Waterstaat;
- het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken;
- interdepartementale, intradepartementale en externe advies- en overlegorganen die door de minister van Verkeer en Waterstaat zijn ingesteld en/of waarvan het voorzitterschap dan wel het secretariaat wordt vervuld door een aan die minister verantwoordelijke ambtenaar.

Voorts kunnen als actoren op het beleidsterrein onder andere worden aangemerkt:

- interdepartementale, intradepartementale en externe advies- en overlegorganen die niet door de minister van Verkeer en Waterstaat zijn ingesteld;
- de Staten-Generaal;
- de Raad van State, die onder meer adviseert bij voorstellen van wet;
- de Kroon, die onder meer een rol speelt bij beroepszaken;
- de Ministerraad, die onder meer belast is met de vaststelling van het beleid;
- reders en hun belangenorganisaties;
- werknemers in de maritieme sector en hun belangenorganisaties;
- internationale organen, als de Europese Unie en de Internationale Maritieme Organisatie.

Van deze tweede categorie actoren zijn in dit rapport geen handelingen opgenomen omdat zij ofwel in een ander PIVOT-rapport worden beschreven ofwel omdat het geen rijksoverheidsorgaan betreft.

1. De minister van V&W

De minister van Verkeer en Waterstaat is belast met de beleidsverantwoordelijkheid voor de scheepvaart. De minister heeft bestuurlijke, regelgevende en toezichthoudende bevoegdheden ten aanzien van de scheepvaart. Binnen het ministerie van Verkeer en Waterstaat berust de beleidsverantwoordelijkheid bij het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken.

2. Het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken (DGSM)

Het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken is ingesteld bij ministeriële regeling van 27 december 1979/No. A27 245) (Stct. 251). De regeling trad in werking op 1 januari 1980. Achtergrond van de instelling van DGSM was de wens van de regering om te komen tot een grotere eenheid van maritiem bestuur.

In de jaren 1945-1980 heeft de bemoeienis van de rijksoverheid met de zeescheepvaart zich steeds voltrokken onder verantwoordelijkheid van de minister van Verkeer en Waterstaat en de minister van Defensie. De laatstgenoemde minister had de zorg voor een veilige beloodsing en voor de betonning, bebakening en verlichting van de voor de zeevaart openstaande Nederlandse wateren, op het Nederlandse gedeelte van het continentale plat en op het IJsselmeer, en voor de radardienst en de kustwacht. Vrijwel alle overige activiteiten van de rijksoverheid ten aanzien van de scheepvaart vielen in deze periode onder de verantwoordelijkheid van de minister van Verkeer en Waterstaat.

In de loop der tijd ontstond kritiek op de taakverdeling tussen de beide ministeries. Ondanks het feit dat de band tussen het loodswezen en betonning met Defensie in de historie wortelde en bij dat ministerie de benodigde nautische expertise en logistieke voorzieningen aanwezig waren, vielen deze taken buiten de eigenlijke defensiedoelstelling. Een tweede bron van kritiek vormde de versnippering van verantwoordelijkheden, hetgeen naar het oordeel van velen een slagvaardig maritiem overheidsbeleid en een doelmatig optreden belemmerden. Met de instelling van het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken werd getracht aan deze situatie een einde te maken. In het nieuwe directoraat-generaal werden opgenomen het Directoraat-Generaal van Scheepvaart, het rijksloodswezen en de op de zeescheepvaart betrekking hebbende activiteiten van Rijkswaterstaat.

Anno 1994 kent DGSM twee beleidsdirecties: de Directie Maritiem Vervoer en de Directie Scheepvaartverkeer. Tevens zijn er twee uitvoerende directies: de Scheepvaartinspectie en de Vaarwegmarkeringsdienst.

De Directie Maritiem Vervoer houdt zich bezig met het vervoersbeleid voor de maritieme sector. Het gaat hierbij zowel om de vanuit Nederland beheerde schepen als om de zeescheepvaart die de Nederlandse havens aandoet.

De Directie Scheepvaartverkeer richt zich op de verkeersaspecten van de zeescheepvaart, waaronder zowel de technische veiligheid van de schepen en de veiligheid van de lading en de bemanning, als het nautisch beheer van de scheepvaartwegen wordt begrepen.

De Scheepsmetingsdienst

De Scheepsmetingsdienst (SMD) was tot 1993 een zelfstandige operationele eenheid van DGSM. Met ingang van 1993 vormt de SMD de Afdeling Scheepsmeting van de Scheepvaartinspectie. Taak van de SMD/Afdeling Scheepsmeting is het meten, identificeren, registreren en brandmerken van schepen, alsmede het afgeven van bijbehorende documenten, overeenkomstig de internationale en nationale regelgeving ter zake.

De Scheepvaartinspectie

De Scheepvaartinspectie (SI) is belast met het toezicht op de veiligheid van de Nederlandse schepen alsmede met het toezicht op de milieuvriendelijkheid van de scheepvaart. In het kader van deze toezichthoudende taak verricht de Scheepvaartinspectie onder meer de volgende activiteiten:

- het inspecteren van schepen voor wat betreft de constructie en inrichting;
- het keuren van uitrustingsstukken;
- het keuren van deskundigen;
- het toezien op het laden en lossen van gevaarlijke en milieuschadelijke stoffen;
- het inspecteren van schepen in het kader van havenstaatcontrole (Port State Control);
- het controleren van certificaten en andere scheepsdocumenten;
- het aanhouden van schepen
- het onderzoeken van ongevallen en overtredingen.

Tot 1992 kende de Scheepvaartinspectie een gedecentraliseerde organisatie, waarbij de Scheepvaartinspectie Zeevaart werkte vanuit de districten Rotterdam, Groningen (beide voor de koopvaardij) en IJmuiden (voor de visserij) en de Scheepvaartinspectie Rijn- en Binnenvaart was gevestigd te

Rotterdam. Met ingang van 1992 kent de Scheepvaartinspectie een nieuwe organisatiestructuur: de SI is nu op één locatie gevestigd: Rotterdam. Bovendien is de Scheepsmetingsdienst nu onderdeel van de Scheepvaartinspectie. De "Scheepvaartinspectie nieuwe stijl" bestaat uit een op afstand geplaatste toezichthoudende overheidsdienst, die zeven organisatie-eenheden omvat: de Afdeling Rijn- en Binnenvaart, de Afdeling Koopvaardij, de Afdeling Visserij, de Afdeling Scheepsmeting, de Afdeling Bemanningszaken, de Afdeling Onderzoek Ongevallen en de Afdeling Algemene Ondersteuning.

De Vaarwegmarkeringsdienst

De Vaarwegmarkeringsdienst (VMD) is belast met de vaarwegmarkering op de Noordzee, de Waddenzee en de aanlooproutes naar de grote zeehavens. In dit verband plaatst, verwijdert en onderhoudt de VMD zowel drijvende als vast opgestelde vaarwegmarkeringsobjecten. De VMD is gevestigd in Den Haag.

3. De Kustwacht

De Kustwacht is een in 1986 overeengekomen samenwerkingsverband van uitvoerende diensten van de ministeries van Financiën, Justitie, Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Defensie, Binnenlandse Zaken en Verkeer en Waterstaat. De Kustwacht heeft taken op het gebied van nood-, spoed- en veiligheidsverkeer, dienstverlenende taken op het gebied van hulpverlening, redding en rampenbestrijding, en toezicht- en opsporingstaken met betrekking tot onder meer het milieu. De Kustwacht is gevestigd in het Kustwachtcentrum te IJmuiden.

4. De Raad voor de Scheepvaart

De Raad voor de Scheepvaart is een bij wet (Schepenwet 1909) ingesteld orgaan met een bestuurlijke en tuchtrechtelijke functie. De Raad is gevestigd te Amsterdam. Taken van de Raad voor de Scheepvaart zijn:

1. het instellen van onderzoek met betrekking tot ongevallen met zeeschepen;
2. het verrichten van onderzoek met betrekking tot de geschiktheid van een lid van de bemanning voor zijn functie aan

boord van een schip;

3. het uitspreken van disciplinaire straffen indien de Raad van oordeel is dat de kapitein van een zeeschip zich op enigerlei wijze misdragen heeft of dat een scheepsramp te wijten is aan de schuld van de kapitein of van een ander bemanningslid;

4. de voorzitter van de Raad behandelt beroepen ingesteld tegen besluiten van de Scheepvaartinspectie.

5. De Commissie Binnenvaartrampenwet

De Commissie Binnenvaartrampenwet is ingesteld bij wet (Binnenvaartrampenwet 1931) en is samengesteld uit een voorzitter, een secretaris en acht bijzitters. De leden van de Commissie worden door de minister van Verkeer en Waterstaat benoemd. De Commissie is gevestigd te Rotterdam. Taak van de Commissie is het instellen van onderzoek met betrekking tot ongevallen met zeeschepen. In tegenstelling tot de Raad voor de Scheepvaart heeft de Commissie Binnenvaartrampenwet geen tuchtrechtelijke bevoegdheden.

6. De (Voorlopige) Raad voor Verkeer en Waterstaat

De Raad voor Verkeer en Waterstaat is ingesteld bij de Wet Raad voor verkeer en waterstaat 1992, Stb. 146 en is de opvolger van de Voorlopige Raad voor Verkeer en Waterstaat, die in 1986 (Stb. 26) is ingesteld. De Raad is samengesteld uit onafhankelijke deskundigen die worden benoemd door de minister van Verkeer en Waterstaat. Taken van de Raad zijn:

1. het desgevraagd of uit eigener beweging adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake de hoofdlijnen en onderdelen van het beleid inzake verkeer en waterstaat;
2. het op verzoek van de Tweede Kamer adviseren over de bij die Kamer aanhangig gemaakte initiatiefvoorstellen van wet betreffende verkeer en waterstaat.

De adviezen van de Raad over onderdelen van het beleid worden voorbereid door een aantal vaste commissies, te weten:

- de Vaste commissie waterbeheer en Noordzeeaangelegenheden;
- de Vaste commissie verkeersinfrastructuur;
- de Vaste commissie personenvervoer;
- de Vaste commissie goederenvervoer;
- de Vaste commissie oppervlakedelfstoffen;
- de Vaste commissie post en telecommunicatie.

Deze vaste commissies adviseren rechtstreeks aan de Raad, en zijn in dit rapport niet als actor opgenomen.

Voorts ressorteren onder de Raad voor verkeer en waterstaat een aantal overlegorganen ten behoeve van het gestructureerde interdepartementale overleg in het kader van de voorbereiding van adviezen. Het betreft hier:

- het Permanent overlegorgaan waterbeheer en Noordzeeaangelegenheden;
- het Permanent overlegorgaan verkeersveiligheid;
- het Permanent overlegorgaan personenvervoer;
- het Permanent overlegorgaan goederenvervoer
- het Permanent overlegorgaan verkeersinfrastructuur;
- het Permanent overlegorgaan oppervlaktedelfstoffen;
- het Permanent overlegorgaan post en telecommunicatie.

Deze permanente overlegorganen organiseren het overleg in het kader van de voorbereiding van adviezen en rapporteren daarover aan de minister van Verkeer en Waterstaat; derhalve zijn deze organen als actor in dit rapport opgenomen.

7. De (Voorlopige) Nationale Havenraad

De Nationale Havenraad is in 1986 ingesteld bij Besluit Nationale Havenraad (Stb. 238) en is de opvolger van de Voorlopige Nationale Havenraad (ingesteld bij K.B. van 17 juli 1980, Stb. 379). In de Havenraad hebben havenbeheerders en vertegenwoordigers van het havenbedrijfsleven en van de rijksoverheid zitting. Taken van de raad zijn:

1. het door overleg bevorderen van de samenwerking tussen het havenbedrijfsleven, het rijk, de gemeenten en andere openbare lichamen die bij zeehavenaangelegenheden betrokken zijn, bij de beleidsvoorbereiding en -uitvoering inzake zeehavenaangelegenheden van nationaal belang;
2. het door overleg bevorderen van de coördinatie van beslissingen over zeehavenaangelegenheden die zowel van het rijk als van een of meer gemeenten of andere openbare lichamen een besluitvorming vergen;
3. het door overleg bevorderen van de coördinatie tussen de gemeenten of andere openbare lichamen onderling met betrekking tot zeehavenaangelegenheden die in de eerste plaats tot hun verantwoordelijkheid behoren.
4. het inwinnen en verschaffen van informatie die van belang kan zijn bij de beleidsvoorbereiding en -uitvoering inzake zeehavenaangelegenheden van nationaal belang.

Onder de Nationale Havenraad ressorteren een aantal commissies, te weten:

- de Commissie van de overige zeehavens;
- de Commissie Eemsmond;
- het Regionaal havencomité Noordzeekanaalgebied;
- de Commissie Rijn- en Maasmond;
- de Commissie Scheldebekken;
- de Commissie bedrijfsleven;
- de Commissie Benelux en EG;
- de Commissie statistiek;
- de Commissie tarieven en mededinging.

De commissies dienen de raad van advies ter voorbereiding van het overleg in de raad over bepaalde onderwerpen of van een bepaald rapport en zijn niet als afzonderlijke actor opgenomen.

8. De Adviescommissie Investeringspremie Zeescheepvaart

De Adviescommissie Investeringspremie Zeescheepvaart is in 1976 ingesteld bij Beschikking Investeringspremie Zeescheepvaart 1976, Stct. 124. De commissie heeft bestaan tot 1982, toen zij werd opgevolgd door de Adviescommissie Steunverlening Zeescheepvaart. Taak van de commissie was het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake de toekenning van een premie op grond van de Investeringspremiereregeling Zeescheepvaart. Het voorzitterschap en het secretariaat berustten bij DGSM.

9. De Adviescommissie Steunverlening Zeescheepvaart

De Adviescommissie Steunverlening Zeescheepvaart is ingesteld bij ministeriële regeling van 23 augustus 1982, Stct. 165, als opvolger van de Adviescommissie Investeringspremie Zeescheepvaart. De commissie is opgeheven in 1993 en had tot taak het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake de toekenning van een premie in het kader van de Investingspremiereregeling Zeescheepvaart. Het voorzitterschap en het secretariaat berustten bij DGSM.

10. De Interdepartementale Commissie Interimregeling Zeescheepvaart

De Interdepartementale Commissie Interimregeling Zeescheepvaart is ingesteld bij ministeriële regeling van 30 juli 1993, Stct. 143, met als taak het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake de toekenning van een premie op grond van de Interimregeling stimulering zeescheepvaart 1993. Het voorzitterschap en het secretariaat berusten bij DGSM.

11. De Commissie Wijnolst

De Commissie Wijnolst, genoemd naar de voorzitter prof. dr. ir. N. Wijnolst, is in 1989 ingesteld met als taak het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake de eventuele voortzetting van de Investeringspremiereregeling Zeescheepvaart. De commissie heeft op 13 oktober 1989 een rapport uitgebracht onder de titel "IPZ Investeringspremiereregeling Zeescheepvaart. Evaluatie 1976-1989. Vooruitblik 1990-2000".

12. De Algemene Commissie tot Voorkoming van Arbeidsongevallen Zeevarenden

De Algemene Commissie tot Voorkoming van Arbeidsongevallen Zeevarenden is in 1981 ingesteld bij wijziging van de Schepenwet. De Commissie is een permanent adviesorgaan dat optreedt ter zake van het van overheidswege nemen van maatregelen ter bevordering van de veiligheid op schepen, met name ter voorkoming van arbeidsongevallen van zeevarenden. De Commissie bevat zowel ambtelijke als niet-ambtelijke leden. De ambtelijke leden worden benoemd uit de departementen van Verkeer en Waterstaat, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Onderwijs en Wetenschappen. De niet-ambtelijke leden worden door de minister van Verkeer en Waterstaat benoemd op voordracht van werkgevers- en werknemersorganisaties. Het secretariaat van de Commissie berust bij DGSM.

13. De Commissie voor Interdepartementaal Overleg inzake Zeegaande Vaartuigen (IOZV)

De Commissie IOZV is ingesteld bij ministeriële regeling van 23 januari 1987, Stct. 39, van de minister van Verkeer en Waterstaat. De Commissie bestaat uit een voorzitter, een secretaris en acht leden. De voorzitter en secretaris worden

benoemd door de minister van Verkeer en Waterstaat, de acht leden worden aangewezen door de ministers van Verkeer en Waterstaat, Justitie, Binnenlandse Zaken, Financiën, Defensie, Onderwijs en Wetenschappen, Economische Zaken en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Taak van de Commissie IOZV is het jaarlijks adviseren van de betrokken ministers over:

- het interdepartementaal gebruik van de bestaande civiele zeegaande rijksvaartuigen;
- de verwerving van civiele zeegaande vaartuigen voor de rijksoverheid;
- de verwerving van zeegaande vaartuigen ten behoeve van stichtingen of andere instellingen die geheel of overwegend door de rijksoverheid worden gesubsidieerd.

14. De Commissie tot herziening van de Loodswet 1957

De Commissie - naar haar voorzitter ook wel aangeduid als de Commissie-Duk - is in 1976 ingesteld door de Staatssecretaris van Defensie. Taak van de Commissie was het adviseren van de minister van Defensie - onder wiens departement de Loodsdienst tot 1980 ressorteerde - inzake onder meer de meest wenselijke inhoud en structurering van de taken op het gebied van het loodswezen en de daarop afgestemde vorm en inrichting en bestuur voor de dienst van het loodswezen. De Commissie bracht in 1981 haar eindrapport uit aan de minister van Verkeer en Waterstaat, onder wiens departement de dienst voor het loodswezen van 1980 tot 1987 ressorteerde.

15. Commissie van advies arbeids- en rusttijden zeescheepvaart

De Commissie is in 1973 ingesteld bij de Wet arbeids- en rusttijden zeescheepvaart (Stb. 380). De Commissie bestaat uit zeven leden, waarvan er twee afkomstig zijn van werkgeversorganisaties en twee van werknemersorganisaties. De overige drie leden worden door de minister van Verkeer en Waterstaat aangewezen, waarvan een in overeenstemming met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Taak van de Commissie is het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat

- inzake aangevraagde ontheffingen van de bij of krachtens de Wet arbeids- en rusttijden zeescheepvaart gestelde voorschriften;

- op diens verzoek of uit eigener beweging inzake alle aangelegenheden, betrekking hebbende op de arbeids- en rusttijden in de zeescheepvaart.

16. Commissie Vervoer over Zee

De Commissie Vervoer over Zee is in 1982 ingesteld bij de Wet vervoer over zee (Stb. 629) en heeft tot taak het uit eigener beweging dan wel op verzoek adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake het vervoer over zee. De Commissie bestaat uit een voorzitter, een secretaris en een onbepaald aantal ambtelijke en niet-ambtelijke leden, die allen door de minister van Verkeer en Waterstaat worden benoemd.

17. Examencommissies

Een drietal rijkscommissies is belast met het afnemen van Rijksexamens ter verkrijging van zeevaart- en zeevisvaardiploma's. Dit zijn de Commissie voor de Stuurliedenexamens, de Commissie voor de examens van de scheepswerktuigkundigen (beide ingesteld bij de Wet op de zeevaartexamens 1935) en de Commissie voor de zeevisvaartexamens (ingesteld bij de Wet op de zeevisvaartexamens 1935). Zowel de voorzitters als de secretarissen van de commissies zijn door de minister van Verkeer en Waterstaat aangewezen ambtenaren van diens departement. In de praktijk wordt het voorzitterschap van de drie examencommissies vervuld door één persoon; hetzelfde geldt voor de secretarisschap.

18. Gemeenschappelijk Beleidsorgaan Scheepvaartverkeer Rotterdam-Europoort (BOS)

Sinds de verzelfstandiging en integratie van de loodsdiensten van het Rijk en de gemeente Rotterdam in 1988 werken DGSM en de gemeente Rotterdam samen in het Gemeenschappelijk Beleidsorgaan Scheepvaartverkeer Rotterdam-Europoort. In dit orgaan wordt overleg gevoerd in het kader van de gemeenschappelijke uitvoering van taken en bevoegdheden met betrekking tot de ordening van het scheepvaartverkeer. Het Gemeenschappelijk Beleidsorgaan bestaat uit een in overeenstemming tussen de minister van Verkeer en Waterstaat en het college van

burgemeesters en wethouders van de gemeente Rotterdam door hen te benoemen voorzitter, drie door de minister aan te wijzen leden en drie door het college aan te wijzen leden. De secretaris wordt door de minister en het college in overeenstemming benoemd.

Het Gemeenschappelijk Beleidsorgaan houdt zich bezig met de voorbereiding van, respectievelijk de advisering over het te voeren nautisch beleid in de regio Rijnmond. De uiteindelijke bevoegdheid voor het nautisch beleid berust echter bij de minister van Verkeer en Waterstaat en de gemeente Rotterdam.

19. De commandant der maritieme middelen te Den Helder van de Koninklijke Marine (CMM)

Om de overheidstaken met betrekking tot de afwikkeling van het scheepvaartverkeer van en naar de Rijkszeehavens Den Helder zo doeltreffend en zo doelmatig mogelijk te voeren, is zowel het nautisch beheer ten aanzien van zowel het militaire als het civiele scheepvaartverkeer sedert 1990 aan de commandant der maritieme middelen te Den Helder van de Koninklijke Marine opgedragen. De commandant der maritieme middelen oefent de aan hem opgedragen taken en bevoegdheden uit onder verantwoordelijkheid van de minister van Verkeer en Waterstaat.

20. De Nederlandse loodsencorporatie (NLC)

In 1988 is bij wet de Nederlandse loodsencorporatie ingesteld. Dit openbare lichaam is een landelijke organisatie van de gezamenlijke registerloodsen en heeft een verordnungsbevoegdheid. Op grond van deze bevoegdheid stelt de corporatie regels voor de registerloodsen met betrekking tot onder meer de goede beroepsuitoefening en een doelmatige dienstverlening, alsmede voor de sociale voorzieningen.

21. Het Tuchtcollege loodsen

In 1988 is bij wet het Tuchtcollege loodsen ingesteld. Dit college is belast met de behandeling van overtredingen van een door de Nederlandse loodsencorporatie gegeven verordeningen of van de krachtens deze verordeningen gegeven nadere voorschriften voor de registerloodsen en is bevoegd tuchtmaatregelen op te

leggen. De voorzitter, de secretaris en de overige leden van het college, alsmede hun vervangers worden benoemd en ontslagen door de ministers van Verkeer en Waterstaat en Justitie.

22. De Werkgroep samenwerkingsregeling Rijk-gemeente Rotterdam

De Werkgroep is ingesteld in 1981 door de minister van Verkeer en Waterstaat met als opdracht een nader onderzoek te verrichten naar de mogelijkheden tot samenwerking van de rijks- en gemeentelijke loodsdiensten in het Rijnmondgebied. In de Werkgroep waren vertegenwoordigd de ministeries van Verkeer en Waterstaat en Binnenlandse Zaken en de gemeente Rotterdam. De werkzaamheden van de Werkgroep werden gestaakt nadat de regering in 1983 voorstelde de Loodsdienst te privatiseren.

23. De coördinator/adviseur Privatisering Maritieme Zaken

Deze niet-ambtelijke adviseur/coördinator is in 1983 door de minister van Verkeer en Waterstaat benoemd om namens haar het overleg te voeren met de bij de verzelfstandiging en integratie van de rijks- en gemeentelijke loodsdiensten betrokken partijen.

24. De Coördinerende Raad

De Coördinerende Raad is ingesteld in 1984 door de minister van Verkeer en Waterstaat en was samengesteld uit de adviseur/coördinator Privatisering Maritieme Zaken, de directeur-generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken en de directeur van het gemeentelijk havenbedrijf Rotterdam. Taak van de Raad was het voeren van het ambtelijk eindoverleg tussen het ministerie van Verkeer en Waterstaat en de gemeente Rotterdam over de aanpak van de verzelfstandiging en de integratie van de Rijks- en gemeentelijke loodsdiensten. Er is geen instellingsbesluit van de Coördinerende Raad.

25. De Commissie Verzelfstandiging Loodsdienst

De Commissie Verzelfstandiging Loodsdienst is in 1989 ingesteld door de minister van Verkeer en Waterstaat naar aanleiding van het verschijnen van het rapport Verzelfstandiging van de

Loodsdienst (Tweede Kamer 1988-1989, 21210, nr. 2) van de Algemene Rekenkamer en naar aanleiding van het optreden van onbedoelde financiële effecten voor het Rijk, de loodsen als voor bepaalde categorieën scheepvaart na het verzelfstandigen van de loodsdienst. De Commissie had als taak oplossingen voor de financiële problemen aan te dragen. Er is geen instellingsbesluit van de commissie.

26. De Stuurgroep National Shipping Authority of the Netherlands (NSA-NL)

De NSA-NL is opgericht in 1990 en wordt in 1994 opgeheven. De NSA-NL was een waakvlamorganisatie, waarin vertegenwoordigers van overheid en bedrijfsleven zitting hadden. De NSA-NL had mede tot taak de minister van Verkeer en Waterstaat te adviseren inzake de maritieme crisisbeheersing. Voorzitter van de NSA-NL is de directeur-generaal van DGSM; secretaris is een vertegenwoordiger van de Nederlandse reders.

27. Het Strategisch College Koopvaardij (SCK)

Het SCK is met ingang van 1994 een van de opvolgers van de Stuurgroep National Shipping Authority of the Netherlands. In het college zullen zijn vertegenwoordigd het ministerie van Verkeer en Waterstaat (DGSM en het Directoraat-Generaal voor het Vervoer), het ministerie van Economische Zaken, het Havenbedrijf Rotterdam en de redersorganisaties. Taak van het SCK is het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake het maritiem-strategisch beleid, inclusief het crisisbeheersingsaspect.

28. De Stuurgroep Maritiem Transport (SMT)

De SMT is met ingang van 1994 een van de opvolgers van de Stuurgroep National Shipping Authority of the Netherlands en adviseert de minister van Verkeer en Waterstaat inzake de operationele aspecten van de maritieme crisisbeheersing. De SMT is een interdepartementaal platform waarin alle overheden met transportbelangen of -bevoegdheden ten aanzien van crisissituaties zijn samengebracht. Binnen de overheid heeft de SMT een coördinerende rol; tevens is de SMT de interface tussen

overheid en de maritieme infrastructuur. Om deze reden hebben ook de reders zitting in de Stuurgroep. Het voorzitterschap berust bij DGSM.

29. De Interdepartementale Commissie Noordzeeaangelegenheden (ICONA)

De ICONA is in 1977 ingesteld bij ministeriële regeling van de minister van Verkeer en Waterstaat. De ICONA is belast met de algemene coördinatie ten behoeve van de voorbereiding en uitvoering van het regeringsbeleid met betrekking tot Noordzeeaangelegenheden, daarbij onverlet latend het werk van andere interdepartementale overlegorganen. De ICONA voert deze taak onder meer uit door het voeren van interdepartementaal overleg en het adviseren van de betrokken ministers, c.q. de ministerraad. Het secretariaat van de ICONA berust bij Rijkswaterstaat.

30. De Arbeidsinspectie (AI)

De onder de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ressorterende Arbeidsinspectie is krachtens de Binnenschepenwet belast met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze wet bepaalde inzake de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid aan boord van schepen.

31. Het Overkoepelend Rationaliserings-Overleg (ORO)

Het ORO is een in 1978 door de minister van Verkeer en Waterstaat ingesteld tripartiet overlegkader, waarin vertegenwoordigers van de ministeries van Verkeer en Waterstaat, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Onderwijs en Wetenschappen, De Koninklijke Nederlandse Redersvereniging en de Federatie van Werknemersorganisaties in de Zeevaart overleg plegen met betrekking tot diverse aspecten van de rationalisering van de bedrijfsvoering van de zeescheepvaart. In 1987 werd dit orgaan opgevolgd door het Tripartite Overleg Zeescheepvaart (TOZ).

32. Het Tripartite Overleg Zeescheepvaart (TOZ)

Het TOZ is sinds 1987 de opvolger van het ORO. In de TOZ voeren overheid, werkgevers en werknemers overleg inzake de rationalisering van de bedrijfsvoering van de zeescheepvaart.

1. De minister van V&W/DGSM

1

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het op verzoek verstrekken van informatie met betrekking tot scheepvaartangelegenheden aan particulieren, instellingen en bedrijven.

Produkt: inlichtingen

Bron: ---

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: informerend

2

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het leveren van een bijdrage aan de totstandkoming van een V&W-breed beleid, voor zover het de zeescheepvaart betreft.

Produkt: vele produkten, o.m. de Structuurschema's Verkeer en Vervoer

Bron: Informatie R. Landkroon, 10-1-1994

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

3

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het leveren van een bijdrage aan de totstandkoming van het nationale beleid van andere ministers, voor zover dit (mede) betrekking heeft op de zeescheepvaart.

Produkt: vele produkten, onder meer inlichtingen en adviezen

Bron: Informatie R. Landkroon, 10-1-1994

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

N.B. Het betreft hier facetten van het zeescheepvaartbeleid waarvoor de eerste verantwoordelijkheid niet bij de minister van Verkeer en Waterstaat berust. De door DGSM geleverde bijdrage

krijgt onder meer vorm in het deelnemen in werkgroepen en commissies waarvan het secretariaat en/of voorzitterschap bij andere ministeries dan Verkeer en Waterstaat berust.

4

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het leveren van een bijdrage aan de totstandkoming van het internationale beleid van andere ministers, voor zover dit (mede) betrekking heeft op de zeescheepvaart.

Produkt: vele produkten, onder meer inlichtingen en adviezen

Bron: Informatie J.C. Kliet, 24-1-1994

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

N.B. Het betreft hier facetten van het zeescheepvaartbeleid waarvoor de eerste verantwoordelijkheid niet bij de minister van Verkeer en Waterstaat berust. De door DGSM geleverde bijdrage krijgt onder meer vorm in het deelnemen in werkgroepen en commissies waarvan het secretariaat en/of voorzitterschap bij andere ministeries dan Verkeer en Waterstaat berust.

5

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het informeren en adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat ten behoeve van de standpuntbepaling in de ministerraad, voor zover het de zeescheepvaart betreft.

Produkt: adviezen

Bron: ---

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

6

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het voorbereiden van het overleg met en informeren van de Staten-Generaal.

Produkt: vele produkten, onder meer brieven en nota's

Bron: ---

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.
Karakter: informerend

7

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het verstrekking van inlichtingen aan de Commissie van de Verzoekschriften van de beide Kamers der Staten-Generaal en aan de Ombudsman.
Produkt: inlichtingen
Bron: ---
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: informerend

8

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het deelnemen aan interdepartementale of externe commissies en werkgroepen waarvan het voorzitterschap en/of het secretariaat niet berust bij het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken, of die niet door de minister van Verkeer en Waterstaat zijn ingesteld.
Produkt: ---
Bron: Overzicht externe vertegenwoordiging DGSM 1994
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend/-uitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend/toezichthoudend/uitvoerend

9

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het deelnemen aan V&W-commissies waarvan het voorzitterschap en/of het secretariaat niet bij het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken berust.
Produkt: ---
Bron: Overzicht externe vertegenwoordiging DGSM 1994
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend/-uitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend/toezichthoudend/uitvoerend

10

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het (doen) verrichten van onderzoek ten behoeve van de ondersteuning van het maritieme verkeers- en vervoerbeleid.
Produkt: ---
Bron: Begroting 1992 Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken (Rijswijk 1992), p. 31.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: uitvoerend

2. Overleg- en adviesorganen

11

Actor: De (Voorlopige) Raad voor Verkeer en Waterstaat
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake zeescheepvaartangelegenheden.
Produkt: adviezen
Bron: Wet Raad voor verkeer en waterstaat 1992, Stb. 146.
Periode: 1986-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

12

Actor: Het Permanent overlegorgaan waterbeheer- en Noordzeeaangelegenheden
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake zeescheepvaartangelegenheden, in het bijzonder met betrekking tot de scheepvaart op de Noordzee.
Produkt: adviezen
Bron: Besluit advies en overleg Verkeer en Waterstaat, Stb. 1992, 503
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

13

Actor: Het Permanent overlegorgaan verkeersveiligheid
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en

Waterstaat inzake zeescheepvaartangelegenheden, in het bijzonder met betrekking tot de veiligheid van het zeescheepvaartverkeer.

Produkt: adviezen
Bron: Besluit advies en overleg Verkeer en Waterstaat, Stb. 1992, 503
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

14

Actor: Het Permanent overlegorgaan verkeersinfrastructuur
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake zeescheepvaartangelegenheden, in het bijzonder met betrekking tot de maritieme infrastructuur.

Produkt: adviezen
Bron: Besluit advies en overleg Verkeer en Waterstaat, Stb. 1992, 503
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

15

Actor: Het Permanent overlegorgaan goederenvervoer
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake zeescheepvaartangelegenheden, in het bijzonder met betrekking tot het zeevervoer.

Produkt: adviezen
Bron: Besluit advies en overleg Verkeer en Waterstaat, Stb. 1992, 503
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

16

Actor: De (Voorlopige) Nationale Havenraad
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake zeescheepvaartangelegenheden, in het bijzonder met betrekking tot het zeehavenbeleid.

Produkt: adviezen

Bron: Jaarverslag Nationale Havenraad 1992.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

17

Actor: De Interdepartementale Commissie voor
Noordzeeaanleggenheden (ICONA)
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en
Waterstaat inzake zeescheepvaartaanleggenheden.
Produkt: adviezen
Bron: Noordzee-almanak 1992, p. 1-4.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

1. Inleiding

Het internationale beleidsterrein met betrekking tot het taakgebied scheepvaart en maritieme zaken omvat de behartiging van de belangen van Nederland als vlagge-, kust- en havenstaat in internationaal verband.

Aangezien bij elke zeescheepvaartbeweging doorgaans partijen uit meerdere landen betrokken zijn, is de zeescheepvaart een bij uitstek internationale activiteit. Enerzijds opereren Nederlandse koopvaardij schepen op een wereldwijde markt, waar zij met nationale en internationale regels te maken hebben. Anderzijds betekent de ligging van Nederland aan één van de drukstbevaren zeeroutes en de ligging van de grootste zeehaven ter wereld binnen de landsgrenzen dat Nederland een groot belang heeft bij een veilige en milieuvriendelijke internationale scheepvaartsector binnen een economisch en sociaal gezonde bedrijfstak. Binnen het taakgebied scheepvaart en maritieme zaken speelt het internationale overleg inzake politiek-economische en milieu- en veiligheidsaspecten dan ook een belangrijke rol.

De hoofddoelstellingen van het internationale scheepvaartbeleid van de Nederlandse overheid zijn de liberalisatie van de internationale zeevervoermarkt, en de totstandkoming van adequate internationale technische afspraken over veiligheid en milieuvriendelijkheid van de zeescheepvaart. Om deze doelstellingen te realiseren participeert Nederland in het multilaterale overleg in een aantal internationale gremia en wordt op bilateraal niveau overleg gevoerd inzake maritieme verkeers- en vervoeraangelegenheden.

Het internationale scheepvaartoverleg is in belangrijke mate geïnstitutionaliseerd in internationale gremia, die ofwel via een verdrag ofwel door middel van gewoontevorming zijn ingesteld. Een voorbeeld van een bij verdrag ingesteld gremium is de Internationale Maritieme Organisatie, die is opgericht bij het Verdrag nopens de Intergouvernementele Maritieme Consultatieve Organisatie. Voorbeelden van bij gewoontevorming ingestelde gremia zijn de Noordzeeministersconferentie, die zonder formele instelling met regelmaat plaatsvindt, en de Consultative Shipping Group, een lobby-club waarin zich een

aantal landen heeft verenigd om gezamenlijk de scheepvaartpolitiek van de Verenigde Staten te beïnvloeden. Daarnaast vindt bilateraal scheepvaartoverleg plaats. Dit overleg kan betrekking hebben op een groot aantal uiteenlopende onderwerpen, waarvan de belangrijkste zijn technische samenwerking, bilaterale scheepvaartverdragen en (met België en Duitsland) het gemeenschappelijk nautisch beheer van scheepvaartwegen.

De beleidsverantwoordelijkheid voor de internationale samenwerking op het gebied van de zeescheepvaart berust bij de minister van Verkeer en Waterstaat, waarbij binnen diens departement het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken is belast met de voorbereiding en uitvoering van het internationale maritieme beleid. Daarnaast zijn andere departementen - met name Buitenlandse Zaken, VROM, Justitie, Economische Zaken - bij het internationale scheepvaartoverleg betrokken, zij het voornamelijk in een adviserende en/of ondersteunende rol.

2. De Verkeersraden

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft bij een aantal Nederlandse ambassades een Verkeersraad gedetacheerd. Deze functionarissen volgen beleidsontwikkelingen in de regio waar zij werkzaam zijn en leveren een bijdrage aan het uitdragen van het Nederlandse internationale verkeers- en vervoerbeleid. Met betrekking tot de zeescheepvaart informeren de Verkeersraden DGSM over relevante ontwikkelingen in hun land of regio; omgekeerd informeert DGSM de Verkeersraden over al haar internationale activiteiten.

18

Actor: De minister van V&W/ Verkeersraden

Handeling: Het informeren, adviseren en anderszins bijstaan van de Nederlandse overheid en het Nederlandse bedrijfsleven ter bevordering van de Nederlandse maritieme belangen.

Produkt: inlichtingen en adviezen

Bron: Nota DGSM-bijdrage beleidsplan internationale betrekkingen (1991)

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: uitvoerend/informerend/adviserend

19

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het informeren, adviseren en anderszins bijstaan van de Verkeersraden met betrekking tot internationale maritieme aangelegenheden.

Produkt: inlichtingen en adviezen

Bron: Nota DGSM-bijdrage beleidsplan internationale betrekkingen (1991)

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: uitvoerend/informerend/adviserend

3. Multilaterale samenwerking

3.1. De Noordzeeministersconferentie (NZMC)

Op 31 oktober 1984 vond te Bremen de eerste "Internationale Conferentie inzake de Bescherming van de Noordzee" plaats. De tweede en de derde NZMC hadden plaats in Londen (24 en 25 november 1987) en in Den Haag (7 en 8 maart 1990). In 1995 is de vierde NZMC in Denemarken gepland. Het doel van de NZMC's is het realiseren van een internationale samenwerkingsstructuur ter bescherming van de Noordzee tegen vervuiling.

Hoewel de NZMC geen geïnstitutionaliseerde organisatie kent, vinden de conferenties niet op ad hoc-basis plaats. Bij iedere NZMC worden plaats en tijdstip van de volgende conferentie vastgesteld, waardoor de NZMC een permanent karakter heeft. De voorbereiding geschiedt door werkgroepen samengesteld uit vertegenwoordigers van de deelnemende partijen.

De resultaten van de NZMC worden gepresenteerd in de ministeriële verklaringen die na afloop van de conferenties worden vastgesteld. De ministeriële verklaring, die wordt opgesteld door het organiserende land, heeft geen bindende werking, maar bevat internationale beleidsvoornemens waar de deelnemende partijen zich aan hebben gecommitteerd. Een tweede belangrijk document van de NZMC is het Quality Status Report (QSR), dat als beleidsonderbouwend instrument dient waarin de betrokken landen

aangeven welke voortgang zij gemaakt hebben met betrekking tot de afspraken die in het kader van de NZMC zijn gemaakt. Voor de zeescheepvaart is met name van belang de slotverklaring van de Derde NZMC (1990), die op nationaal niveau is uitgewerkt in het Noordzee-actieplan (1990), dat mede de basis vormt voor de actiepunten opgenomen in het Milieubeleidsplan voor de scheepvaart 1991-1994.

OrganisatieOrganisatie

De NZMC kent geen staande organisatie. De voorbereiding heeft plaats op ambtelijk niveau in werkgroepen die daartoe op regelmatige tijden in de perioden tussen de conferenties bijeenkomen. Ter voorbereiding van de NZMC komen vertegenwoordigers van de deelnemende landen op DG-niveau eenmaal bij elkaar om de opzet van de voorbereiding vast te stellen. Dit overleg heet Preparatory Meeting of Senior Officials (PMSO). Ook komt het voor dat de ministers in de periode tussen twee conferenties een bijeenkomst hebben. Dit is gebeurd in 1993.

De nationale voorbereiding heeft plaats, onder coördinatie van de onder het ministerie van Verkeer en Waterstaat ressorterende Rijkswaterstaat, in werkgroepen waarin andere ministeries, waterbeheerders en overheidsdiensten zitting nemen. Voor zover de te bespreken onderwerpen de zeescheepvaart betreffen, neemt het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken aan de voorbereiding van de NZMC deel. Hierbij moet gedacht worden aan onderwerpen als de havenstaatcontrole op de naleving van milieuvoorschriften voor de scheepvaart en de gemeenschappelijke bestrijding van de gevolgen van verontreiniging van de Noordzee ten gevolge van operationele lozingen door de scheepvaart.

20

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het leveren van een bijdrage aan het opstellen van het dossier inzake scheepvaartangelegenheden voor de minister van Verkeer en Waterstaat ten behoeve van de Noordzeeministersconferenties en de interim-Noordzeeministersconferenties.

Produkt: ---

Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 22-11-1993

Periode: 1984-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

21

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het leveren van een bijdrage aan het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten in de Preparatory Meetings of Senior Officials (PMSO) ten behoeve van de Noordzeeministersconferenties.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 22-11-1993
Periode: 1984-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

22

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten in de technisch-wetenschappelijke werkgroepen, de beleidswerkgroepen en subwerkgroepen inzake scheepvaartangelegenheden die internationaal ter voorbereiding van de Noordzeeministersconferenties zijn ingesteld.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 22-11-1993
Periode: 1984-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

3.2. De Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO)

De organisatie is in 1949 opgericht en heeft sinds 1967 haar hoofdkwartier in Brussel. Op het terrein van de zeescheepvaart zijn van belang de Senior Civil Emergency Planning Committee (SCEPC) en het daaronder hangende Planning Board for Ocean Shipping (PBOS). De PBOS gaat in oorlogstijd over in de Defence Shipping Authority (DSA), de Inter Allied Insurance Organisation (IIO) en de Southern Europe Organisation (SETO). Deze DSA, IIO en SETO worden Nato Civil Wartime Agencies (NCWA's) genoemd.

Doelstelling

De NAVO is een militaire organisatie die tot doel heeft agressie te voorkomen, of deze zonedig af te slaan.

Organisatie

Hoogste orgaan van de organisatie is de Noord Atlantische Raad. Deze Raad komt - in verschillende samenstelling - in permanente of in plenaire zitting bijeen. In het eerste geval vormen ambtenaren, Permanente Vertegenwoordigers, de Raad; in het tweede geval bestaat de Raad uit ministers of hun plaatsvervangers. Meestal zijn dit de ministers van Buitenlandse Zaken of van Defensie. In defensiesamenstelling heet de Raad Defensie Planning Comité. De PV's zijn ofwel afkomstig van de ministeries van Buitenlandse Zaken, ofwel van Defensie, indien het om militaire onderwerpen gaat.

Het toporgaan van de militaire organisatie, het Militair Comité, geeft adviezen aan de Raad/Defensiecommissie en instructies aan de hoogste NAVO-commandanten. Het bestaat uit de chefs van staven van de lidstaten (uitgezonderd Frankrijk).

Onder de Raad valt een tiental vaste adviesorganen. Een hiervan is de Senior Civil Emergency Planning Committee (SCEPC), die verantwoordelijk is voor de coördinatie en planning van de inzet van civiele hulpbronnen voor de gemeenschappelijke defensie van de verdragsorganisatie. Het SCEPC heeft een uitgebreide interne structuur. Het comité in plenaire zitting en het comité in permanente zitting zijn algemene colleges van de SCEPC waarin Nederland zitting heeft. Onder de SCEPC vallen een aantal planningcomités, werkgroepen, expertgroepen etc. Op het terrein van de zeescheepvaart is het relevante comité de Planning Board for Ocean Shipping (PBOS). De belangrijkste taak van de PBOS is het overleggen over de planning en coördinatie van de ondersteuning door de koopvaardij van militaire operaties.

In de SCEPC kan DGSM een inhoudelijke inbreng hebben bij de nationale voorbereiding. De voorbereiding en het overleg in Brussel worden echter door Buitenlandse Zaken dan wel Binnenlandse Zaken gevoerd. In de PBOS 'trekt' DGSM het gehele traject van vooroverleg tot uitvoering van de besluiten en aanbevelingen, die na goedkeuring in de SCEPC naar de lidstaten gaan.

23

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het adviseren van de ministers van Buitenlandse dan wel Binnenlandse Zaken over de agenda en de Nederlandse standpunten en bijdragen voor de vergadering van de Senior Civil Emergency Planning Committee (SCEPC) van de NAVO.
Produkt: adviezen
Bron: Informatie P.C.H. Tack, 12-7-1993
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

24

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in de Planning Board for Ocean Shipping (PBOS) van de NAVO.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie P.C.H. Tack, 12-7-1993
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

3.3. De Europese Unie (EU)

De Europese Unie is sedert 1 september 1993 de nieuwe naam van de Europese Gemeenschappen (EG). De Europese Unie is de verzamelnaam voor de EEG (Europese Economische Gemeenschap; verdrag ondertekend in 1957), de EGKS (Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal; 1951) en Euratom (Europese Gemeenschap voor Atoomenergie; 1957). Deze verdragen hebben als doel door samenwerking en integratie een gestage groei en ontwikkeling op de betreffende deelgebieden te bevorderen. In 1994 telt de EU twaalf lidstaten; voorts heeft een aantal landen het lidmaatschap aangevraagd.

Ondanks het belang van de zeescheepvaart voor de Europese economie, kan pas vanaf 1985 gesproken worden van pogingen te komen tot een Europees maritiem beleid. Daarbij is de aandacht van de EU enerzijds gericht op het bevorderen van de veiligheid

van de zeescheepvaart en op het voorkomen van verontreiniging afkomstig van de scheepvaart. Anderzijds heeft het door de EU ontwikkelde scheepvaartbeleid betrekking op de liberalisering van ladingstromen; de laatste jaren tracht men ook een gemeenschappelijk beleid ten aanzien van de koopvaardijvloot van de lidstaten tot stand te brengen.

Het hoofddoel van de EU, de economische integratie, wordt verwezenlijkt door het creëren van een gemeenschappelijke markt. Dit houdt in dat binnen Europa de volgende vier vrijheden gerealiseerd dienen te worden:

1. vrij verkeer van goederen;
2. vrij verkeer van personen;
3. vrij verkeer van diensten;
4. vrij verkeer van kapitaal.

Om tot een gemeenschappelijke markt te komen hanteert de EU de volgende instrumenten:

1. het primaire gemeenschapsrecht; dit bestaat uit de EEG-, EGKS- en EGA-verdragen, die zijn goedgekeurd door alle nationale parlementen en die alleen bij verdragswijziging veranderd kunnen worden;
2. het secundaire gemeenschapsrecht; dit wordt gevormd door besluiten die door de gemeenschappen op basis van de verdragen genomen kunnen worden en waarvan de belangrijkste zijn:
  - a. verordeningen, die binnen alle lidstaten geldig zijn;
  - b. richtlijnen, die binnen zekere termijn onverkort door de lidstaten in de nationale regelgeving geïmplementeerd dienen te worden.

Organisatie

De EEG-, EGKS- en EGA-verdragen voorzien elk in de instelling van de volgende organen:

- een Raad van Ministers, bestaande uit vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten (iedere regering vaardigt een of meerdere vertegenwoordigers af);
- een Europese Commissie (in het EGKS-verdrag Hoge Autoriteit genoemd), een ambtelijk orgaan waarvan de leden door de regeringen van de lidstaten in onderling overleg worden benoemd;
- een Europees Parlement, ook wel de (Gemeenschappelijke) Vergadering genoemd;
- een Hof van Justitie.

Ondanks het feit van het bestaan van drie verdragen, is sprake

van institutionele eenheid; vlak na het sluiten van de EEG- en EGA-verdragen is besloten de instellingen voor de drie verdragen samen te voegen tot één Europees Parlement, één Hof van Justitie, één Europese Commissie en één Raad.

De Raad van Ministers neemt de belangrijkste politieke besluiten en vormt de hoogste wetgevende instantie. De Commissie treedt op als de motor van het gemeenschapsrecht en heeft daarom het recht van initiatief. De Raad kan bevoegdheden aan de Commissie overdragen. Andere belangrijke taken van de Commissie hebben betrekking op:

- het waken over de naleving en de juiste toepassing van het gemeenschapsrecht;
- het beheer en de uitvoering van de communautaire voorschriften; veruit de belangrijkste taak is het vaststellen van nadere regelingen ter uitvoering van Raadsbesluiten;
- de vertegenwoordiging van de EU in internationale organisaties.

Het Parlement wordt sedert 1978 rechtstreeks door de burgers van de lidstaten gekozen. Het heeft, in vergelijking met de nationale parlementen van de lidstaten, zeer beperkte bevoegdheden. Zo kan het Parlement geen controle uitoefenen over de Raad.

De verordeningen en richtlijnen van de EU komen op diverse wijzen tot stand, waarbij de precieze procedure in sterke mate bepaald wordt door het te regelen onderwerp. De verschillen in de procedures betreffen echter allemaal de functie van het Europese Parlement en de advisering. Het vaste element in de procedures is het initiatief van de Commissie, waardoor de Raad in praktisch alle gevallen slechts een besluit kan nemen indien er een voorstel van de Commissie voorligt. Besluiten worden dus altijd door de Commissie voorbereid en door de Raad vastgesteld, waarbij de Raad haar bevoegdheid tot vaststelling aan de Commissie kan delegeren. De inbreng van de Nederlandse regering is beperkt tot de procedurestappen waarbij de Raad en de Commissie betrokken zijn.

Scheepvaartbeleid binnen de Transportraad

Voor het scheepvaartbeleid is de Transportraad, de Raad van Ministers in zijn samenstelling van ministers verantwoordelijk voor transport, van belang. De deelnemers aan de Transportraad zijn de transportministers van de lidstaten. In het geval van

Nederland is dit de minister van Verkeer en Waterstaat.

De procedure volgens welke de vergaderingen van de Transportraad vanuit Nederlands standpunt plaatshebben is als volgt. De vergaderingen van de Transportraad, die vier maal per jaar bijeenkomt, worden voorbereid door het Comité des Représentants Permanents (COREPER), dat bestaat uit de permanente vertegenwoordigers (PV's) van de EEG-lidstaten. Nadat op interdepartementaal niveau het Nederlandse standpunt is bepaald dat binnen de COREPER zal worden ingenomen, wordt de Nederlandse PV in het PV-instructieoverleg geïnstrueerd. Dit PV-instructieoverleg is algemeen en heeft betrekking op alle geagendeerde Raden. De deelname aan de Raadsvergadering wordt voorbereid binnen de Coördinatiecommissie voor Europese Integratie en Associatieproblemen, CEIA, of ook wel COCO genoemd. In de CEIA of COCO wordt onder meer de kern van het door de minister in te nemen standpunt vastgesteld. Zowel in het PV-instructieoverleg als in de COCO zijn alle betrokken ministeries vertegenwoordigd. Het COREPER legt de te behandelen kwesties over het algemeen voor aan de Raadswerkgroep vervoer, een ambtelijk voorportaal van de Transportraad van de EEG. De ambtenaren die in deze Raadswerkgroep zitting hebben staan onder de instructie van hun nationale regeringen. Komt de Raadswerkgroep tot overeenstemming, dan wordt het voorstel via de COREPER aan de Raad voorgelegd; zo niet, dan wordt de kwestie binnen de COREPER besproken en met vermelding van de overgebleven problemen aan de Raad voorgelegd.

25

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het leveren van bijdragen aan Raadsdossiers van ministers die zitting hebben in Raden waarin aangelegenheden worden besproken die relevant zijn voor de zeescheepvaart.

Produkt: dossiers

Bron: Informatie J. Terstegen, 21-1-1994

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

N.B. Het kan voorkomen dat in andere Raden dan de Transportraad, bijvoorbeeld in de Milieuraad, onderwerpen aan de orde komen die mede relevant zijn voor de zeescheepvaart. De minister van Verkeer en Waterstaat/DGSM kan dan participeren in het

vooroverleg ter bepaling van het Nederlandse standpunt terzake.

26

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten in de Raadswerkgroep Transport inzake scheepvaartpolitieke aangelegenheden.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie J. Terstegen, 21-1-1994
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

Scheepvaartbeleid binnen de Europese Commissie

De besluiten van de Raad van de EEG worden ingebracht door de Commissie. De Commissie heeft voor de voorbereiding een ambtelijk apparaat tot haar beschikking en wordt vaak bijgestaan door comités die bestaan uit vertegenwoordigers van de lidstaten. Deze comités kunnen worden ingedeeld in drie categorieën.

1. Ad hoc-werkgroepen van deskundigen ter voorbereiding van richtlijnen, verordeningen, resoluties, beschikkingen en besluiten die door de Raad worden vastgesteld;
2. Technische werkgroepen ter voorbereiding van aan de Commissie gedelegeerde bevoegdheden in verband met de aanpassing van richtlijnen en verordeningen;
3. begeleidingswerkgroepen bij de uitvoering van richtlijnen en de voorbereiding en realisatie van bijvoorbeeld actieprogramma's en nieuwe instituties.

De werkgroepen kunnen van verschillende samenstelling zijn, waarbij naast ambtenaren ook door de Commissie uitgenodigde deelnemers uit het bedrijfsleven, belangenorganisaties e.d. aanwezig zijn.

De werkgroepen sub 1 bestaan uit experts uit de lidstaten die hiervoor door de Commissie worden aangezocht. De ambtenaren staan in principe niet onder instructie van de lidstaten maar fungeren als onafhankelijke deskundige. Doel van dit expertoverleg is het inventariseren van de regelgeving in de lidstaten terzake (en de eventuele afstemming van de EEG-regelgeving op reeds bestaande nationale regelgeving) en het

aftasten van de wenselijkheid en haalbaarheid van de Commissievoorstellen. De vergaderingen hebben plaats aan de hand van werkdocumenten, waarin concept-voorstellen etc. van de Commissie staan.

De werkgroepen sub 3 behelzen niet de opstelling van regelgeving maar betreffen veeleer operationele kwesties, zoals het coördineren van activiteiten en het overdragen van kennis.

De Raad dient, met uitzondering van de gevallen waarin zij zich het recht voorbehoudt om uitvoeringsmaatregelen rechtstreeks uit te oefenen, in haar besluiten de Commissie bevoegd te verklaren om de uitvoeringsmaatregelen vast te stellen. Voor de uitoefening van deze bevoegdheid wordt door de Raad bij ieder besluit een procedure aangegeven volgens welke de Commissie te werk dient te gaan. Bij deze procedures spelen de werkgroepen sub 2 een rol. Sinds de richtlijn 87/373/EEG worden er drie procedures onderscheiden.

De eerste procedure is die van het adviescomité. Het adviescomité levert advies op het voorstel tot maatregel van de Commissie. De Commissie neemt een besluit waarbij zij in principe geen rekening behoeft te houden met het uitgebrachte advies. De figuur van het adviescomité, die een zeer magere invloed van de lidstaten op het Commissiebeleid geeft, wordt in de richtlijnen met betrekking tot het scheepvaartbeleid gebruikt.

Bij de procedure rond het beheerscomité brengt het comité met gekwalificeerde meerderheid een advies uit. Indien dit advies met het voorstel overeenstemt, stelt de Commissie het besluit vast. Indien het advies afwijkt van het voorstel, dient de Commissie het voorstel bij de Raad in. De Raad neemt een eigen besluit. Mocht de Raad binnen een vastgestelde termijn geen besluit genomen hebben, dan voorziet de Commissie alsnog in de zaak.

In veel richtlijnen wordt aan de lidstaten opgedragen periodiek verslag te doen van bepaalde werkzaamheden die door deze lidstaten in het kader van de richtlijn uitgevoerd dienen te worden. Het gaat hier om voortgangsrapportages over de implementatie van de richtlijnen en om recapitulaties en totaaloverzichten van onder meer meetresultaten en afgegeven vergunningen.

27

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in de ad hoc-werkgroepen van de Commissie van de EEG ter voorbereiding van richtlijnen, verordeningen en andere communautaire beleidsdocumenten met betrekking tot het scheepvaartbeleid.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie J. Terstegen, 21-1-1994
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

28

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten in begeleidingswerkgroepen voor de implementatie van EEG-richtlijnen, het oprichten van communautaire instellingen en de uitvoering van communautaire actieprogramma's.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie J. Terstegen, 21-1-1994
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

29

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten in de technische comités van de Commissie van de EEG ter voorbereiding van besluiten in het kader van de aan de Commissie gedelegeerde bevoegdheid om uitvoeringsregelingen van richtlijnen vast te stellen.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie J. Terstegen, 21-1-1994
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

30

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en toezenden van verslagen aan de Commissie van de EEG in het kader van richtlijnen op het terrein van het scheepvaartbeleid.
Produkt: verslagen
Bron: Informatie J. Terstegen, 21-1-1994
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: informerend

3.4. De Consultative Shipping Group

Sedert het begin van de jaren zestig vormen een aantal traditionele maritieme (vooral West-)Europese landen en Japan de Consultative Shipping Group, een gemeenschappelijke lobby met als doel de beïnvloeding van de scheepvaartpolitiek van de V.S. Recent is een ontwikkeling waarneembaar waarbij de CSG-landen en de V.S. samenwerken om de scheepvaartpolitiek van derde landen te beïnvloeden.

Hoewel de CSG geen internationaal orgaan is, kent de CSG wel een secretariaat, dat berust bij het ministerie van Transport van Groot-Brittannië. Vertegenwoordigers van de CSG-landen in Washington komen bijeen in het zogenaamde Cotton Club-overleg. Namens Nederland is de bij de Nederlandse ambassade te Washington gedetacheerde Verkeersraad bij het Cotton Club-overleg aanwezig.

Indien de scheepvaartpolitieke agenda in de V.S. daar aanleiding toe geeft, stelt het CSG-secretariaat een concept-demarche (standpunt) op, die naar de deelnemende landen wordt verzonden. Nadat op nationaal niveau de standpunten ter zake zijn bepaald, wordt eventueel een gemeenschappelijke CSG-demarche ingediend bij de V.S. Indien noodzakelijk wordt ter zake overleg gevoerd tussen de CSG-landen en de VS. Kort voordat dit overleg plaatsvindt, komen de vertegenwoordigers van de CSG-landen bijeen om het overleg voor te bereiden. Namens Nederland is DGSM bij dit overleg betrokken.

Bij het overleg in het Cotton Club-overleg is de Verkeersraad in

Washington aanwezig. Deze bijeenkomsten hebben dienen als overlegplatform voor de lopende stand van zaken ten aanzien van de scheepvaartpolitiek van de V.S. Naar aanleiding van dit overleg wordt een verslag opgesteld, dat naar de maritieme autoriteiten van de CSG-landen wordt verzonden.

31

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in het overleg van de CSG-landen ter voorbereiding van het overleg met de V.S..
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 22-11-1993
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

32

Actor: De minister van V&W/Verkeersraad Washington
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten in de Cotton Club-bijeenkomsten.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 22-11-1993
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

3.5. De Internationale Maritieme Organisatie (IMO)

De Internationale Maritieme Organisatie is een wereldwijd opererende *specialized agency* van de Verenigde Naties. De IMO is in 1948 opgericht bij het Verdrag nopens de Intergouvernementele Maritieme Consultatieve Organisatie (IMCO) tijdens een VN-conferentie voor maritieme aangelegenheden in Genève. Het IMCO-verdrag trad in werking in 1958. In 1982 werd de naam van de IMCO gewijzigd in Internationale Maritieme Organisatie (IMO). Oorspronkelijk ondertekenden 21 staten, waaronder Nederland, het Verdrag. In 1993 waren 147 landen lid van de IMO, waaronder alle Noordzee-staten. De IMO heeft haar permanente zetel in Londen.

Doelstellingen

Artikel 1 van het Verdrag inzake de Internationale Maritieme Organisatie noemt als doeleinden van de organisatie:

- het verschaffen van een gelegenheid tot samenwerking tussen regeringen op het gebied van overheidsmaatregelen en -gebruiken die betrekking hebben op technische scheepvaartangelegenheden;
- het aanmoedigen van de algemene aanvaarding van de hoogst bereikbare maatstaven ten aanzien van de veiligheid ter zee, de doeltreffendheid van de navigatie, en de voorkoming bestrijding van verontreiniging van de zee door schepen;
- het bevorderen van de opheffing van discriminatoire maatregelen en onnodige beperkingen door regeringen ten aanzien van de scheepvaart;
- het bevorderen van de uitwisseling van informatie tussen staten t.a.v. zaken op het werkkterrein van de organisatie.

Organisatie

De IMO bestaat uit de volgende permanente organen:

- de Algemene Vergadering (Assemblee), bestaande uit alle lidstaten, die eens in de twee jaar bijeen komt. De Vergadering bepaalt de hoofdlijnen en prioriteiten van de IMO.
- de Raad (Council), het beleidsvormend orgaan en het orgaan voor het dagelijks bestuur van 32 door de Algemene Vergadering gekozen lidstaten. De Raad komt twee maal per jaar bijeen. Sedert de instelling van de IMO is Nederland verscheidene keren lid geweest van de Raad. In oktober 1993 is Nederland tot 1995 tot lid van de Raad herkozen;
- vijf vaste adviescommissies (Committees), die voorstellen aan de Raad doen: de Maritieme Veiligheidscommissie (ingesteld in 1948), de Juridische Commissie (1948), de Commissie ter bescherming van het mariene milieu (1974), de Facilitatie Commissie (1991) en de Commissie voor Technische Samenwerking. In principe zijn alle lidstaten in de adviescommissies vertegenwoordigd. De vaste adviescommissies komen ten minste een maal per jaar bijeen;
- technische subcommissies (Special Committees), die advies uitbrengen aan de vaste adviescommissies;
- het Secretariaat onder leiding van de Secretaris-Generaal, de hoogste functionaris van de IMO.

Taken

1. De Maritieme Veiligheidscommissie - Maritime Safety Committee

(MSC) - houdt zich bezig met alle aangelegenheden binnen het werkterrein van de IMO die betrekking hebben op hulpmiddelen van de navigatie, constructie en uitrusting van schepen, bemanningsaangelegenheden voor zover van belang voor de veiligheid, regels ter voorkoming van aanvaringen, behandeling van gevaarlijke ladingen, regelingen en de eisen voor de veiligheid ter zee, hydrografische gegevens, logboeken en navigatierapporten, onderzoek betreffende scheepsrampen, en berging en redding van drenkelingen (art. 29). De MSC doet de Raad aanbevelingen, richtlijnen en voorstellen toekomen inzake veiligheidsvoorschriften of wijzigingen daarvan, die door de MSC zijn uitgewerkt. Een belangrijk verdrag op het taakgebied van de MSC is het Internationaal verdrag voor de beveiliging van mensenlevens op zee (het SOLAS-verdrag van 1948; laatstelijk opnieuw vastgesteld in 1974).

2. De Commissie ter bescherming van het mariene milieu - Marine Environment Protection Committee (MEPC) bestudeert alle aangelegenheden binnen het werkterrein van de IMO die betrekking hebben op de voorkoming en bestrijding van de verontreiniging van de zee door schepen. De MEPC doet de Raad aanbevelingen, richtlijnen en voorstellen toekomen voor voorschriften inzake de voorkoming en bestrijding van de zee door schepen, alsmede van voorstellen voor wijzigingen van die voorschriften, die de MEPC heeft uitgewerkt. Tevens besteedt de MEPC aandacht aan de technische hulp aan ontwikkelingslanden, met name op het gebied van bestrijding van olieverontreiniging. De werkzaamheden van de MEPC zijn met name gericht op de waarborging van de goede uitvoering van het Internationaal verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, het MARPOL-verdrag van 1973, waarbij in 1992 74 landen waren aangesloten.

3. De Juridische Commissie - Legal Committee (LEG) - bestudeert alle juridische aangelegenheden die vallen binnen het werkterrein van de IMO. De LEG legt de Raad ontwerpen van internationale overeenkomsten en van wijzigingen van internationale overeenkomsten voor, die de LEG heeft uitgewerkt.

4. De Facilitatie Commissie - Facilitation Committee - bestudeert alle mogelijkheden met betrekking tot maatregelen die gericht zijn op de vergemakkelijking van de aankomst, het verblijf en het vertrek van schepen in havens, en legt de Raad ontwerpen van internationale overeenkomsten en van wijzigingen van internationale overeenkomsten voor, die de commissie heeft

uitgewerkt.

5. De Commissie voor Technische Samenwerking - Committee on Technical Cooperation - houdt zich bezig met de technische assistentie aan lidstaten binnen het raamwerk van de IMO.

De besluitvormingsprocedure van de IMO is als volgt:

- het IMO-secretariaat of de IMO-Raad plaatst een onderwerp op de agenda;
- expertgroepen, ingesteld door een van de Commissies, stellen een min of meer uitgewerkt concept-voorstel op;
- de lidstaten worden formeel geconsulteerd;
- een van de Commissies stelt de definitieve tekst op;
- de Raad stelt het besluit vast;
- de lidstaten keuren, indien het besluit een standaard of aanbeveling betreft, dit besluit goed of af, of verklaren dat zij het besluit niet kunnen uitvoeren;
- het IMO-secretariaat publiceert de door de lidstaten gemelde verschillen tussen de internationale en de nationale norm in een bijlage tot de Annex.

Van belang is dat de door de IMO uitgevaardigde voorschriften in de vorm van resoluties en circulaires formeel niet bindend zijn. In de praktijk blijkt echter dat de lidstaten deze voorschriften veelal in de nationale wetgeving opnemen.

De Nederlandse overheid en het IMO-overleg

Als lidstaat is Nederland bij het IMO-overleg betrokken door deelname aan de zittingen van de permanente bestuurs- en adviesorganen van de IMO en door deelname aan het overleg in de technische subcommissies. Daarbij trekt DGSM op nationaal niveau de voorbereiding van de IMO-vergaderingen; bovendien is DGSM altijd in de Nederlandse IMO-delegatie vertegenwoordigd en levert DGSM vrijwel altijd de voorzitter van de delegatie.

De nationale voorbereiding van elke IMO-vergadering kent grofweg twee fases:

1. Het vooroverleg vindt grotendeels plaats in commissies en werkgroepen die zijn ingesteld als nationale pendant van de Committeees en Special Groups van de IMO. Zo worden in de Nationale Facilitatie Commissie de Nederlandse standpunten en bijdragen voor de Facilitation Committee besproken, terwijl dit

in de Nationale Werkgroep Flag State Implementation het geval is voor de Special Committee on Flag State Implementation. Bij het vooroverleg in de nationale commissies en werkgroepen zijn belanghebbenden van overheid en bedrijfsleven betrokken. Zowel het voorzitterschap als het secretariaat van deze nationale commissies en werkgroepen berust bij DGSM.

2. Op basis van de resultaten van het overleg in de commissies en werkgroepen wordt de instructie voor de delegatie naar de betreffende IMO-vergadering opgesteld. De instructie wordt formeel vastgesteld door de Directeur-Generaal van DGSM en alleen in het geval van de Assemblee-vergaderingen ter goedkeuring voorgelegd aan het ministerie van Buitenlandse Zaken.

33

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten voor de delegaties naar de Algemene Vergadering van de IMO.

Produkt: instructies en verslagen

Bron: Informatie W. Tieman, 21 november 1993

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

N.B. De delegatie staat formeel onder leiding van de Nederlandse ambassadeur ter plaatse.

34

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het voorbereiden en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten voor de delegaties naar de vaste adviescommissies (Committees) van de IMO.

Produkt: instructies en verslagen

Bron: Informatie W. Tieman, 21 november 1993

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

35

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in de werkgroepen (Special

Groups) van de IMO.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie W. Tieman, 21 november 1993
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

3.6. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)

De OESO is op 30 september 1961 opgericht te Parijs en is de opvolger van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking (OEES), die uit 1948 stamt. In 1992 telde de OESO 24 lid-staten. De OESO is gevestigd te Parijs.

Doelstellingen

Het doel van de OESO is het bevorderen van beleid met betrekking tot:

- het handhaven van een zo hoog mogelijke economische groei, werkgelegenheid en levensstandaard in de lid-staten;
- het handhaven van financiële stabiliteit en het aldus bijdragen aan de ontwikkeling van de wereldeconomie;
- het bijdragen aan een gezonde economische groei in de lid- en niet-lidstaten binnen het economisch ontwikkelingsproces;
- het bijdragen in de uitbreiding van de wereldhandel op multilaterale, niet-discriminatoire basis;
- het bevorderen van economische en sociale welvaart binnen het OESO-gebied door middel van het coördineren van het beleid van de lid-staten;
- het bijdragen aan een gezonde en harmonische ontwikkeling, en het goed functioneren van de wereldeconomie, met name door het stimuleren en harmoniseren van de inspanningen van de lid-staten ten behoeve van de ontwikkelingslanden.

De OESO-organen die relevant zijn voor het beleidsterrein scheepvaart en maritieme zaken zijn de Maritime Transport Committee, de Working Group of the Maritime Transport Committee en de Special Group on International Organisations.

De Maritime Transport Committee (MTC) houdt zich bezig met aangelegenheden betreffende het maritieme transport. Daarbij

heeft de MTC onder meer een consulterende functie naar de OESO-lidstaten inzake het nationale maritieme transportbeleid.

De Working Group of the Maritime Transport Committee (in Nederland ook wel aangeduid als de Algemene Werkgroep van de MTC), houdt zich bezig met de bestudering van in de MTC te bespreken aangelegenheden inzake het zeevervoermarktbeleid.

De Special Group on International Organisations (SGIO) is eveneens een werkgroep van de MTC. De SGIO was tot 1992 belast met de coördinatie van de standpunten van de OESO-leden in het politiek-economische scheepvaartoverleg in internationale fora, zoals de UNCTAD. Vanaf 1992 ligt de taak van de SGIO vooral op het vlak van de uitwisseling van standpunten ter voorbereiding van het overleg in internationale fora.

36

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in de Maritime Transport Committee van de OESO.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 22-11-1993
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

37

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in de Working Group of the Maritime Transport Committee van de OESO.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 22-11-1993
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

38

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in de Special Group on

International Organisations.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 22-11-1993
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

3.7. De Verenigde Naties Conferentie inzake handel en ontwikkeling (UNCTAD)

In 1964 richtten de Verenigde Naties bij resolutie de United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) op, dat sedertdien fungeert als een *autonoom orgaan* van de VN. De eerste UNCTAD-conferentie vond plaats in 1964 te Genève; sedertdien hebben nog zes conferenties plaatsgevonden.

Doelstelling

De doelstellingen van de UNCTAD zijn:

- het bevorderen van de internationale handel en economische ontwikkeling van ontwikkelingslanden;
- het bevorderen van handel en economische samenwerking, met name tussen ontwikkelde en ontwikkelingslanden en tussen landen met verschillende economische en sociale systemen;
- het totstandkomen van beginselen en beleid inzake internationale handel en ontwikkeling en het faciliteren van de implementering daarvan;
- het bevorderen van een evenwichtiger internationale economische orde, van een grotere stem van ontwikkelingslanden in internationale beleidsbepaling, en van consensus in internationale instituties en beleid.

Organisatie

De UNCTAD kent de volgende organen:

- de periodieke UNCTAD-conferenties, die sedert 1964 elke drie of vier jaar worden gehouden; de Conferenties behoren op mondiaal niveau tot de belangrijkste fora voor internationaal overleg inzake handel en ontwikkeling. Tijdens de Conferenties worden besluiten en resoluties genomen;
- de Trade and Development Board;
- zeven permanente Committeees;
- expert groepen, ad hoc-intergouvernementele groepen en

werkgroepen;

- een secretariaat onder leiding van een Secretaris-Generaal.

Voor de scheepvaart zijn van belang de periodieke Conferenties, de UNCTAD Committee on Shipping en de Working Group on international Shipping Legislation. Tijdens de zitting van UNCTAD VIII (1992) is besloten de Committee on Shipping op te schorten en een nieuw Standing Committee on Developing Services Sectors in Developing Countries op te richten, waaraan het mandaat van de Committee on Shipping is overgedragen.

39

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het leveren van een bijdrage aan de totstandkoming van de instructie van de Nederlandse delegatie naar de UNCTAD-Conferenties.

Produkt: instructies en verslagen

Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 22-11-1993

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

N.B. De delegatie staat onder leiding van de Nederlandse ambassadeur ter plaatse; op nationaal niveau trekt het ministerie van Economische Zaken de voorbereiding van de Conferentie.

40

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten bijdragen in de UNCTAD Committee on Shipping.

Produkt: instructies en verslagen

Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 22-11-1993

Periode: 1980-1993

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

41

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in de Working Group on International Shipping Legislation van de UNCTAD.

Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 22-11-1993
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

42

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen inzake scheepvaartangelegenheden in de Standing Committee on Developing Services Sectors in Developing Countries van de UNCTAD.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 22-11-1993
Periode: 1994-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

3.8. International Association of Lighthouse Authorities (IALA)

De IALA is een wereldwijd opererende niet-gouvernementele organisatie van nationale diensten en organisaties die verantwoordelijk zijn voor het plaatsen en onderhouden van vuurtorens en andere hulpmiddelen voor de maritieme navigatie. Hoewel reeds vanaf 1889 internationale conferenties van vertegenwoordigers van "lighthouse authorities" plaatsvonden, is pas in 1955 besloten tot de oprichting van een permanente organisatie voor de implementatie van de internationale samenwerking. Tijdens de Eerste Algemene Vergadering van de IALA in 1965 werd de Constitution of the Association aangenomen, waarmee de oprichting van de IALA een feit was. Van de IALA zijn lid de belangrijkste "vaarwegmarkeringsdiensten" van circa 80 landen, 30 waarnemende organisaties en 50 bedrijven die zich bezig houden met de produktie van navigatiemiddelen.

Doelstellingen

Doelstellingen van de IALA zijn:

- het verschaffen van een gelegenheid tot overleg inzake algemene en technische aspecten van de maritieme navigatie;

- het verzamelen en verspreiden van informatie over de activiteiten van de diverse "lighthouse authorities";
- het aanmoedigen van de uitwisseling van gegevens tussen de IALA-leden.

Organisatie

De IALA bestaat de volgende permanente organen:

- de Algemene Conferentie; dit hoogste orgaan komt om de vijf jaar bijeen;
- de Raad, het orgaan belast met het dagelijks bestuur van de IALA. De Raad (Executive Committee) bestaat uit een president, een vice-president, een secretaris-generaal en een aantal leden. De Raad komt doorgaans twee maal per jaar bijeen;
- technische commissies (Technical Committees), die door de Raad worden ingesteld en die tot taak hebben het adviseren van de IALA inzake een specifiek onderwerp, en werkgroepen (Groups), die tot taak hebben de technische commissies in hun werkzaamheden te ondersteunen. De IALA kent de volgende Committees: de Radionavigation Systems Committee, de Committee on Marine Marking Systems, de Committee on the Reliability and Availability on Aids to Navigation, en de Vessels Traffic Services Committee;
- een aantal werkgroepen (Working Groups) die worden ingesteld om de technische commissies te adviseren;
- het secretariaat onder leiding van de secretaris-generaal.

43

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het opstellen van en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in de Algemene Conferentie van de IALA.

Produkt: instructies en verslagen

Bron: Jaarverslag Afdeling Verkeersveiligheid DGSM 1987 (Rijswijk 1988), p. 12.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

44

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het opstellen van en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in de technische commissies

van de IALA.

Produkt: instructies en verslagen
Bron: Jaarverslag Afdeling Verkeersveiligheid DGSM 1987
(Rijswijk 1988), p. 13.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

45

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen van en inbrengen van Nederlandse
standpunten en bijdragen in de werkgroepen van de
IALA.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Jaarverslag Afdeling Verkeersveiligheid DGSM 1987
(Rijswijk 1988), p. 13.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

3.9. Het Memorandum of Understanding on Port State Control (MOU)

Het Memorandum of Understanding on Port State Control (MOU) kwam tot stand op 26 januari 1982 tijdens de tweede regionale ministersconferentie over maritieme veiligheid in Parijs. Op 1 juli 1982 trad de MOU in werking. Deelnemende landen zijn de EU-lidstaten (met uitzondering van Luxemburg), Noorwegen, Zweden, Finland en Polen. De Russische Federatie, Kroatië, Japan en de Coast Guard-organisaties van de Verenigde Staten en Canada nemen als samenwerkende landen (*co-operating maritime authorities*) aan de MOU deel.

Het permanente MOU-secretariaat zetelt bij DGSM, dat de personele en materiële middelen ter beschikking stelt. De onkosten van het secretariaat worden gefinancierd uit de contributies van de vijftien lidstaten.

Doelstelling

Het MOU is een samenwerkingsverband gericht op een geharmoniseerde controle in de havens van de lidstaten op de naleving

van de internationaal vigerende voorschriften ten aanzien van de veiligheid, de milieuvriendelijkheid en de leef- en werkomstandigheden van de bemanningen aan boord van buitenlandse schepen die de havens van de in het Memorandum deelnemende staten aandoen. Door het controleren van sub-standard schepen, d.w.z. schepen die niet voldoen aan de internationale eisen, tracht men het gebruik van sub-standard schepen terug te dringen en aldus de veiligheid op zee te bevorderen.

Het MOU kent de deelnemende landen geen nieuwe bevoegdheden toe ten aanzien van de havenstaatcontrole; het MOU is vooral bedoeld om de bestaande instrumenten beter te benutten. Deze instrumenten zijn de volgende in het kader van de IMO en de ILO tot stand gekomen verdragen en protocollen:

- het Uitwateringsverdrag van 1966, alsmede het protocol van 1988 (International Convention on Load Lines);
- het Verdrag betreffende internationale regelingen voor het voorkomen van aanvaringen op zee van 1972 (Convention on the International Regulations for Preventing Collisions at Sea, COLREG);
- het Internationaal verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen van 1973, alsmede het protocol van 1978 (International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, MARPOL);
- het Internationaal verdrag voor de veiligheid van mensenlevens op zee van 1974, alsmede het protocol van 1978 en 1988 (International Convention for the Safety of Life at Sea, SOLAS);
- het ILO-Verdrag betreffende minimum eisen voor koopvaardij-schepen van 1976 (ILO-Convention no. 147);
- International Convention Concerning Standards, Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers 1978 (STCW).

Op nationaal niveau wordt de havenstaatcontrole uitgeoefend door de Scheepvaartinspectie.

Organisatie

De MOU kent de volgende permanente organen:

- het Port State Control Committee (PSCC), het uitvoerende orgaan van de MOU, dat twee keer per jaar bijeenkomt. In deze commissie zijn alle deelnemende landen en de EU-commissie als stemhebbende leden vertegenwoordigd. Ook zijn aanwezig de International Maritime Organisation (IMO) en de International Labour Organisation (ILO) (beide als toehoorder) en de co-

operating maritime authorities. Het PSCC ziet toe op de uitvoering van het MOU en bepaalt de hoofdlijnen en prioriteiten van de organisatie.

- ad hoc-werkgroepen die ingesteld worden door en advies uitbrengen aan de PSCC. Een voorbeeld is de in 1992 ingestelde *Working Group on Harmonization*;
- de *liaisons officers meeting*, een jaarlijkse bijeenkomst van informatiedeskundigen van de deelnemende landen. De *liaisons officers meeting* adviseert de PSCC inzake de informatie ten behoeve van een effectieve uitvoering van de Port State Control;
- het seminar van surveyors komt twee maal per jaar bijeen ter evaluatie van het PSC-beleid en adviseert het PSCC ter zake;
- het MOU-secretariaat, dat de voor de MOU relevante ontwikkelingen volgt, rapporteert aan de PSCC, de bijeenkomsten van de MOU-organen, ministersconferenties, seminars en meetings voorbereidt, en externe contacten onderhoudt. De minister van Verkeer en Waterstaat verzorgt het MOU-secretariaat, dat in de praktijk is ondergebracht bij DGSM;
- het Centre Administratif des Affaires Maritimes (CAAM), een in Saint Malo (Frankrijk) gevestigd computercentrum waar gegevens betreffende inspectie van individuele schepen in het kader van de havenstaatcontroles worden beheerd.

Op politiek niveau wordt overleg gevoerd tijdens regionale ministersconferenties inzake havenstaatcontrole. Deze conferenties vinden op onregelmatige tijden plaats en worden inhoudelijk voorbereid door het MOU-secretariaat. Tot nu toe hebben conferenties plaatsgevonden in 1986 (Den Haag) en in 1991 (Parijs); in 1994 zal een ministersconferentie gehouden worden in Kopenhagen.

46

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in de Port State Control Committee.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie D. Pas, 12-1-1994
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

47

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in de PSC-werkgroepen.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie D. Pas, 12-1-1994
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

48

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in de Liaison Officers Meeting van het MOU on PSC.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie D. Pas, 12-1-1994
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

3.10. De North Sea Pilotage Commission

De North Sea Pilotage Commission (NSPC) is in 1967 opgericht door de overheden en particuliere loodsenorganisaties van een aantal Noordzeelanden. Hoewel de NSPC in wisselende samenstellingen heeft vergaderd, heeft de Commissie vrijwel permanent bestaan uit vertegenwoordigers van Nederland, Duitsland, Groot-Brittannië, Frankrijk, België, Denemarken, Noorwegen en Zweden. Tijdens de 19de vergadering van de NSPC, op 18 november 1991 te Parijs, is besloten de NSPC voorlopig op te heffen, mede met het oog op de mogelijke instelling van een Pilotage Committee door de IALA. (zie paragraaf 3.8.). Tot dusverre (februari 1994) is dit nog niet gebeurd.

Doelstelling

Doelstelling van de NSPC was:

- het verschaffen van een gelegenheid tot samenwerking tussen regeringen op het gebied van de beloodsing van zeeschepen;
- het bevorderen van de uitwisseling van informatie tussen staten t.a.v. de beloodsing van zeeschepen.

Organisatie

De NSPC kende de volgende permanente organen:

- de Plenaire Vergadering van de NSPC, die één maal per jaar bijeenkwam. In de Plenaire Vergadering werden besluiten genomen over te bespreken onderwerpen en kwamen de NSPC-richtlijnen tot stand;
- tot 1982 was er een Standing Committee, een permanente werkgroep die de bijeenkomsten van de Plenaire Vergadering voorbereidde;
- ad-hoc werkgroepen, die vanaf 1982 de taak van de Standing Committee overnamen;
- het NSPC-secretariaat, waarin van 1978 tot 1991 door Nederland werd voorzien en dat was ondergebracht bij DGSM.

In NSPC-verband zijn een aantal richtlijnen (guidelines) tot stand gekomen, die onder meer hebben geleid tot de totstandkoming van een tweetal EG-richtlijnen (1978 en 1979) en een IMO-resolutie (1982).

49

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het voorbereiden en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in de Plenaire Vergaderingen van de North Sea Pilotage Commission.

Produkt: instructies en verslagen

Bron: informatie A.P. Valstar, 14-1-1994

Periode: 1980-1991

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

4. Bilaterale samenwerking

Behalve in multilateraal verband wordt ook op bilateraal niveau overleg gevoerd inzake maritieme verkeers- en vervoeraangelegenheden. Het bilaterale overleg concentreert zich rond een drietal thema's:

- het nautisch beheer van het Westerscheldegebied en het Eemsgebied, waarover overleg plaatsvindt met België en Duitsland;
- de totstandkoming en de uitvoering van bilaterale

scheepvaartverdragen;

- technische samenwerking of technische bijstand, met name in de vorm van kennisoverdracht.

4.1. De Belgisch-Nederlandse Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart

Artikel 9 van het scheidingstractaat tussen Nederland en België van 1839 voorziet in een gemengde Belgisch-Nederlandse Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart. Taak van de Commissie is het houden van toezicht op de naleving van de in het tractaat opgenomen bepaling waarbij Nederland en België, elk voor zijn gedeelte van de Schelde, verplicht zijn de bevaarbare zeegaten te behouden, daar de nodige tonnen en boeien te plaatsen en te voorzien in een loodswezen. Naar behoefte kan de Permanente Commissie werkgroepen instellen die tot taak hebben onderzoek te verrichten naar een specifiek vraagstuk en de Commissie ter zake te adviseren.

50

Actor: De minister van V&W

Handeling: Het benoemen van de Nederlandse leden van de Belgisch-Nederlandse Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart.

Produkt: ministeriële besluiten

Bron: ---

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: kaderstellend

51

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het voorbereiden en uitdragen van Nederlandse standpunten en bijdragen in bijeenkomsten van de Belgisch-Nederlandse Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart.

Produkt: adviezen

Bron: ---

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

4.2. De Eemskommissie

Het in 1960 tussen Duitsland en Nederland afgesloten Eems-Dollard-verdrag voorziet in de instelling van een "permanente Nederlands-Duitse Eemskommissie". De Eemskommissie heeft als taak onder meer het overleg over de inspectie van de bebakening in het Eems-Dollardgebied, het voorleggen van aanbevelingen aan de regeringen, en het geven van advies over alle vraagstukken die de regeringen haar voorleggen.

52

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het benoemen van de Nederlandse leden van de Eemskommissie.

Produkt: ministeriële besluiten

Bron: ---

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: kaderstellend

4.3. Gemengde Commissies

Om het bilaterale scheepvaartoverleg een structureel karakter te geven, worden zogenoemde Gemengde Commissies ingesteld, waarin vertegenwoordigers van partijen uit beide landen zitting hebben. Namens Nederland worden de Gemengde Commissies bemand door ambtenaren van DGSM, waarbij de ambtelijke delegatie kan worden aangevuld met vertegenwoordigers van het maritieme bedrijfsleven. De Gemengde Commissies kunnen worden ingesteld bij verdrag, zoals in het geval van de Russisch-Nederlandse Gemengde Commissie inzake de Zeescheepvaart (ingesteld bij het in 1969 gesloten scheepvaartverdrag tussen Nederland en de Sovjet-Unie), die tot taak heeft toezicht te houden op de naleving van de overeenkomst en de verdragsluitende partijen terzake te adviseren. Daarnaast komt het voor dat Gemengde Commissies op ad hoc-basis worden ingesteld met als doel te fungeren als platform voor het overleg ter liberalisering en/of regulering van de bilaterale scheepvaartbetrekkingen. Een voorbeeld van een dergelijke commissie is de in 1993 opgerichte Cypriotisch-Nederlandse Gemengde Commissie.

53

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het instellen van en aanwijzen van de leden van Gemengde Commissies ten behoeve van het bilaterale scheepvaartoverleg.
Produkt: ---
Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 21-1-1994
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: kaderstellend

54

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het, eventueel samen met vertegenwoordigers van het maritieme bedrijfsleven, opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in Gemengde Commissies inzake de zeescheepvaart.
Produkt: instructies en verslagen
Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 21-1-1994
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

4.4. Bilaterale scheepvaartverdragen

Om de ontwikkeling van de internationale scheepvaart te bevorderen heeft Nederland met een groot aantal landen een bilateraal scheepvaartverdrag gesloten. Bij de voorbereiding van de totstandkoming, wijziging en intrekking van bilaterale scheepvaartverdragen zijn zowel het ministerie van Buitenlandse Zaken als het ministerie van Verkeer en Waterstaat betrokken. Het ministerie van Buitenlandse Zaken is daarbij belast met de protocollaire werkzaamheden. De werkzaamheden met betrekking tot de inhoudelijke aspecten van de verdragen worden bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat, c.q. DGSM verricht. Bij de onderhandelingen met de andere verdragsluitende partij zijn zowel het ministerie van Buitenlandse Zaken als DGSM betrokken.

55

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het, samen met de minister van Buitenlandse Zaken, voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van bilaterale scheepvaartverdragen.

Produkt: verdragen en goedkeuringswetten

Bron: Informatie E. v.d. Schaft, 21-1-1994

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: beleidsovereenkomst

Karakter: kaderstellend

4.5. Technische samenwerking

Technische samenwerking, of technische bijstand, omvat het informeren en adviseren van maritieme autoriteiten van andere landen, met als doel het leveren van maritieme expertise en overdracht van maritieme kennis. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren in de vorm van uitwisselingen, van het verstrekken van rapportages of het houden van lezingen. Een voorbeeld van technische samenwerking is de op een beter beheer van buitenlandse havens gerichte samenwerking met ontwikkelingslanden.

56

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het op verzoek informeren en adviseren van andere landen inzake maritieme verkeers- of vervoeraangelegenheden.

Produkt: adviezen

Bron: Begroting 1992 Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken (Rijswijk 1992), p. 38.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: informerend/adviserend

Hoofdstuk V Het zeevervoer

1. Inleiding

De zorg voor het maritieme vervoer brengt voor de rijksoverheid taken met zich mee ten aanzien van:

1. de concurrentiepositie van de Nederlandse zeescheepvaartvloot ten opzichte van de buitenlandse vloeten (het vlootbeleid);
2. de ordening van de zeevervoermarkt;
3. sociale aspecten van het werk aan boord van zeeschepen, met name de arbeids- en rusttijden en de woon-, werk- en leefomstandigheden van de bemanning;
4. de concurrentiepositie van de Nederlandse zeehavens onderling en ten opzichte van buitenlandse zeehavens (het zeehavenbeleid);
5. de betekenis van de zeescheepvaart (kustvaart) ten opzichte van de overige vervoersmodaliteiten, met name het wegvervoer (transport- en distributiebeleid).

Naast deze hoofdtaken worden een aantal aanvullende taken verricht, bijvoorbeeld op het terrein van de registratie van schepen en bemanning, de nationaliteit van schepen, en de afwikkeling van vaarplichtbeloningen voor opvarenden op koopvaardij schepen in de Tweede Wereldoorlog.

Het beleid gericht op de verbetering van de concurrentiepositie van de Nederlandse koopvaardijvloot dateert uit het midden van de jaren zeventig. Ten gevolge van een stagnerende groei op de zeevervoermarkt, stijgende exploitatiekosten en een toenemend protectionisme kwamen de winsten in de maritieme sector onder druk te staan en nam het aantal schepen onder Nederlandse vlag af. Sedert 1976 heeft de overheid getracht de concurrentiepositie van de koopvaardijvloot te verbeteren, maritieme bedrijven aan Nederland te binden en de vestiging van nieuwe bedrijven in Nederland te stimuleren. Dit gebeurt onder meer door het stimuleren van en bijdragen aan maritiem onderzoek, het verstrekken van investeringspremies en het stimuleren van rationalisering van de bedrijfsvoering.

Mede onder invloed van het toenemende protectionisme is de overheid er toe overgegaan regels te stellen inzake de ordening van de zeevervoermarkt. Deze regels hebben tot doel in te kunnen grijpen op de zeevervoermarkt en de Nederlandse reders te beschermen indien ten gevolge van maatregelen van andere landen een ernstige verstoring van de zeevervoermarkt dreigt of

optreedt. Daarnaast heeft de ordening van de zeevervoermarkt tot doel ongewenste concurrentieverhoudingen tussen de reders te voorkomen en de gebruikers van de diensten van de reders te beschermen.

Het beleid met betrekking tot de sociale aspecten van het werk aan boord van zeeschepen richt zich met name op de woon-, werk- en leefomstandigheden aan boord en op de arbeids- en rusttijden van de bemanning. Het feit dat de eerste verantwoordelijkheid voor deze aspecten van het sociale beleid berust bij de minister van Verkeer en Waterstaat komt daarbij mede voort uit bijzondere omstandigheden die in de zeescheepvaart gelden.

Het maritieme beleid gericht op de verbetering van de concurrentiepositie van de Nederlandse zeehavens is van betrekkelijk recente datum en bevindt zich nog grotendeels in een fase van beleidsvoorbereidend onderzoek. Het maritieme zeehavenbeleid maakt deel uit van het V&W-brede zeehavenbeleid, waaraan naast DGSM ook Rijkswaterstaat en het Directoraat-Generaal voor het Vervoer een bijdrage leveren. Belangrijke beleidsthema's in dit verband zijn de havenaanloopkosten (havenaanlooptarieven), de bereikbaarheid, het imago en het dienstenpakket van de Nederlandse zeehavens, en de bijdrage aan de totstandkoming en uitvoering van ontwikkelingsplannen van de zeehavens.

Ook het transport- en distributiebeleid ten aanzien van de zeescheepvaart is van recente datum. Dit beleid komt met name voort uit de in het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer (SVV) geformuleerde doelstelling de groei van het wegvervoer af te remmen. Naast spoorvervoer en binnenvaart wordt van overheidswege met name de kustvaart gestimuleerd om een deel van het intra-Europese vervoer over te nemen. In dit verband wordt getracht de concurrentiepositie van de kustvaart ten opzichte van het wegvervoer te verbeteren, bijvoorbeeld door organisatorische belemmeringen weg te nemen en het imago van de kustvaart te verbeteren. Belangrijk in het maritieme transport- en distributiebeleid is ook het vestigingsbeleid, dat is gericht op de binding van reders aan Nederland als vlagstaat.

2. Wet- en regelgeving

1. Op grond van de *Meetbrievenwet 1948* (Stb. I 492) - die wordt ingetrokken met ingang van 18 juli 1992 - en de *Meetbrievenwet*

1981 (Stb. 122) - die in werking is getreden per 18 juli 1982 - worden van overheidswege meetbrieven afgegeven voor schepen. In deze meetbrieven staan de voornaamste maten van het schip. Op grond van de Meetbrievenwetten mag met een schip alleen dan een reis ondernomen worden wanneer het is voorzien van een meetbrief. Op de Meetbrievenwet 1948 berust het *Meetbrievenbesluit 1949* (Stb. J 415); op de Meetbrievenwet 1981 berust het *Meetbrievenbesluit 1981* (Stb. 479). In beide wetten en besluiten is de internationale regelgeving terzake geïmplementeerd. Het betreft het Internationaal Verdrag nopens een eenvormig stelsel voor de meting van zeeschepen 1947 ("Verdrag van Oslo 1947") en het Internationaal Verdrag betreffende de meting van schepen 1969.

2. De *Wet van 10 maart 1979, Stb. 171, houdende de berekening van de kosten voor de meting van binnenvaartuigen* en het daarop gebaseerde *Metingsbesluit Binnenvaartuigen 1978* (Stb. 358) bevatten bepalingen omtrent het meten van binnenvaartuigen door de Scheepsmetingsdienst. In het *Metingsbesluit Binnenvaartuigen* is geïmplementeerd de in 1966 te Genève ondertekende Overeenkomst nopens de meting van binnenvaartuigen.

3. Op grond van de *Zeebrievenwet 1926* (Stb. 178) en het daarop berustende *Zeebrievenbesluit 1927* (Stb. 84) worden aan in Nederland teboekstaande zeeschepen een zeebrief afgegeven. Een zeebrief is het bewijs van de nationaliteit van het schip en schepen die zijn voorzien van een Nederlandse zeebrief zijn gerechtigd de Nederlandse vlag te voeren. Op grond van de *Zeebrievenwet* zijn alle kapiteins van zeeschepen, zowel Nederlandse als vreemde, gehouden bij het in- of uitvaren van Nederlandse zeehavens of zeegaten, een geldige zeebrief of een ander geldig bewijs der nationaliteit van hun schip te bezitten.

4. De *Wet nationaliteit zeeschepen in rompbevrachting 1992* (Stb. 541) stelt bepalingen inzake de nationaliteit van zeeschepen in Nederlandse rompbevrachting die buiten Nederland in een eigenaarsregister van zeeschepen teboekstaan. Op grond van deze wet kan een zeeschip dat buiten Nederland teboekstaat, in Nederland in een openbaar rompbevrachtingsregister worden ingeschreven, waardoor het schip de hoedanigheid van Nederlands schip verkrijgt. Ten bewijze daarvan wordt voor dergelijke schepen een zeebrief afgegeven.

5. Op grond van de een aantal vlaggebriefregelingen kan voor een

pleziervaartuig, dat buiten Nederland worden gebruikt en waarvoor geen zeebrief is afgegeven, een vlaggebrief worden afgegeven ten bewijze van het recht tot het voeren van de Nederlandse vlag. Vanaf 1980 waren achtereenvolgens waren van kracht het *ministerieel besluit van 12 december 1980, nr. PJ/S 26581* (Stct. 245), de *Vlaggenbrievenregeling pleziervaartuigen 1985* (Stct. 39) en de *Regeling afgifte vlaggebrieven door aange- wezen organisaties 1986* (Stct. 195).

6. De *Wet vervoer over zee 1982* (Stb. 629) vormt het belang- rijkste wettelijk instrumentarium voor het optreden van de overheid op de nationale zeevervoermarkt. De wet verschaft de overheid de mogelijkheid in te grijpen in de zeevervoermarkt indien specifieke omstandigheden, die tot een ernstige versto- ring van de markt kunnen leiden, daartoe aanleiding geven. Daarnaast geeft de wet spelregels waaraan ondernemingen bij hun activiteiten op de Nederlandse zeevervoermarkt moeten voldoen.

7. De *Wedervergeldingswet zeescheepvaart 1977* (Stb. 313) is een specifiek instrument dat de overheid de mogelijkheid biedt in te grijpen indien de verdediging van de economische belangen van de Nederlandse koopvaardij dan wel een internationale afspraak of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie over het vervoer ter zee dit vereisen.

8. Ten gevolge van het sterk afwisselend karakter van het scheepvaartbedrijf worden de arbeids- en rusttijden van de bemanning gekenmerkt door uitersten. Vanuit sociaal en veilig- heidsoogpunt heeft de overheid bij de *Wet arbeids- en rusttijden zeescheepvaart 1973* (Stb. 380) concrete normen gesteld inzake de arbeids- en rusttijden van schepelingen. De in de wet en het daarop gebaseerde algemene maatregel van bestuur (tot 1985 het *Besluit houdende regeling van de arbeids- en rusttijden van schepelingen aan boord 1975*, vanaf 1985 het *Besluit arbeids- en rusttijden zeescheepvaart 1985*) opgenomen regeling is in beginsel van toepassing op alle arbeid die normaliter door de bemanning van een in de vaart zijnd schip, met uitzondering van de kapitein, pleegt te worden verricht. De regeling is in beginsel van toepassing op alle in Nederland teboekgestelde schepen.

9. In het tweede boek van het *Wetboek van Koophandel* ("Van de regten en verplichtingen uit scheepvaart voort spruitende"), zijn bepalingen opgenomen inzake onder meer de plicht tot het

bijhouden van scheepsdagboeken, de scheepsdocumenten welke aan boord dienen te zijn, de monsterring van schepelingen, de arbeidsovereenkomst tussen schepelingen en de zeewerkgever, en de woon-, werk- en leefomstandigheden aan boord van schepen. Op grond van het Wetboek van Koophandel zijn een aantal uitvoeringsbesluiten ter nadere regeling ter zake tot stand gekomen. Het *Besluit dagboeken voor schepen 1970* (Stb. 659) stelt regels met betrekking tot het inrichten van de scheepsdagboeken die de kapiteins van Nederlandse zeeschepen op grond van artikel 348 van het Wetboek van Koophandel moeten bijhouden. Het *Schepelingenbesluit 1937* (Stb. 242), bevat bepalingen inzake de monsterring, het monsterboekje van schepelingen, de voeding van schepelingen, de aanwezigheid aan boord van sterke drank voor gebruik door de bemanning, en de verblijven van de schepelingen. Aan de in het Wetboek van Koophandel opgenomen bepaling, dat binnenschepen moeten zijn voorzien van een aantal documenten, is uitvoering gegeven in het *Besluit binnenschependocumenten 1983* (Stb. 548). Op grond van dit in 1983 in werking getreden besluit dient de schipper van een binnenschip in het bezit te zijn van een meetbrief.

3. De totstandkoming van het beleid

57

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden van beleidsnota's en -plannen met betrekking tot het zeevervoer.
Produkt: beleidsnota's en -plannen
Bron: Instellingsbeschikking DGSM, Stct. 1979, 251.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

58

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wetten met betrekking tot het zeevervoer.
Produkt: wetten
Bron: Instellingsbeschikking DGSM, Stct. 1979, 251.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

59

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur omtrent meetbrieven.
Produkt: amvb's
Bron: art. 782, Wetboek van Koophandel en artt. 6, 23 en 24, Meetbrievenwet 1981, Stb. 122.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

60

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur ter nadere regeling omtrent het meten van schepen.
Produkt: amvb's
Bron: art. 8, Meetbrievenwet 1948, Stb. I, 492; art. 6, 14, 23 en 34, Meetbrievenwet 1981, Stb. 122 en art. 2, Wet van 10 maart 1979, Stb. 171, houdende de berekening van de kosten voor de meting van binnenvaartuigen.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

61

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur ter nadere regeling inzake het verkrijgen van tijdelijke vergunning voor het voeren van de Nederlandse vlag.
Produkt: amvb's
Bron: art. 13, Zeebrievenwet 1926, Stb. 178.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

62

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur omtrent het inrichten van dagboeken voor schepen.
Produkt: amvb's
Bron: art. 349, Wetboek van Koophandel.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

63

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het, samen met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur ter nadere regeling omtrent arbeids- en rusttijden van schepelingen aan boord van zeeschepen.
Produkt: amvb's
Bron: art. 2, Wet arbeids- en rusttijden zeescheepvaart 1973, Stb. 380.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

N.B. De amvb's bevatten onder meer bepalingen betreffende arbeids- en rusttijden en bepalingen betreffende het houden van een administratie ten behoeve van het toezicht op de naleving van de voorschriften ter uitvoering van de Wet arbeids- en rusttijden zeescheepvaart.

64

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur ter nadere regeling omtrent de woon-, werk- en leefomstandigheden aan boord van schepen.
Produkt: amvb's
Bron: artt. 407 en 412, Wetboek van Koophandel.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

65

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur ter nadere regeling omtrent de monsterring en het monsterboekje van schepelingen.
Produkt: amvb's
Bron: art. 451, Wetboek van Koophandel.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

4. De registratie van schepen en opvarenden

Op grond van de Zeebrievenwet 1926 moeten alle onder Nederlandse vlag varende zeeschepen geregistreerd zijn. Dit is onder meer bedoeld om een zo actueel mogelijk inzicht te hebben in de opbouw en de ontwikkeling van de Nederlandse koopvaardijvloot. De vlootgegevens dienen onder meer als basis voor de beoordeling van de marktsituatie van de zeescheepvaartsector met het oog op het te voeren vlootbeleid. Op grond van het Wetboek van Koophandel is er een Centraal Register Bemanningsgegevens, waarin door het Hoofd van de Scheepvaartinspectie de bemanningsgegevens van schepen worden geregistreerd. De registratie van de koopvaardij schepen en hun opvarenden wordt door de Scheepvaartinspectie met behulp van het registratiesysteem NEVLOG/NEBAG uitgevoerd.

66

Actor: De minister van V&W/DGSM/SI
Handeling: Het voeren van een registratie van gegevens betreffende de Nederlandse vloot en Nederlandse bemanningsleden.
Produkt: het registratiesysteem
Bron: art. 451, Wetboek van Koophandel en art. 4 Zeebrievenwet 1926, Stb. 178.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: basisregistrerend

5. Meetbrieven voor zee- en binnenschepen

Meetbrieven zijn van overheidswege afgegeven documenten waarin de voornaamste kenmerken zoals tonnage en lengte van een schip zijn vermeld. De functie van de meetbrieven is vooral een economische: de vermelde afmetingen en tonnages vormen doorgaans de basis voor de berekening van tarieven van havengelden, loods-gelden en dergelijke. Een meetbrief wordt eenmalig afgegeven als een schip wordt opgeleverd of onder Nederlandse vlag gaat varen. De meetbrief blijft geldig, tenzij een schip onder andere vlag gaat varen of wordt verbouwd.

67

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SMD
Handeling: Het afgeven, weigeren of intrekken van meetbrieven, bijzondere meetbrieven en Internationale Meetbrieven.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 5, Meetbrievenwet 1948, Stb. I 492; artt. 4, 9, 17 en 21, Meetbrievenwet 1981, Stb. 122; art. 9, Meetbrievenbesluit 1981, Stb. 479 en artt. 8 en 14 Metingsbesluit Binnenvaartuigen 1978, Stb. 1979, 358.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

68

Actor: De minister van V&W/DGSM/SMD
Handeling: Het wel of niet verlengen van de geldigheidsduur van een meetbrief voor binnenvaartuigen.
Bron: art. 11, Metingsbesluit Binnenvaartuigen 1978, Stb. 1979, 358.
Produkt: beschikkingen
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

69

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SMD
Handeling: Het wel of niet aanbrengen van gewaarmerkte wijzigingen in reeds afgegeven meetbrieven.

Produkt: beschikkingen
Bron: art. 8, Meetbrievenbesluit 1981, Stb. 479 en artt. 18 en 19 Metingsbesluit Binnenvaartuigen 1978, Stb. 1979, 358.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

70

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het tarief voor de berekening van de door de aanvrager van een meetbrief, een bijzondere meetbrief dan wel Internationale Meetbrief te betalen kosten, veroorzaakt door de meting van het schip.

Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 5, Meetbrievenwet 1948, Stb. I, 492; artt. 4, 17, 21, Meetbrievenwet 1981, Stb. 122 en art. 22, Metingsbesluit Binnenvaartuigen 1978, Stb. 1979, 358.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

71

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het model van de meetbrieven, de bijzondere meetbrieven en de Internationale Meetbrieven.

Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 8, Meetbrievenbesluit 1949, Stb. J 415 en art. 6, Meetbrievenbesluit 1981, Stb. 479.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

72

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het bepalen van de wijze waarop de in een buitenlandse meetbrief aangegeven maten van een zeeschip door herleiding kan worden vastgesteld.
Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 2, Meetbrievenbesluit 1949, Stb. J 415.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

73

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SMD
Handeling: Het op verzoek van een Staat, aangesloten bij het Internationaal Verdrag betreffende de meting van Schepen 1969, vaststellen van de bruto- en netto-tonnage van een schip en het ten behoeve van dit schip afgeven van een Internationale Meetbrief.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 17, Meetbrievenwet 1981, Stb. 122.
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: uitvoerend

74

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SMD
Handeling: Het, indien een schip de vlag van een andere Staat gaat voeren, doen toekomen van een afschrift van de door dat schip gevoerde meetbrief en een afschrift van de hierop betrekking hebbende berekening van de tonnage.
Produkt: berichten
Bron: art. 9, Meetbrievenwet 1981, Stb. 122.
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: informerend

75

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SMD
Handeling: Het toezenden van een afschrift van een op verzoek van een andere Staat afgegeven Internationale Meetbrief of bijzondere meetbrief.
Produkt: berichten
Bron: art. 17 en 21, Meetbrievenwet 1981, Stb. 122.
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.

Karakter: informerend

76

Actor: De minister van V&W/DGSM/SMD
Handeling: Het verrichten van inspecties en controles ten behoeve van toezicht op de naleving van de bepalingen inzake meetbrieven.
Produkt: verslagen, rapporten
Bron: art. 25, Meetbrievenwet 1981, Stb. 122 en art. 15, Metingsbesluit Binnenvaartuigen 1978, Stb. 1979, 358.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: toezichthoudend

77

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SMD
Handeling: Het, indien uit inspectie blijkt dat de voornaamste kenmerken van een schip afwijken van die vermeld op de Internationale Meetbrief, in kennis daarvan stellen van de betreffende Staat wiens vlag het schip voert.
Produkt: berichten
Bron: art. 25, Meetbrievenwet 1981, Stb. 122.
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: informerend

78

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SMD
Handeling: Het geven van aanwijzingen ter bevordering van de juiste naleving van de wet- en regelgeving inzake meetbrieven.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 11, Meetbrievenbesluit 1981, Stb. 479.
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

79

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het stellen van nadere regelen ter juiste uitvoering

van het Meetbrievenbesluit 1982.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 10, Meetbrievenbesluit 1982, Stb. 479.
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

6. De nationaliteit van zeeschepen

Een zeeschip heeft de Nederlandse nationaliteit op grond van de artikelen 311 en 312 van het Wetboek van Koophandel, dan wel op grond van artikel 5 van de Wet nationaliteit zeeschepen in rompbevrachting 1992. Op grond van de artikelen 311 en 312 van het Wetboek van Koophandel heeft een schip de Nederlandse nationaliteit indien het toebehoort aan Nederlanders, voor ten minste twee derde gedeelte aan Nederlanders en voor het overige gedeelte aan ingezetenen van het Koninkrijk toebehoort, of indien het in Nederland is of wordt gebouwd, totdat de bouwer het heeft opgeleverd of voor eigen rekening in de vaart heeft gebracht. Op grond van artikel 5 van de Wet nationaliteit zeeschepen in rompbevrachting heeft een in het buitenland teboekstaand schip de hoedanigheid van Nederlands schip indien het is opgenomen in een door de minister van Verkeer en Waterstaat gehouden openbaar rompbevrachtingsregister.

Zeebrieven

Ten bewijze van de Nederlandse nationaliteit en het gerechtigd zijn tot het voeren van de Nederlandse vlag, moeten zeeschepen voorzien zijn van een zeebrief, afgegeven overeenkomstig de voorschriften van de Zeebrievenwet 1926. De zeebrief is het "paspoort" van het schip, waarin staan vermeld de naam van het schip, de naam van het kantoor waar het schip in het scheepsregister teboekstaat, de inhoud waarop het is gemeten, de beschrijving van het schip volgens de teboekstelling in het scheepsregister, en de naam van de natuurlijke persoon, de rechtspersoon, de rederij of de vennootschap waaraan het schip toebehoort. Voorlopige zeebrieven kunnen worden uitgereikt bij aankoop of aanbouw van een schip in het buitenland opdat dit schip onder Nederlandse vlag naar Nederland kan worden gevoerd; buitengewone zeebrieven kunnen worden verleend voor een zich in Nederland bevindend schip, dat voor buitenlandse rekening is ge-

bouwd, gekocht of uitgerust, opdat dit schip onder Nederlandse vlag naar het land van zijn bestemming kan worden gevoerd.

80

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het wel of niet afgeven van een zeebrief, een voorlopige zeebrief of een buitengewone zeebrief voor een zeeschip.
Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 6, 11 en 12, Zeebrievenwet 1926, Stb. 178.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

81

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het tarief voor de berekening van de kosten, verschuldigd door de aanvrager voor de uitreiking van een zeebrief.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 6, Zeebrievenwet 1926, Stb. 178.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

82

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het intrekken van een zeebrief of een voorlopige zeebrief.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 8, Zeebrievenwet 1926, Stb. 178.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: toezichthoudend

83

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het verlenen of weigeren van tijdelijke vergunning tot het voeren van de Nederlandse vlag voor een schip waarbij overwegend Nederlandse belangen zijn betrokken en dat alleen voor rivier- of kustvaart

buiten Nederland wordt gebruikt.

Produkt: beschikkingen
Bron: art. 13, Zeebrievenwet 1926, Stb. 178.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

84

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het model van tijdelijke vergunningen tot het voeren van de Nederlandse vlag.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 2, K.B. van 13 april 1927, Stb. 84.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

85

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het op grond van bijzondere omstandigheden wel of niet toestaan van afwijking van bepalingen inzake de aanvraag van een zeebrief.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 17, Zeebrievenwet 1926, Stb. 178.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

86

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het op grond van bijzondere omstandigheden wel of niet laten voortduren van de geldigheid van een zeebrief.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 17, Zeebrievenwet 1926, Stb. 178.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

Het openbare rompbevrachtingsregister

Rompbevrachting is een overeenkomst waarbij de ene partij, de rompvervrachter, zich verbindt een zeeschip zonder bemanning voor een bepaalde tijd ter beschikking te stellen van haar wederpartij, de rompbevrachter, zonder daarover nog enige zeggenschap te houden, en de rompbevrachter het schip exploiteert. Op grond van de Wet nationaliteit zeeschepen in rompbevrachting 1992 kan een buiten Nederland teboekstaand zeeschip in een door de minister van Verkeer en Waterstaat gehouden openbaar rompbevrachtingsregister worden ingeschreven.

87

Actor: De minister van V&W/DGSM/SMD
Handeling: Het houden van een openbaar rompbevrachtingsregister.
Produkt: het register
Bron: art. 2, Wet nationaliteit zeeschepen in rompbevrachting 1992, Stb. 541.
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: basisregistrerend

88

Actor: De minister van V&W/DGSM/SMD
Handeling: Het behandelen van verzoeken tot inschrijving van een zeeschip in het rompbevrachtingsregister.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 4, Wet nationaliteit zeeschepen in rompbevrachting 1992, Stb. 541.
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

89

Actor: De minister van V&W/DGSM/SMD
Handeling: Het in kennis stellen van de eigenaar van het zeeschip, de rompvervrachter, de rompbevrachter, de representatieve organisaties van reders en zeevarenden, alsmede de bevoegde autoriteit van het kantoor, waar het schip buiten Nederland teboekstaat, van inschrijving van het zeeschip in het rompbevrachtingsregister, en van elke wijziging of

aanvulling van ingeschreven gegevens.

Produkt: inlichtingen
Bron: art. 6, Wet nationaliteit zeeschepen in rompbevrachting 1992, Stb. 541.
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: informerend

90

Actor: De minister van V&W/DGSM/SMD
Handeling: Het doorhalen van de inschrijving van een zeeschip in het rompbevrachtingsregister.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 8, Wet nationaliteit zeeschepen in rompbevrachting 1992, Stb. 541.
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

91

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de hoogte van de vergoeding verschuldigd voor de inschrijving alsmede iedere wijziging van de inschrijving van een zeeschip in het rompbevrachtingsregister en de wijze waarop deze vergoeding geïnd wordt.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 10, Wet nationaliteit zeeschepen in rompbevrachting 1992, Stb. 541.
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

Vlaggebrieven

Voor pleziervaartuigen die buiten Nederland worden gebruikt en waarvoor geen zeebrief is afgegeven kan ten bewijze van het recht tot het voeren van de Nederlandse vlag een vlaggebrief worden uitgereikt. De afgifte van de vlaggebrieven geschiedde tot 1986 door DGSM en vanaf 1986 door de Koninklijke Motorboot Club te Utrecht, de Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB

te 's-Gravenhage en het Koninklijk Nederlands Watersport Verbond te Amsterdam.

92

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het stellen van regels inzake de afgifte van vlaggebrieven voor pleziervaartuigen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: Regeling afgifte vlaggebrieven door aangewezen organisaties 1986, Stct. 195
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

93

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het afgeven of weigeren van vlaggebrieven voor pleziervaartuigen.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 11, Regeling afgifte vlaggebrieven door aangewezen organisaties 1986, Stct. 195
Periode: 1980-1986
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

7. De ordening van de zeevervoermarkt

Bepalingen inzake lijnvervoer

Op grond van de Wet vervoer over zee 1982 stelt de overheid regels op voor deelname aan de lijnvervoermarkt. Het betreft onder meer bepalingen inzake wijzigingen in de vervoercondities en -tarieven, die zijn gesteld om diegenen die van de diensten van reders in het lijnvervoer gebruik maken, te beschermen.

94

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het aanwijzen van representatieve verladingsorganisaties en individuele verladers, aan wie reders de vervoerstarieven en -condities, beoogde algemene verhogingen van de vervoerstarieven, beoogde wijzigingen

in de algemene vervoercondities en toeslagen of wijzigingen daarvan op de vervoerstarieven moeten meedelen.

Produkt: ministeriële regelingen
Bron: artt. 2, 3 en 4, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629)
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

95

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het bepalen van een termijn die in acht moet worden genomen bij het aankondigen van een beoogde algemene verhoging van de vervoerstarieven, een beoogde wijziging in de overige vervoercondities en toeslagen of wijzigingen daarvan op de vervoerstarieven, en het aanwijzen van dagbladen waarin reders deze wijzigingen aan de verladers of hun organisaties moeten meedelen.

Produkt: ministeriële regelingen
Bron: artt. 3 en 4, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629)
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

96

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het onverbindend verklaren van bepalingen van een lijnvervoerovereenkomst, die zijn tot stand gekomen in strijd met de in de artikel 3 en artikel van de Wet vervoer over zee omschreven verplichtingen met betrekking tot de bekendmaking van wijzigingen in vervoertarieven.

Produkt: beschikkingen
Bron: art. 5, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629)
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

97

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het ten aanzien van het Verdrag inzake een gedragscode voor lijnvaartconferenties (1974) geven van regels met betrekking tot:

- a. de erkenning van een nationale scheepvaartlijn, als bedoeld in Deel één, Hoofdstuk I van het Verdrag;
- b. de erkenning van een verladersorganisatie, als bedoeld in Deel één, Hoofdstuk I van het Verdrag;
- c. de aanwijzing van verladersorganisaties, -vertegenwoordigers of verladers als bedoeld in artikel 11, eerste lid van het Verdrag;
- d. het als bevoegde autoriteit deelnemen aan het overleg, als bedoeld in artikel 11, eerste lid van het Verdrag;
- e. het als bevoegde autoriteit deelnemen aan en waarnemen bij een bemiddelingsprocedure, als bedoeld in artikel 28 van het Verdrag.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 8, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629)

Periode: n.v.t.

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

N.B. Deze handeling vloeit voort uit de in art. 8, eerste lid, van de in de Wet vervoer over zee opgenomen uitvoeringsmaatregel van het op 6 april 1974 te Genève tot stand gekomen Verdrag inzake een gedragscode voor lijnvaartconferenties, die aan de "bevoegde autoriteit" verschillende taken en bevoegdheden toekent met betrekking tot de bovengenoemde onderwerpen.

98

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het ten aanzien van de Verordening van de Raad van de EG van 15 mei 1979, no. 954/79 geven van regels met betrekking tot:

- a. de beslechting van geschillen, als bedoeld in artikel 2, tweede lid van de Verordening;
- b. de vaststelling van de wederkerigheid, als bedoeld in artikel 4.

Produkt: ministeriële regelingen

Periode: 1982-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

N.B. Deze handeling vloeit voort uit de in art. 8, tweede lid,

van de in de Wet vervoer over zee opgenomen uitvoeringsmaatregel van EEG-verordening no. 954/79, die "de lid-staat" en "de overheid" verschillende taken en bevoegdheden toekent met betrekking tot de bovengenoemde onderwerpen.

Prijismaatregelen

Indien naar het oordeel van de minister van Verkeer en Waterstaat voor bepaalde vervoerdiensten zodanige vervoertarieven in rekening worden gebracht, of er aanwijsbare omstandigheden zijn op grond waarvan de minister kan vermoeden dat voor die vervoerdiensten zodanige vervoertarieven in rekening zullen worden gebracht, dat de betreffende zeevervoermarkt ernstig wordt verstoord of kan worden verstoord, kan de minister bindende minimum of maximum vervoertarieven vaststellen.

99

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het in overeenstemming met de minister van Economische Zaken voorschrijven van maximum- of minimumprijzen voor de zeevervoermarkt.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 9, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629)
Periode: n.v.t.
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

100

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het verlenen of intrekken van vrijstelling of ontheffing van het verbod vervoertarieven te berekenen beneden de voorgeschreven minimumprijzen of boven de voorgeschreven maximumprijzen.
Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 21, 22, 23 en 24, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629)
Periode: n.v.t.
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

Ladingverdeling

Indien er een ernstige verstoring van de zeevervoermarkt bestaat of dreigt of zulks ten behoeve van de uitvoering van een internationale afspraak of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie betrekking hebbende op het vervoer ter zee wenselijk is, kan de minister van Verkeer en Waterstaat regels stellen omtrent ladingverdeling. Deze regels kunnen betrekking hebben op:

- a. de ladingverdeling van het zeevervoer tussen Nederlandse havens en een bepaald land of een bepaalde groep landen;
- b. het minimaal of maximaal uit te voeren aantal afvaarten per reder per jaar;
- c. de minimum of maximum vervoercapaciteit per schip;
- d. het in te zetten scheepstype.

Voordat de minister regels omtrent de verdeling van lading stelt, hoort hij de Commissie vervoer over zee.

101

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het in overeenstemming met de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Economische zaken stellen van regels omtrent de verdeling van lading.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 10, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629)

Periode: n.v.t.

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

102

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het verlenen, weigeren of intrekken van vrijstelling of ontheffing van bepalingen omtrent de verdeling van lading.

Produkt: beschikkingen

Bron: artt. 21, 22, 23 en 24, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629)

Periode: n.v.t.

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

103

Actor: De Commissie vervoer over zee

Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en

Waterstaat inzake de voordracht tot vaststelling, wijziging of intrekking van een (voorlopig) vergunningensysteem voor de zeevervoermarkt.

Produkt: adviezen
Bron: artt. 13 en 18, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629)
Periode: n.v.t.
Typering: Fase: beleidsvoorbereiding
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

104

Actor: De Commissie vervoer over zee
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake de toepassing van artikel 10 van de Wet vervoer over zee (betreffende het stellen van regels omtrent ladingverdeling).
Produkt: adviezen
Bron: art. 11, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629)
Periode: n.v.t.
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

Vergunningen

Hoewel de Nederlands zeevervoermarkt in beginsel niet aan een vergunningenstelsel is onderworpen, bieden de Wet vervoer over zee 1982 en de Wedervergeldingswet Zeescheepvaart 1977 de mogelijkheid een vergunningensysteem in te voeren. Tevens bieden beide wetten de minister van Verkeer en Waterstaat de mogelijkheid om in spoedeisende omstandigheden bij ministeriële regeling een voorlopig vergunningenstelsel in te voeren.

105

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden en instellen van een voorlopig vergunningenstelsel voor (een deel van) de zeevervoermarkt in zeer spoedeisende omstandigheden.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 18, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629) en art. 10, Wedervergeldingswet zeescheepvaart 1977 (Stb. 313)
Periode: n.v.t.
Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

106

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het toekennen, afwijzen, intrekken of wijzigen van een vergunning voor deelname aan het vervoer op (een deel van) de zeevervoermarkt.
Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 15 en 16, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629) en artt. 7 en 8, Wedervergeldingswet zeescheepvaart 1977 (Stb. 313)
Periode: n.v.t.
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

107

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het verlenen, weigeren of intrekken van vrijstelling of ontheffing van een in het kader van een vergunningstelsel gesteld verbod of vastgestelde heffing.
Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 21 en 22, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629) en artt. 4 en 5, Wedervergeldingswet zeescheepvaart 1977 (Stb. 313)
Periode: n.v.t.
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

Maatregelen van buitenlandse overheden

Om te voorzien in een regeling bij eventuele conflicten omtrent de jurisdictie in het zeevervoer verbiedt artikel 20, eerste lid, van de Wet vervoer over zee 1982 maatregelen of beslissingen van een andere staat, die betrekking hebben op het zeevervoer van en naar Nederlandse havens, na te leven. Artikel 20, tweede lid, van de Wet vervoer over zee 1982 biedt de mogelijkheid vrijstelling of ontheffing van dit verbod te verlenen.

108

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het in overeenstemming met de ministers van Buitenlandse Zaken en van Economische Zaken op een daartoe strekkend verzoek verlenen van vrijstelling of ontheffing van het verbod maatregelen of beslissingen van een andere staat, die betrekking hebben op het zeevervoer van en naar Nederlandse havens, na te leven.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 20, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629)

Periode: 1982-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

Inlichtingen

De minister van Verkeer en Waterstaat is bevoegd inlichtingen te vragen en inzage in boeken en bescheiden te verlangen indien de uitoefening van de in de Wet vervoer over zee of de Wedervergeldingswet Zeescheepvaart omschreven bevoegdheden wordt overwogen of indien een internationale afspraak of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie dit vereist. Om te garanderen dat de administratie de gewenste informatie bevat, is de te voeren administratie door de minister van Verkeer en Waterstaat in een aantal administratiebesluiten nader omschreven.

109

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het omschrijven van de administratie die een ieder, die bij het vervoer op een bepaalde zeevervoermarkt betrokken is, verplicht is te voeren.

Produkt: ministeriële besluiten

Bron: art. 31, Wet vervoer over zee 1982 (Stb. 629) en art. 11, Wedervergeldingswet zeescheepvaart 1977 (Stb. 313)

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

8. Steunverlening aan de zeevaartsector

Centrale doelstelling van het structuurbeleid met betrekking tot de zeescheepvaart is het behoud en waar mogelijk versterking van de vloot onder Nederlandse vlag. De overheid tracht deze doelstelling te bereiken door het nemen van steunmaatregelen gericht op de verbetering van de concurrentiepositie van de Nederlandse bedrijven ten opzichte van de buitenlandse ondernemingen. Directe ondersteuning van de zeescheepvaart vindt daarbij plaats via algemeen-fiscale maatregelen, subsidieregelingen, het bevorderen van rationalisering van de bedrijfsvoering en het herzien van de wetgeving inzake de omvang en samenstelling van de bemanning. Indirecte ondersteuning van de zeescheepvaartsector geschiedt door het ondersteunen van onderzoek en ontwikkeling ten behoeve van het maritieme bedrijfsleven.

Investeringspremie zeescheepvaart

In 1976 werd de Investeringspremiereregeling Zeescheepvaart (IPZ) ingesteld. Doel van de IPZ was de concurrentiekracht van de Nederlandse zeescheepvaartsector te behouden en waar mogelijk te versterken door het doelgericht verstrekken van premies op investeringen in zeeschepen. De IPZ is steeds een tijdelijke regeling geweest, die zes keer voor een periode van één tot drie jaar is verlengd; de regeling heeft bestaan tot 1 januari 1993.

Aanvragen voor premiëring in het kader van de IPZ moesten worden ingediend bij de Directeur-Generaal van DGSM en werden beoordeeld door een commissie die de minister van Verkeer en Waterstaat ter zake adviseerde. Tot 1982 vond de advisering plaats door de Adviescommissie Investeringspremie Zeescheepvaart; vanaf 1982 werd de minister geadviseerd door de Adviescommissie Steunverlening Zeescheepvaart.

110

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het instellen van de Adviescommissie Investeringspremie Zeescheepvaart.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: ministeriële regeling van 28 juni 1976, Stct. 124.
Periode: 1980-1982
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: kaderstellend

111

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het benoemen van de voorzitter, de secretaris en de overige leden van de Adviescommissie Investeringspremie Zeescheepvaart.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: ministeriële regeling van 28 juni 1976, Stct. 124.
Periode: 1980-1982
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: kaderstellend

112

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het instellen van de Adviescommissie Steunverlening Zeescheepvaart.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: ministeriële regeling van 30 augustus 1982, Stct. 165
Periode: 1980-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: kaderstellend

113

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het benoemen van de voorzitter, de secretaris en de overige leden van de Adviescommissie Steunverlening Zeescheepvaart.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: ministeriële regeling van 30 augustus 1982, Stct. 165
Periode: 1982-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: kaderstellend

114

Actor: De Adviescommissie Investeringspremie Zeescheepvaart
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake de toekenning van een premie in het kader van de IPZ-regeling.
Bron: Beschikking Investeringspremie Zeescheepvaart 1976, Stct. 1976, 124; Ministerieel Besluit Investeringspremie Zeescheepvaart 1978, Stct. 1978, 175, Stct. 1980, 158 en Stct. 1981, 52.

Produkt: adviezen
Periode: 1976-1982
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

115

Actor: De Adviescommissie Steunverlening Zeescheepvaart
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake de toekenning van een premie in het kader van de IPZ-regeling.

Produkt: adviezen
Bron: ministeriële regeling van 30 augustus 1982, Stct. 165; Idem, Stct. 1990, 23.
Periode: 1982-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

116

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het wel of niet toekennen van een investeringspremie aan investeerders in zeegaande schepen.

Bron: Beschikking Investeringspremie Zeescheepvaart 1976, Stct. 1976, 124; Ministerieel Besluit Investeringspremie Zeescheepvaart 1978, Stct. 1978, 175, Stct. 1980, 158 en Stct. 1981, 52; Idem, 1982, Stct. 1982, 30; Idem 1983, Stct. 1982, 251; Idem 1984, Stct. 1984, 34 en Stct. 1986, 110; Idem 1987, Stct. 1986, 252, Stct. 1987, 23, Stct. 1988, 108 en Stct. 1989, 21 en Idem 1990, Stct. 1990, 23;

Produkt: beschikkingen
Periode: 1976-1993
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

117

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het terugvorderen van reeds uitbetaalde termijnen indien blijkt dat de ontvanger van een investeringspremie voor de scheepvaart niet aan de algemene nadere voorwaarden verbonden aan de toekenning heeft voldaan.

Bron: Ministeriële Beschikking Investeringspremie Zeescheepvaart 1976, Stct. 1976, 124; Ministerieel Besluit Investeringspremie Zeescheepvaart 1978, Stct. 1978, 175, Stct. 1980, 158 en Stct. 1981, 52; Idem, 1982, Stct. 1982, 30; Idem 1983, Stct. 1982, 251; Idem 1984, Stct. 1984, 34 en Stct. 1986, 110; Idem 1987, Stct. 1986, 252, Stct. 1987, 23, Stct. 1988, 108 en Stct. 1989, 21 en Idem 1990, Stct. 1990, 23.

Periode: 1976-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

118

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het instellen van een commissie voor het uitbrengen van advies met betrekking tot de eventuele verlenging van de Investeringspremiereregeling zeescheepvaart.

Produkt: ministeriële regeling

Bron: Toelichting Investingspremiereregeling zeescheepvaart 1990, Stct. 23

Periode: 1989

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: beschikkend
Karakter: kaderstellend

119

Actor: De Commissie-Wijnolst

Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake de eventuele verlenging van de Investeringspremiereregeling Zeescheepvaart.

Produkt: advies (rapport "IPZ Investeringspremiereregeling Zeescheepvaart. Evaluatie 1976-1989. Vooruitblik 1990-2000")

Bron: Toelichting Investeringspremiereregeling zeescheepvaart 1990, Stct. 23.

Periode: 1989

Typering: Fase: beleidsevaluerend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

Interimregeling stimulering zeescheepvaart 1993

In afwachting van het van kracht worden van de Wet stimulering

zeescheepvaart was in 1993 de Interimregeling stimulering zeescheepvaart 1993 van kracht. Doel van deze ministeriële regeling was het bevorderen van de ingebruikname van moderne, hoogwaardige schepen van niet ouder dan vijf jaar. De Interimregeling voorzag in de toekenning van een stimuleringspremie voor het aanschaffen of het in rompbevrachting nemen van zeeschepen. Aanvragen moesten worden ingediend bij het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken. Na een eerste formele toetsing van de aanvragen bij DGSM, werden deze ter beoordeling voorgelegd aan de Interdepartementale Commissie Interimregeling Zeescheepvaart. In deze Commissie waren vertegenwoordigd DGSM (voorzitter en secretaris), de ministeries van Economische Zaken en Financiën, en de Nederlandse Investerings Bank (NIB).

120

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het wel of niet verstrekken van een stimuleringspremie op grond van de Interimregeling stimulering zeescheepvaart 1993.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 9, Interimregeling stimulering zeescheepvaart 1993, Stct. 143
Periode: 1993
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

121

Actor: De Interdepartementale Commissie Interimregeling Zeescheepvaart
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake de toekenning van een stimuleringspremie op grond van de Interimregeling stimulering zeescheepvaart 1993.
Produkt: adviezen
Bron: Overzicht externe vertegenwoordigers DGSM (1993)
Periode: 1993
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

122

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het terugvorderen van uitbetaalde stimuleringspremies

indien blijkt dat niet is of wordt voldaan aan de in de Interimregeling stimulering zeescheepvaart 1993 gestelde voorwaarden.

Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 13, 14, 15, 17, en 19, Interimregeling stimulering zeescheepvaart 1993, Stct. 143
Periode: 1993-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: toetsend

Faciliteit Nederlandse Zeescheepvaart 1989

In afwachting van het van kracht worden van de Wet faciliteit zeevaart 1990 was in 1988-1989 de Faciliteit Nederlandse Zeescheepvaart 1989 van kracht. Op grond van deze regeling werd aan werkgevers in de zeescheepvaart op aanvraag een bijdrage verleend op de voor de werknemers afgedragen loonbelasting en premie volksverzekeringen. De bijdrage had de vorm van een loonsubsidie, die de bruto-loonkosten van de werkgevers verlaagde bij gelijkblijvend netto loon van de werknemer. De bijdrage - waarvoor in totaal 50 miljoen gulden beschikbaar was - werd op aanvraag toegekend en uitbetaald door DGSM indien de aanvrager aan een aantal voorwaarden had voldaan. De regeling was van kracht tot 1 januari 1990.

123

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden, wijzigen en intrekken van de Faciliteit Nederlandse Zeescheepvaart 1989.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: Faciliteit Nederlandse Zeescheepvaart 1989, Stct. 1989, 143.
Periode: 1988-1989
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

124

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het wel of niet verlenen van een bijdrage aan een inhoudingsplichtige in het kader van de Faciliteit Nederlandse Zeescheepvaart 1989.
Produkt: beschikkingen

Bron: Faciliteit Nederlandse Zeescheepvaart 1989, Stct. 1989, 143.
Periode: 1988-1989
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

9. Rationalisering van de bedrijfsvoering

De rationalisering van de bedrijfsvoering van de zeescheepvaart heeft als doel om via de vermindering van het aantal opvarenden en een meer efficiënte indeling van de werkzaamheden aan wal de exploitatiekosten te minimaliseren. Van 1978 tot 1987 vond overleg op dit terrein plaats in het Overkoepelend Rationaliserings-Overleg (ORO); in 1987 werd dit orgaan opgevolgd door het Tripartite Overleg Zeescheepvaart (TOZ).

Het overleg in de ORO en de TOZ heeft geleid tot maatregelen in de bemanningssfeer: het toestaan van het varen met een zgn. kernbemanning en het toestaan dat arbeidsplaatsen voor ongediplomeerde gezellen na instemming (van geval tot geval) van sociale partners kunnen worden ingenomen door buitenlanders, die kunnen worden gemonsterd tegen arbeidsvoorwaarden die gangbaar zijn in hun landen van herkomst.

125

Actor: Overkoepelend Rationaliserings-Overleg
Handeling: Het adviseren van de minister inzake operationele, technische en organisatorische en aspecten van rationalisering van de bedrijfsvoering in de zeescheepvaartsector.
Periode: 1978-1987
Bron: Tweede Kamer 1980-1981, 16575, p. 4-5.
Produkt: adviezen
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

126

Actor: Tripartiet Overleg Zeescheepvaart
Handeling: Het adviseren van de minister inzake operationele, technische en organisatorische en aspecten van rationalisering van de bedrijfsvoering in de zeescheepvaartsector.

Periode: 1987-
Bron: Tweede Kamer 1980-1981, 16575, p. 4-5.
Produkt: adviezen
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

10. Arbeids- en rusttijden

127

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het verlenen of weigeren van ontheffing van bepalingen inzake arbeids- en rusttijden van schepelingen aan boord van zeeschepen.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 3, Wet arbeids- en rusttijden zeescheepvaart 1973, Stb. 380.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

128

Actor: De Commissie van Advies arbeids- en rusttijden zeescheepvaart
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake verzoeken om ontheffing van bepalingen inzake arbeids- en rusttijden van schepelingen aan boord van zeeschepen.
Produkt: adviezen
Bron: artt. 3, Wet arbeids- en rusttijden zeescheepvaart 1973, Stb. 380.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

129

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het stellen van regels omtrent de wijze waarop de aanvraag om een ontheffing van bepalingen inzake arbeids- en rusttijden van schepelingen aan boord van zeeschepen moet worden ingediend en de gegevens welke

door de aanvrager moeten worden verstrekt.

Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 3, Wet arbeids- en rusttijden zeescheepvaart
1973, Stb. 380.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

130

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het aanwijzen van ambtenaren belast met het toezicht
op de naleving van het bij of krachtens de Wet
arbeids- en rusttijden bepaalde.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 4, Wet arbeids- en rusttijden zeescheepvaart
1973, Stb. 380.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

131

Actor: De Commissie van Advies arbeids- en rusttijden
zeescheepvaart
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en
Waterstaat op diens verzoek of uit eigener beweging
in alle aangelegenheden betrekking hebbend op de
uitvoering van het bij of krachtens de Wet arbeids-
en rusttijden zeeschepen 1973 bepaalde.
Produkt: adviezen
Bron: art. 9, Wet arbeids- en rusttijden zeescheepvaart
1973, Stb. 380.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

132

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het benoemen van de leden van de Commissie van Advies
arbeids- en rusttijden zeescheepvaart en het
aanwijzen van de voorzitter van de Commissie.
Produkt: adviezen

Bron: art. 9, Wet arbeids- en rusttijden zeescheepvaart
1973, Stb. 380.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

133

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het goed- dan wel afkeuren van de regels die de
Commissie van Advies arbeids- en rusttijden
zeescheepvaart stelt omtrent haar werkwijze.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 9, Wet arbeids- en rusttijden zeescheepvaart
1973, Stb. 380.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: toezichthoudend

134

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het vaststellen van de voorschriften die in acht
moeten worden genomen bij de invulling van de over-
werkverklaring van schepelingen.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 24, Besluit arbeids- en rusttijden van
schepelingen aan boord van zeeschepen 1975, Stb. 486.

Periode: 1980-1985

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

135

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het vaststellen van het model van de overwerk-
verklaring voor schepelingen.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 24, Besluit arbeids- en rusttijden van
schepelingen aan boord van zeeschepen 1975, Stb. 486

Periode: 1980-1985

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

136

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het model van de werkklijst waarop moet de tijden gedurende welke de schepeling in een maand werkzaam is geweest en rust heeft gehad, moeten worden aangetekend.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 24, Besluit arbeids- en rusttijden van schepelingen aan boord van zeeschepen 1975, Stb. 486 en art. 9, Besluit arbeids- en rusttijden zeescheepvaart 1985, Stb. 263.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

11. De woon-, werk- en leefomstandigheden aan boord

Op grond van artikel 407 van het Wetboek van Koophandel is de zeewerkgever verplicht te zorgen voor voeding en verblijven van de schepeling aan boord, alsmede voor een kombuis en andere ruimten voor de voeding. De belangrijkste bepalingen ter zake zijn opgenomen in het Schepelingenbesluit 1937, dat tevens bepaalt dat het Hoofd van de Scheepvaartinspectie bevoegd is nadere regels te stellen.

Voor een schip, waarvan de verblijven aan de ter zake gestelde voorwaarden voldoen, wordt door het Hoofd van de Scheepvaartinspectie een certificaat voor de verblijven verstrekt. Zonder een dergelijk certificaat mag met een schip geen reis ondernomen worden.

137

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het afgeven, weigeren of intrekken van een certificaat voor de verblijven.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 407, Wetboek van Koophandel.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

138

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verrichten van inspecties en controles in het kader van het toezicht op de naleving van de voorschriften inzake de voeding van schepelingen.
Produkt: verslagen en rapporten
Bron: artt. 43 en 85, Schepelingenbesluit 1937, Stb. 242.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: toezichthoudend

139

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verlenen of weigeren van toestemming om af wijken van voorschriften inzake de woon-, werk- en leefomstandigheden aan boord van schepen.
Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 42, 48, 49, 51, 52, 56, 57, 58, 60, 65, 67, 68, 69, 72, 73, 84 Schepelingenbesluit 1937, Stb. 242.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

140

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het stellen van nadere regels met betrekking tot de woon-, werk- en leefomstandigheden aan bood van schepen.
Produkt: regelingen
Bron: artt. 51, 52, 53, 61, 71, Schepelingenbesluit 1937, Stb. 242.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

12. De monstering van schepelingen

Alvorens te vertrekken is de kapitein op grond van artikel 451 van het Wetboek van Koophandel verplicht tot het opmaken van de

monsterrol. Dit is een staat, houdende de namen van de kapitein en van de schepelingen en de hoedanigheid waarin iedere schepeling aan boord dienst doet. De monsterrol vermeldt bovendien de naam van het schip, de met het schip te maken zeereis of zeereizen, de naam van de zeewerkgever, en wie van de schepelingen de rang van officier zullen hebben. De kapitein dient de monsterrol aan boord te houden.

Ten behoeve van de monsterring geeft het Hoofd van de Scheepvaartinspectie op verzoek een monsterboekje af. Het boekje bevat gegevens over de persoon van de houder en heeft een geldigheidsduur van 10 jaar. Een schepeling kan alleen dan aanmonstern indien hij bij het opmaken van de monsterrol door de kapitein een geldig monsterboekje kan overleggen. Na monsterring blijft het monsterboekje in handen van de kapitein, die er de datum waarop en de plaats waar de dienst aan boord van een schip is geëindigd. De Raad voor de Scheepvaart kan, op verzoek van de zeewerkgever, het monsterboekje gedurende de tijd van ten hoogste een jaar inhouden, ingeval de schepeling de arbeidsovereenkomst heeft doen eindigen en deswege schadelijkelijk is geworden. Indien de schepeling van mening is dat de kapitein in zijn monsterboekje onjuiste feiten heeft vermeld, kan hij zich daarover beklagen bij de Raad voor de Scheepvaart.

141

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van een model monsterrol.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 6, Schepelingenbesluit 1937, Stb. 242.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

142

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het verlenen van vrijstelling van categorieën van schepen van de monsterplicht.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 451, Wetboek van Koophandel.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

143

Actor: De minister van V&W/DSGM/Hoofd SI
Handeling: Het afgeven of weigeren van een monsterboekje.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 451, Wetboek van Koophandel.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleiduitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

144

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het tarief voor de vergoeding van de kosten voor de afgifte van een monsterboekje.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 17, Schepelingenbesluit 1937, Stb. 242.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

145

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van een model van het monsterboekje.
Produkt: ministeriële regeling
Bron: art. 17, Schepelingenbesluit 1937, Stb. 242.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

146

Actor: De Raad voor de Scheepvaart
Handeling: Het behandelen van verzoeken van zeewerkgevers tot inhouding van monsterboekjes.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 451, Wetboek van Koophandel.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

147

Actor: De Raad voor de Scheepvaart

Handeling: Het behandelen van klachten van schepelingen over de vermelding van feiten in het monsterboekje door de kapitein.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 451, Wetboek van Koophandel.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

13. De Vaarplichtbeloning

Nederlanders die bij de koopvaardij dienst doen behoeven geen militaire dienstplicht te vervullen, maar zijn in plaats daarvan in tijden van crisis verplicht om te blijven varen of weer te gaan varen ten behoeve van de bevoorrading over zee. Ook in de Tweede Wereldoorlog was dit het geval. Na de oorlog is aan Nederlanders die hun vaarplicht naar behoren hebben vervuld een beloning toegekend in de vorm van een klein pensioen. Later is voor dit pensioen een afkoopregeling tot stand gekomen, op basis waarvan rechthebbenden ook nu nog een eenmalige uitkering van circa 4300 gulden kunnen verkrijgen. Aanvragen voor de Vaarplichtbeloning moeten worden ingediend bij DGSM, dat de aanvragen ook beoordeelt. Het Gemeenschappelijk Administratiekantoor (GAK) te Amsterdam is belast met de uitbetaling van de afkoopsom.

148

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het toekennen of weigeren van een Vaarplichtbeloning.

Produkt: beschikkingen

Bron: Informatie H. Meurs, 4-11-1993

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

14. Stimulering van de kustvaart en het feedervervoer

De overheid tracht de rol van de zeescheepvaart in de transport- en distributieketen met name te versterken door stimulering van kustvaart en feedervervoer. Een probleem dat zich daarbij

voordoet is dat het vervoer van lading tussen havens doorgaans niet kan concurreren met het wegvervoer, dat in staat is van deur tot deur te leveren. Derhalve zijn een aantal proefprojecten opgezet om na te gaan welke maatregelen met betrekking tot de organisatie en de overslag in de kustvaart en het feedervervoer genomen dienen te worden om tot een concurrerende door-to-door dienstverlening te kunnen komen. De proefprojecten zijn onder meer gericht op de samenwerking van reders, wegvervoerders en overslagbedrijven, het ontwikkelen van informatiesystemen voor de afstemming van vraag en aanbod, het versnellen en vereenvoudigen van de overslag en het daardoor verkorten van de tijd in de haven, het totstandbrengen van netwerken van feeder- en kustvaartdiensten tussen Europese havens, en de mogelijkheden om de kustvaart onder de aandacht van een grotere groep verladers en transporteurs te brengen. De projecten worden uitgevoerd door overheid en bedrijfsleven, waarbij de rol van de overheid met name ligt op de terreinen van coördinatie, onderzoek en ondersteuning.

149

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het, samen met het bedrijfsleven, opzetten en uitvoeren van (proef)projecten ter stimulering van de kustvaart en het feedervervoer.

Produkt: ---

Bron: Informatie R. Landkroon, 10-1-1994

Periode: 1992-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: uitvoerend

15. Ontwikkelingsplannen voor zeehavens

Zeehavenplannen worden door de havenbeheerders opgesteld en bevatten de investeringsplannen met betrekking tot haven-interne zaken, als de aanleg van kades, en met betrekking tot de ontsluitende infrastructuur, zoals spoor- en vaarwegen. Nadat de Nationale Havenraad de minister van Verkeer en Waterstaat over de ingediende zeehavenplannen heeft geadviseerd, beslist deze over de financiële bijdrage van het rijk in de uitvoering van de investeringsplannen.

150

Actor: De minister van V&W/DSGM
Handeling: Het beoordelen van en leveren van een bijdrage aan de financiering van de uitvoering van ontwikkelingsplannen van de Nederlandse zeehavens.
Produkt: ---
Bron: Informatie R. Landkroon, 10-1-1994
Periode: 1993-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: uitvoerend

1. Inleiding

Hoofddoelstelling van het zeescheepvaartverkeersbeleid is het scheppen van voorwaarden voor een vlotte en veilige afwikkeling van het scheepvaartverkeer op het Nederlandse deel van de Noordzee en van en naar de Nederlandse zeehavens. Bij de formulering van deze doelstelling onderkent de overheid twee centrale belangen: het economische belang en het veiligheidsbelang. Een vlotte afwikkeling van het scheepvaartverkeer bevordert het maritieme transport van en naar de Nederlandse havens, hetgeen van groot belang is voor de Nederlandse economie. Daarnaast is het van belang dat het scheepvaartverkeer op de druk bevaren Nederlandse zeescheepvaartwegen zodanig verloopt dat de veiligheid van de schepen en hun omgeving (milieu, infrastructuur) gegarandeerd is.

Om de doelstelling van zowel een vlotte als een veilige vaart te kunnen realiseren, moet een afweging worden gemaakt tussen het economische en het veiligheidsbelang. Het resultaat hiervan is dat het overheidshandelen op dit beleidsterrein primair is gericht op de ordening van het scheepvaartverkeer. Het instrumentarium dat de overheid daarbij ter beschikking staat omvat enerzijds regelgeving en routeringsmaatregelen waarmee normen voor het bevaren van de zeescheepvaartwegen worden gesteld, en anderzijds een aantal ordeningsvoorzieningen om de scheepvaart binnen de gestelde normen te kunnen laten varen. Deze ordeningsvoorzieningen zijn de verkeersregeling, de vaarwegmarkering, de plaatsbepalingssystemen en de beloodsing van zeeschepen.

2. Wet- en regelgeving

Gezien de ingrijpende wijziging die de wet- en regelgeving met betrekking tot de ordening van het scheepvaartverkeer in 1988 heeft ondergaan, moet een onderscheid worden gemaakt tussen de "oude periode", toen de wettelijke grondslag voor het overheidshandelen deels werd gevormd door nog uit de negentiende eeuw daterende wetgeving, en de periode na 1988, vanaf welk jaar de nieuwe Scheepvaartverkeerswet en de Loodsenwet gefaseerd in werking zijn getreden.

In de periode 1980-1988 waren van kracht:

- de *Zeeaanvaringswet 1977* (Stb. 1979, 196) en het (uitvoerings) *Besluit van 4 augustus 1976* (Stb. 773), houdende *vaststelling van de Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee*, ook wel aangeduid als de *Zeeaanvaringsbepalingen (ZAB)*. In de ZAB was uitvoering gegeven aan de *Internationale bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee (1972)*, ook wel aangeduid als de *Internationale Zeeaanvaringsvoorschriften*. Deze bepalingen bevatten o.m. voorschriften betreffende het vaargedrag van schepen onderling en betreffende het voeren van seinen, lichten en dagmerken. Voorts hebben zij betrekking op het gebruik van zgn. verkeersscheidingsstelsels. De verkeersscheidingsstelsels zijn routeringsmaatregelen die in hoofdzaak voorzien in de scheiding van de vaarwateren voor schepen die in tegengestelde richting varen. Belangrijke verkeersscheidingsstelsels voor de Nederlandse kust liggen in het aanloopgebied van Hoek van Holland, ten westen van Texel en ten noorden van de Waddeneilanden. De algemene regels inzake verkeersdeelneming in de ZAB bevatten, naast bepalingen betreffende de verplichting tot goed zeemanschap, regels voor het uitwijken, en regels voor het tonen van optische tekens;

- de *Binnenaanvaringswet* (Stb. 1891, 91) en de bijbehorende uitvoeringsbesluiten, te weten het *Vaarreglement* (Stb. 1965, 133) en het *Scheepvaartreglement Westerschelde* (Stb. 1981, 620). De uitvoeringsbesluiten van de *Binnenaanvaringswet* bevatten onder meer bepalingen inzake het vaargedrag van schepen op de vaarwegen van en naar de zeehavens;

- de *Loodswet 1957* (Stb. 773) en de bij die wet behorende uitvoeringsbesluiten: het *Algemeen Loodsreglement* (Stb. 1932, 433), het *Loodsbrevetbesluit* (Stb. 1934, 378), het *Loodsgeldbesluit* (Stb. 1957, 449), het *Ontheffingsbesluit* (Stb. 1957, 450) en het *Besluit van 2 juli 1984, houdende aanwijzing van loodsvaarwateren* (Stb. 1984, 440). Op grond van de *Loodswet 1957* was het gebruik van de diensten van een loods verplicht in de aanloopgebieden van havens;

- de *Wet van 28 februari 1891* (Stb. 69), tot *vaststelling van bepalingen betreffende 's Rijks waterstaatswerken* (Stb. 1891, 69). Krachtens artikel 1 van deze wet waren aanvullende regels gesteld voor het scheepvaartverkeer in de aanlooproutes in de

territoriale zee naar belangrijke binnenwateren en zeehavens (de Rotterdamse Waterweg, de Westerschelde, het Nederlandse gedeelte van het kanaal van Gent naar Terneuzen, het Noordzeekanaal en de Schelde-Rijnverbinding). Vanaf 1988 worden deze aanvullende regels geacht te zijn gesteld krachtens de Scheepvaartverkeerswet 1988;

- het *Koninklijk Besluit van 11 augustus 1934, nr. 138, houdende regeling van het Bestuur over de betonning, bebakening, kust- en oeverlichten langs de zee-kusten, in de zeegaten, op de benedenrivieren en het IJsselmeer van het Koninkrijk der Nederlanden*. Krachtens dit besluit, dat niet op een bijzondere wet is gebaseerd, geschiedt de betonning, bebakening, en kust- en oeververlichting in de territoriale zee en de in het besluit aangewezen binnenwateren vanwege het Rijk (sinds 1 januari 1980 door het ministerie van Verkeer en Waterstaat).

Vanaf 1988 zijn van kracht:

- de *Scheepvaartverkeerswet 1988* (Stb. 1988, 352) en de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten. De Scheepvaartverkeerswet 1988 voorziet in een algemeen wettelijk kader met betrekking tot de ordening van het scheepvaartverkeer op de binnenwateren en op zee. De wet bevat daartoe bepalingen die de grondslag bieden voor de centrale overheid voor het vaststellen van verkeersreglementering en regelingen inzake het loodsen van zeeschepen, alsmede voor de toepassing en handhaving van deze regelingen. De Scheepvaartverkeerswet 1988 brengt deze bepalingen onder in één samenhangende regeling, die mede dient voor de uitvoering van de desbetreffende internationale regelingen. Met het van kracht worden van de Scheepvaartverkeerswet is de Zeeaanvaringswet 1977 ingetrokken, met dien verstande dat de krachtens deze wet gestelde regels worden geacht te zijn gesteld krachtens de Scheepvaartverkeerswet;

- de *Loodsenwet* (Stb. 1988, 353) en uitvoeringsbesluiten. De Loodsenwet levert de wettelijke basis voor de verzelfstandigde loodsenorganisatie. Bovendien is de Loodsenwet een wettelijk kader voor de regeling van de toelating tot het beroep van loods alsmede een regeling voor de voorwaarden voor de uitoefening van dat beroep;

- het *K.B. van 11 augustus 1934* (zie boven).

3. De totstandkoming van het beleid

151

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het verrichten van onderzoek met betrekking tot de ontwikkelingen in het scheepvaartverkeer, alsmede met betrekking tot de noodzakelijke voorzieningen voor de vlotte en veilige afwikkeling van het scheepvaartverkeer.
Produkt: rapporten
Bron: Tweede Kamer 1986-1987, 17408, nr. 25, p. 69.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: toetsend/onderzoekend

152

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden en vaststellen van beleidsnota's en -plannen met betrekking tot het scheepvaartverkeer op DGSM-wateren.
Produkt: beleidsnota's
Bron: n.v.t.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: kaderstellend

153

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wetten met betrekking tot de ordening van het scheepvaartverkeer op DGSM-wateren.
Produkt: wetten
Bron: Instellingsbeschikking DGSM, Stct. 1979, 251.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsbepalend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

154

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur ter nadere regeling omtrent het de ordening van het van het scheepvaartverkeer op DGSM-wateren.
Produkt: amvb's
Bron: 1980-1988: ; art. 1, Wet van 28 februari 1891, Stb. 69; artt. 3, 4, 7, 8, en 9 Loodswet 1957, Stb. 292; artt, 5 en 6, Zeeaanvaringswet 1977, Stb. 1979, 196 en art. 1, Binnenaanvaringswet 1891, Stb. 91
1988- : artt. 1, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 17, 18, 20, 22, 28, 30, 31, 36, 37, 38 en 47 Scheepvaartverkeerswet 1988, Stb. 352; artt. 2, 5, 10, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 47 en 63, Loodsenwet 1988, Stb. 353.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsbepalend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

N.B. De amvb's bevatten onder meer algemene regels inzake het deelnemen aan het (zee)scheepvaartverkeer, de regeling inzake verkeerstekens en bekendmakingen met dezelfde strekking als een verkeersteken, de regeling inzake verkeersaanwijzingen, bijzondere regels voor het in- en uitgaande zeescheepvaartverkeer, algemene voorschriften die de loodsen bij de uitoefening van hun beroep in acht moeten nemen, regels met betrekking tot de loodsplicht voor daartoe aangewezen scheepvaartwegen, regels met betrekking tot de vrijstelling en ontheffing van de loodsplicht, en de regeling van het loodsgeld.

155

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het aanwijzen van kanalen voor radiotelefonie-verkeer tussen schepen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: artt. 24a en 24c, Vaarreglement 1965, Stb. 133.
Periode: 1980-1988
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

156

Actor: Gemeenschappelijk Beleidsorgaan Scheepvaartverkeer

Rotterdam-Europoort

Handeling: Het doen van voorstellen aan de minister van Verkeer en Waterstaat en het college van burgemeesters en wethouders van de gemeente Rotterdam met betrekking tot de bevordering van de veiligheid en de vlotte afwikkeling van het scheepvaartverkeer van, naar en binnen de Haven van Rotterdam, en met betrekking tot de toekenning van bevoegdheden van het Rijk en de gemeente Rotterdam ten aanzien van het scheepvaartverkeer.

Produkt: adviezen

Bron: Convenant van 31 oktober 1988, Stct. 1989, 55.

Periode: 1989-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

157

Actor: De Nederlandse loodsencorporatie

Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake de uitvoering van de Loodsenwet 1988.

Produkt: adviezen

Bron: art. 9, Loodsenwet 1988, Stb. 353.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

158

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het verstrekken van nautische informatie van structurele aard aan de scheepvaart.

Produkt: nautische publikaties, bekendmakingen aan de scheepvaart

Bron: Nota Verantwoordelijkheidsverhoudingen in de (operationele) afwikkeling van het Scheepvaartverkeer (DGSM 1985), p. 7.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: informerend

159

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voeren van overleg en maken van afspraken met de minister van Defensie inzake de uitvoering van het nautisch beheer met betrekking tot het civiele en militaire scheepvaartverkeer op de scheepvaartwegen van, naar en binnen de Rijkszeehavens Den Helder.
Produkt: Convenant van 2 april 1990, houdende scheepvaartverkeer Den Helder, Stct. 1990, 82.
Bron: Convenant van 2 april 1990, Stct. 1990, 82.
Periode: 1988-1990
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: kaderstellend

4. Het stellen van het bestuurlijke kader

160

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het aanwijzen van de regionale autoriteiten (Rijkshavenmeesters, "bevoegde autoriteiten") die zijn belast met de uitvoering van, de handhaving van, en het toezicht op de naleving van de scheepvaartverkeersreglementen voor DGSM-wateren.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 2, Algemeen reglement van politie voor rivieren en Rijkskanalen, Stb. 1919, 765; artt. 2, 9, 30, 43, 47, 50, 52, 53, 54, en 56, Scheepvaartreglement Westerschelde, Stb. 1981, 620; art. 1, Bijzonder Reglement Rotterdamse Waterweg, Stb. 1980, 476; art. 3, Vaarreglement, Stb. 1965, 133.
Periode: 1980-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

161

Actor: De minister van V&W
Handeling: Het verdelen van taken tussen de ambtenaren van Rijkswaterstaat en de ambtenaren van DGSM waar deze zijn betrokken bij de uitvoering van het scheepvaartverkeersbeleid.
Produkt: aanwijzingen, instructies
Bron: Nota van Toelichting behorend bij het K.B. van 2

februari 1982, Stb. 47.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvaststellend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

162

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het instellen van en benoemen van de leden van de
Werkgroep samenwerkingsregeling Rijk-gemeente
Rotterdam.

Produkt: ---

Bron: Tweede Kamer 1988-1989, 21210, nr 2, p.

Periode: 1981-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: kaderstellend

163

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het instellen van en benoemen van de leden van de
Coördinerende Raad.

Produkt: ---

Bron: Tweede Kamer 1988-1989, 21210, nr. 2, p. 7.

Periode: 1984

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: kaderstellend

164

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het benoemen van een niet-ambtelijke adviseur-
coördinator Privatisering Maritieme Zaken.

Produkt: ministerieel besluit

Bron: Tweede Kamer 1988-1989, 21210, nr. 2, p. 7.

Periode: 1983

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: kaderstellend

165

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het gezamenlijk met de gemeente Rotterdam instellen
van het Gemeenschappelijk Beleidsorgaan

Scheepvaartverkeer Rotterdam-Europoort.

Produkt: Convenant van 31 oktober 1988, Stct. 1989, 55.
Bron: art. 4, Convenant van 31 oktober 1988, Stct. 1989, 55.
Periode: 1986-1988
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: planvormend
Karakter: kaderstellend

166

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het instellen van en benoemen van de leden van de Commissie Verzelfstandiging Loodsdienst.
Produkt: ministerieel besluit
Bron: ---
Periode: 1989
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: kaderstellend

167

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het benoemen, schorsen en ontslaan van de voorzitter, de secretaris en de overige leden, alsmede van hun plaatsvervangers van het Tuchtcollege loodsen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 30, Loodsenwet 1988, Stb. 353.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: kaderstellend

5. De indeling van de vaarwegen

168

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het aanwijzen van de havens die voor de toepassing van het in de Loodswet 1957 bepaalde als zeehaven moeten worden aangemerkt en het aanwijzen van watergebieden die tot een zeehaven behoren.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 2, Loodswet 1957, Stb. 292.
Periode: 1980-1988

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

169

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het aanwijzen van wateren waarop kleine vaartuigen mogen zijn uitgerust met een andere radarinstallatie dan de installatie genoemd in het Vaarreglement.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: artt. 24a, Vaarreglement 1965, Stb. 133.
Periode: 1980-1988
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

170

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het aanduiden van hoofd- en nevenvaargeulen op de Westerschelde en haar mondingen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 2, Scheepvaartreglement Westerschelde, Stb. 1981, 620, zoals laatstelijk gewijzigd bij K.B. van 2 april 1982, Stb. 232.
Periode: 1981-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: kaderstellend

N.B. Het onderscheid tussen hoofd- nevenvaargeulen is van belang in verband met voorrangsregels.

171

Actor: De minister van V&W/DGSM/Direkteur Scheldemond
Handeling: Het vaststellen van punten ter begrenzing van het voorzorgsgebied in het redegebied Vlissingen.
Produkt: besluiten
Bron: art. 43, Scheepvaartreglement Westerschelde, Stb. 1981, 620.
Periode: 1981-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

N.B. Een voorzorgsgebied is een gecompliceerd knooppunt van verkeersstromen, waar meerdere verkeersscheidingsstelsels

samenkomen. In het voorzorgsgebied zijn aanvullende veiligheidsvoorschriften en verkeersregels van kracht.

172

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van verkeersscheidingsstelsels.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: voorschrift 10, Bepalingen ter voorkoming van aanvaring op zee 1972, Stb. 773.
Periode: 1980-1988
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

173

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het, in overeenstemming met de minister van Defensie, aanwijzen van zones voor kustverkeer.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: voorschrift 10, Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee 1972, Stb. 773.
Periode: 1980-1988
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

N.B. Een zone voor kustverkeer is een gebied gelegen tussen de grens aan de landzijde van een verkeersscheidingsstelsel en de nabijgelegen kust, waarvan normaal geen gebruik gemaakt dient te worden door doorgaand verkeer en waar speciale plaatselijke voorschriften van toepassing zijn.

6. De verkeersregeling

De verkeersregeling is de operationele afwikkeling van het scheepvaartverkeer op de vaarwegen en kent twee onderdelen:

- het geven van de nodige actuele informatie aan de scheepvaart gecombineerd met het stelselmatig via radar en/of visueel volgen van schepen;
- het geven van aanwijzingen aan de scheepvaart en het verlenen van vergunningen, vrijstellingen en ontheffingen.

De verkeersregeling bestaat in hoofdzaak uit de (individuele) begeleiding van het (zee)scheepvaartverkeer met behulp van verkeersposten aan de wal (de zgn. walfunctie) en vanaf

patrouilleboten (de zgn. patrouille-functie).

Belangrijk bij de verkeersregeling zijn de verkeersbegeleidende systemen (Vessel Traffic Services, of VTS; traditioneel ook wel walradar-keten of walradarsysteem geheten). Met behulp van dergelijke systemen is de waterbeheerder in staat om een goed inzicht te krijgen in de aard en omvang van het scheepvaartverkeer in bepaalde gebieden en om gevaarlijke situaties en congesties te voorkomen. De afgelopen decennia zijn VTS-systemen ontwikkeld ten behoeve van de verkeersafwikkeling op het Noordzeekanaal, de Rotterdamse Waterweg, de Eemsmond en de Westerschelde, alsmede op de aanloopgebieden naar die wateren.

174

Actor: De minister van V&W/DGSM/Rijkshavenmeesters
Handeling: Het stellen van aanvullende, plaatselijke regels inzake het deelnemen aan het scheepvaartverkeer.
Produkt: plaatselijke regelingen
Bron: artt. 6, 16, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26 en 38 Scheepvaartreglement Eemsmonding 1989, Stb. 237, Scheepvaartreglement voor het Kanaal van Gent naar Terneuzen 1991, Stb. 1992, 3.
Periode: 1982-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

175

Actor: De minister van V&W/DGSM/(Rijks)havenmeesters/VD
Handeling: Het geven van verkeersaanwijzingen aan schepen in het kader van de reguliere verkeersregeling.
Produkt: beschikkingen
Bron: Nota DGSM-instrumenten voor de verkeersafwikkeling (Beleid, organisatie en personele middelen) (DGSM 1987), p. 11; art. 3, Vaarreglement 1965, Stb. 133; artt. 3, 4, 5, Bijzonder Reglement Noordzeekanaal 1933, Stb. 23; artt. 16, 17, 18, 19, 30, Bijzonder Reglement Noordzeekanaal 1933, Stb. 23;
Periode: 1982-1991
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

176

Actor: De minister van V&W/DGSM/(Rijks)havenmeester/VD
Handeling: Het geven van verkeersaanwijzingen en bevelen aan de
scheepvaart bij onvoorziene situaties.
Produkt: ---
Bron: art. 54, Scheepvaartreglement Westerschelde, Stb.
1981, 620.
Periode: 1980-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

177

Actor: De minister van V&W/DGSM/(Rijks)havenmeesters/VD
Handeling: Het verstrekken van aktuele meteorologische,
hydrografische en verkeersinformatie aan de
scheepvaart.
Produkt: inlichtingen
Bron: Tweede Kamer 1986-1987, 17408, nr. 26, p. 69.
Periode: 1982-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: informerend

178

Actor: De minister van V&W/DGSM/Kustwacht
Handeling: Het geven van verkeersaanwijzingen aan schepen op de
Noordzee in het kader van de reguliere
verkeersregeling.
Produkt: beschikkingen
Bron: Nota DGSM-instrumenten voor de verkeersafwikkeling
(Beleid, organisatie en personele middelen) (DGSM
1987), p. 11;
Periode: 1990-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

179

Actor: De minister van V&W/DGSM/Kustwacht
Handeling: Het geven van verkeersaanwijzingen en bevelen aan de
scheepvaart op de Noordzee bij onvoorziene situaties.
Produkt: beschikkingen
Bron: ---
Periode: 1990-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

180

Actor: De minister van V&W/DGSM/Kustwacht
Handeling: Het verstrekken van actuele meteorologische, hydrografische en verkeersinformatie aan de scheepvaart op de Noordzee.
Produkt: inlichtingen
Bron: ---
Periode: 1990-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: informerend

181

Actor: De commandant der maritieme middelen te Den Helder van de Koninklijke Marine
Handeling: Het geven van verkeersaanwijzingen aan civiele zeeschepen varende van en naar de Rijkszeehavens Den Helder.
Produkt: beschikkingen
Bron: ---
Periode: 1992-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

182

Actor: De minister van V&W/DGSM/(Rijks)havenmeesters/VD
Handeling: Het stellen van nadere regels en vaststellen van procedures voor het aanvragen van vergunningen, ontheffingen en vrijstellingen met betrekking tot deelname aan het scheepvaartverkeer.
Produkt: besluiten
Bron: ---
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

183

Actor: De minister van V&W/DGSM/(Rijks)havenmeesters/VD

Handeling: Het verlenen of weigeren van ontheffing van verboden met betrekking tot deelname aan het scheepvaartverkeer.

Produkt: beschikkingen

Bron: artt. 9, 47, 52 Scheepvaartreglement Westerschelde, Stb. 1981, 620; artt. 4, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 20, 23, 34, 43 Bijzonder Reglement Rotterdamse Waterweg 1980, Stb. 476; art. 7, Scheepvaartverkeerswet 1988, Stb. 352; artt. 10, 26, 31, 42 Bijzonder Reglement Noordzeekanaal 1933, Stb. 23;

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

N.B. De bedoelde ontheffingen worden verleend van activiteiten die normaliter verboden zijn maar die in uitzonderingsgevallen toelaatbaar kunnen zijn. De ontheffing van de verplichting tot wachthouden op afgemeerde of ten anker liggende schepen is hiervan een voorbeeld.

184

Actor: De minister van V&W/DGSM/(Rijks)havenmeesters/VD

Handeling: Het verlenen of weigeren van vrijstelling van geboden met betrekking tot deelname aan het scheepvaartverkeer.

Produkt: beschikkingen

Bron: artt. 30, 50, Scheepvaartreglement Westerschelde, Stb. 1981, 620; artt. 35, 36 Bijzonder reglement Rotterdamse Waterweg 1980, Stb. 476; art. 7, Scheepvaartverkeerswet 1988, Stb. 352

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

N.B. Met de bedoelde vrijstellingen wordt een uitzondering gemaakt op een algemeen gebod. Voorbeelden zijn vrijstellingen van de loodsplicht en van geboden aangegeven met een verkeersteken.

185

Actor: De minister van V&W/DGSM/(Rijks)havenmeesters/VD

Handeling: Het verlenen of weigeren van vergunning voor activiteiten die het geordende, vlotte en veilige

verloop van het scheepvaartverkeer kunnen hinderen.

Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 52, 53 Scheepvaartreglement Westerschelde, Stb. 1981, 620; art. 14, Bijzonder reglement Rotterdamse Waterweg, Stb. 1980, 476;
Periode: 1980-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

N.B. De vergunningen kunnen worden afgegeven voor bijzondere verrichtingen met en rond schepen - als het varen buiten de vastgestelde vaargeulen, het varen van bijzondere transporten of het laden en lossen van ten anker liggende schepen - dan wel voor het houden van bijzondere gebeurtenissen, als sportevenementen en waterfeesten.

186

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het aanwijzen van de bepalingen waaraan een schip moet voldoen dat door een bijzondere constructie of bestemming niet kan voldoen aan de voorschriften gesteld in de Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee.
Produkt: beschikkingen
Bron: voorschrift 1, Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee 1972, Stb. 773.
Periode: 1980-1988
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

187

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het verhalen van de kosten van verkeersmaatregelen voor de scheepvaart in verband met in, op of boven een scheepvaartweg ondernomen activiteit die niet behoort tot het normale verkeersgebruik van die scheepvaartweg op de ondernemer van die activiteit.
Produkt: ---
Bron: art. 14, Scheepvaartverkeerswet 1988, Stb. 352.
Periode: 1988-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

N.B. Het betreft hier bijzondere activiteiten als het aanbrengen van leidingen in of boven een scheepvaartweg, of het houden van sportevenementen op een scheepvaartweg.

188

Actor: De minister van V&W/DGSM/havenmeester Rijnmond
Handeling: Het stellen van regels voor het melden van vaartuigen door de kapitein bij de Rijkshavenmeester.
Produkt: regelingen
Bron: artt. 17, 20 Bijzonder reglement Rotterdamse Waterweg, Stb. 1980, 476, zoals laatstelijk gewijzigd bij K.B. van 3 juli 1992, Stb. 393.
Periode: 1982-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

189

Actor: De minister van V&W/DGSM/havenmeester Rijnmond
Handeling: Het stellen van regels voor het melden van zeevaartuigen die gevaarlijke stoffen vervoeren door de zorg van de kapitein aan de Rijkshavenmeester.
Produkt: regelingen
Bron: art. 20, Bijzonder reglement Rotterdamse Waterweg, Stb. 1980, 476, zoals laatstelijk gewijzigd bij K.B. van 3 juli 1992, Stb. 393.
Periode: 1982-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

190

Actor: De minister van V&W/DGSM/Direkteur Noord
Handeling: Het voeren van overleg met de commandant der maritieme middelen te Den Helder van de Koninklijke Marine over de wijze waarop door deze de aan hem opgedragen nautische taken en bevoegdheden worden uitgeoefend.
Produkt: verslagen
Bron: Convenant van 2 april 1990, houdende scheepvaartverkeer Den Helder, Stct. 1990, 82.
Periode: 1990-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.

Karakter: toezichhoudend

191

Actor: De minister van V&W/DGSM/Direkteur Noord
Handeling: Het adviseren van de commandant der maritieme middelen te Den Helder van de Koninklijke Marine met betrekking tot diens nautische beheerstaak.
Produkt: adviezen
Bron: Convenant van 2 april 1990, Stct. 1990, 82.
Periode: 1990-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

192

Actor: De minister van V&W/DGSM/Direkteur Scheldemonde
Handeling: Het vaststellen van de normen voor de afmetingen van bovenmaatse zeeschepen.
Produkt: Bekendmaking Normen bovenmaats zeeschip Kanaal Gent-Terneuzen van 1 april 1992.
Bron: art. 2, Scheepvaartreglement voor het Kanaal van Gent naar Terneuzen 1991, Stb. 1992, 3.
Periode: 1991-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

193

Actor: De minister van V&W/DGSM/Direkteur IJmond
Handeling: Het in bijzondere gevallen toestaan of weigeren dan wel bevelen dat wordt afgeweken van de bepalingen van het Bijzonder Reglement Noordzeekanaal 1933.
Produkt: beschikkingen/besluiten
Bron: art. 42, Bijzonder Reglement Noordzeekanaal 1933, Stb. 23.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

7. De beloodsing

Beloodsing is een onderdeel van de zorg voor de veilige

navigatie van individuele schepen op moeilijk bevaarbare wateren. Daartoe bieden loodsen de kapitein of verkeersdeelnemer hun diensten aan en geven zij advies over de te voeren navigatie. Op loodsplichtige wateren en loodsplichtige schepen is beloodsing verplicht.

194

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het wel of niet goedkeuren van door de Nederlandse loodsencorporatie vastgestelde verordeningen krachtens welke regels worden gesteld met betrekking tot de bevoegdheid van de registerloods ten aanzien van loodsplichtige scheepvaartwegen en categorieën van schepen, en het wel of niet goedkeuren van de krachtens die verordeningen te geven regels.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 4, Loodsenwet 1988, Stb. 353.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: kaderstellend

195

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het wel of niet afgeven van een verklaring van vakbekwaamheid en geschiktheid voor het loodsen van schepen voor niet-registerloodsen.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 5, Loodsenwet 1988, Stb. 353.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

196

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het model van de verklaring van vakbekwaamheid en geschiktheid voor het loodsen van schepen voor niet-registerloodsen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 5, Loodsenwet 1988, Stb. 353.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoernend
Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

197

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het vaststellen van het tarief voor de afgifte van de verklaring van vakbekwaamheid en geschiktheid voor het loodsen van schepen voor niet-registerloodsen.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 5, Loodsenwet 1988, Stb. 353.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

198

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het verlenen van vergunning aan leden van het Tuchtcollege loodsen om hun ambt te behouden indien na de benoeming aanverwantschap tot de derde graad ingesloten ontstaat met een ander lid van het college.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 31, Loodsenwet 1988, Stb. 353.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

199

Actor: Het Tuchtcollege loodsen

Handeling: Het behandelen van overtredingen van een verordening voor registerloodsen of van de krachtens een verordening gegeven nadere voorschriften voor registerloodsen en opleggen van tuchtmaatregelen aan registerloodsen.

Produkt: vonnissen

Bron: art. 28, Loodsenwet 1988, Stb. 353.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: toetsend

200

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het stellen van regels voor het geven van een vacatiegeld, de vergoeding van reis- en verblijfskosten en verdere voorschotten aan de leden van het Tuchtcollege loodsen.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 35, Loodsenwet 1988, Stb. 353.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

201

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het bij dwangbevel invorderen van de kosten van maatregelen genomen om verplichtingen die de Nederlandse loodsencorporatie of de regionale loodsencorporaties hebben nagelaten, te verrichten.

Produkt: dwangbevelen

Bron: art. 46, Loodsenwet 1988, Stb. 353.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: toezichthoudend

202

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het geven van aanwijzingen aan de registerloodsen met betrekking tot de beschikbaarheid voor het verrichten van loodsdiensten in buitengewone omstandigheden in verband met de uitwendige veiligheid.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 52, Loodsenwet 1988, Stb. 353.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

203

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het voorschrijven van de middelen voor communicatie en navigatie die de registerloods bij de uitoefening van zijn functie bij zich moet hebben en het geven van voorschriften voor het gebruik van communicatie- en navigatiemiddelen.

Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 2, Voorschriftenbesluit registerloodsen, Stb. 1988, 395.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

204

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de inhoud van het loodscertificaat dat de registerloods bij het verlenen van zijn diensten aan boord van het door hem te loodsen schip ter invulling en ondertekening aan degene die is belast met het gezag over het schip moet aanbieden.

Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 9, Voorschriftenbesluit registerloodsen, Stb. 1988, 395.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

205

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de plaatsen van waar registerloodsen het loodsen op afstand mogen verrichten.

Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 10, Voorschriftenbesluit registerloodsen, Stb. 1988, 395.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

206

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de inhoud van het loodsjournaal dat de registerloods moet invullen gedurende elke aaneengesloten periode waarin hij op afstand loodst vanaf de wal.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 12, Voorschriftenbesluit registerloodsen, Stb. 1988, 395.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

207

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het aanwijzen van de persoon aan wie de registerloods het loodsjournaal van het op afstand loodsen vanaf de wal ter ondertekening moet voorleggen.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 12, Voorschriftenbesluit registerloodsen, Stb. 1988, 395.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

208

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het vaststellen van het tarief voor het verstrekken van gegevens over registerloodsen door de Nederlandse loodsencorporatie.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 17, Loodsenregisterbesluit, Stb. 1988, 394.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

209

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het vaststellen van de normkosten van de registerloods.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 4, Financieel besluit loodsen, Stb. 1988, 396.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

N.B. De normkosten van de registerloods spelen een rol bij de bepaling van het verrichtingstarief voor een loodsgebied.

210

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het normaantal produktieve uren per registerloods per kalenderjaar.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 5, Financieel besluit loodsen, Stb. 1988, 396.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

N.B. Het normaantal produktieve uren per registerloods per kalenderjaar speelt een rol bij de bepaling van het uurtarief voor het loodsen vanaf de wal door een registerloods.

211

Actor: De Nederlandse loodsencorporatie
Handeling: Het inschrijven, wijzigen en doorhalen van de naam van een registerloods in het openbaar loodsenregister.
Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 8, 9, 10, 11, 12 en 13, Loodsenregisterbesluit, Stb. 1988, 394.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

212

Actor: De Nederlandse loodsencorporatie
Handeling: Het ontwerpen en vaststellen van de verordeningen bij of krachtens welke regels worden gesteld met betrekking tot de bevoegdheid van de registerloods ten aanzien van loodsplichtige scheepvaartwegen en categorieën van schepen, alsmede van andere verordeningen.
Produkt: verordeningen
Bron: art. 15, Loodsenwet 1988, Stb. 353.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

213

Actor: De Nederlandse loodsencorporatie

Handeling: Het geven van nadere voorschriften omtrent de bij verordening geregelde onderwerpen met betrekking tot de beloodsing van schepen.

Produkt: verordeningen

Bron: art. 15, Loodsenwet 1988, Stb. 353.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

214

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het verlenen of weigeren van ontheffing van de voorschriften voor registerloodsen met betrekking tot de feitelijke beroepsuitoefening.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 3, Loodsenregisterbesluit, Stb. 1988, 394.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

N.B. Het betreft hier voorschriften met betrekking tot het minimale aantal reizen dat een registerloods op de vaarwegen waarvoor hij bevoegd is in een bepaalde periode moet maken.

215

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het wel of niet afgeven of verlengen van een verklaring van vrijstelling van loodsplicht aan verkeersdeelnemers voor scheepvaartwegen of delen daarvan.

Produkt: beschikkingen

Bron: artt. 7 en 13, Loodsplichtbesluit 1988, Stb. 397.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

216

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het vaststellen van de vergoeding verschuldigd voor de afgifte van een verklaring van vrijstelling van loodsplicht.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 7, Loodsplichtbesluit 1988, Stb. 397.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

217

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het tijdelijk of permanent intrekken van een verklaring van vrijstelling van loodsplicht.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 12, Loodsplichtbesluit 1988, Stb. 397.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

218

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de regels volgens welke de kapitein die verplicht is gebruik te maken van de diensten van een loods zich moet melden bij de voor de betreffende loodsplichtige scheepvaartweg dienstdoende loodsen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 14, Loodsplichtbesluit 1988, Stb. 397.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

219

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het model van de tankercontrolelijst die de kapitein van een zeeschip met gevaarlijke lading ingevuld aan de loods moet overhandigen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 21, Loodsplichtbesluit 1988, Stb. 397.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

220

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het geven van voorschriften aan kapiteins, gericht op de communicatie en het verstrekken van inlichtingen, ten behoeve van het loodsen vanaf de wal of vanaf een ander schip.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 23, Loodsplichtbesluit 1988, Stb. 397.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

221

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het aan een kapitein van een zeeschip verlenen of weigeren van gehele of gedeeltelijke ontheffing van de verplichting tot het betalen van loodsgeld.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 8, Loodswet 1957, Stb. 292; art. 15, Scheepvaartverkeerswet 1988, Stb. 352 en art. 9, Loodsgeldbesluit 1957, Stb. 449.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

222

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het bepalen welke tonnen, boeien of punten als uitertonnen in de zin van het Loodsgeldbesluit worden aangemerkt.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 2, Loodsgeldbesluit 1957, Stb. 449.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

N.B. De zgn. uitertonnen geven voor de zeehavens en zeegaten aan van en tot waar het loodsgeldtarief wordt geheven.

223

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het voor de berekening van het loodstarief

vaststellen van de afstand voor minder voorkomende loodsreizen.

Produkt: beschikkingen
Bron: art. 3, Loodsgeldbesluit 1957, Stb. 449.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

224

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de kantooruren voor loodsen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 23, Loodsgeldbesluit 1957, Stb. 449.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

225

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de regels voor de berekening van de door de kapitein verschuldigde vergoeding voor de reis- en verblijfskosten en voor het niet aan boord verstrekken van voeding aan de loods.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 27, Loodsgeldbesluit 1957, Stb. 449.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

226

Actor: De minister van V&W/DGSM/Direkteuren regio's
Handeling: Het in bijzondere omstandigheden opleggen van loodsplicht aan de kapitein van een zeeschip indien de kapitein is vrijgesteld van de loodsplicht, het schip valt onder een van de categorieën schepen die zijn vrijgesteld van de loodsplicht of het schip vaart op een scheepvaartweg waarop de loodsplicht niet van kracht is.
Produkt: aanwijzingen
Bron: art. 3, Loodsplichtbesluit 1988, Stb. 397.
Periode: 1988-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

227

Actor: De minister van V&W/DGSM/Direkteuren regio's
Handeling: Het verlenen of weigeren van ontheffing van de
loodsplicht aan de kapitein of stuurman van een
zeeschip.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 4, Loodswet 1957, Stb. 292 en art. 5,
Loodspllichtbesluit 1988, Stb. 397.
Periode: 1980-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

228

Actor: De minister van V&W/DGSM/Direkteuren regio's
Handeling: Het controleren of degene die aan boord van een
zeeschip als verkeersdeelnemer optreedt in het bezit
is van een verklaring van vrijstelling van
loodsplicht.
Produkt: inspectieverslagen
Bron: art. 11, Loodspllichtbesluit 1988, Stb. 397.
Periode: 1988-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: controlerend
Karakter: uitvoerend

229

Actor: De minister van V&W/DGSM/Direkteuren regio's
Handeling: Het doorhalen van de naam van een in een verklaring
van vrijstelling van de loodsplicht vermeld zeeschip
indien dit schip in onvoldoende mate voldoet aan de
bepalingen in de Schepenwet.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 11, Loodspllichtbesluit 1988, Stb. 397.
Periode: 1988-1992
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

230

Actor: De minister van V&W/DGSM/Direkteuren regio's

Handeling: Het verplichten van een kapitein die is vrijgesteld van de loodsplicht om tijdens de vaart van het zeeschip toch gebruik te maken van de diensten van een loods.

Produkt: beschikkingen

Bron: artt. 11, Scheepvaartverkeerswet 1988, Stb. 352.

Periode: 1988-1992

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

8. De Vaarwegmarkering

Onder vaarwegmarkering wordt verstaan het bebakenen, beboeien ofwel bewegwijzeren van het vaargebied voor de scheepvaart op een wijze die de veiligheid van de vaarwegen bevordert. De markering van vaarwegen speelt een belangrijke rol bij de navigatie en ten behoeve van het geordend verloop van het scheepvaartverkeer, met name waar zij wordt gebruikt voor de aanduiding van verkeersscheidingsstelsels en diepwaterroutes. Vaarwegmarkeringssystemen zijn internationaal gestandaardiseerd. Van belang is het in 1981 door de Internationale Maritieme Organisatie aanbevolen IALA-zeebetonningsstelsel, dat op de Noordzee wordt toegepast.

231

Actor: De minister van V&W/DGSM/Vaarwegmarkeringsdienst

Handeling: Het aanbrengen of verwijderen van een verkeersteken op scheepvaartwegen in beheer bij het Rijk.

Produkt: ---

Bron: art. 5, Scheepvaartverkeerswet 1988, Stb. 352.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

9. Plaatsbepalingssystemen

Plaatsbepalingssystemen zijn elektronische dan wel satellietnavigatiesystemen die een schip de mogelijkheid bieden de nauwkeurige positie te bepalen. Op de Noordzee is het (elektronische) Decca-plaatsbepalingssysteem van belang.

Internationaal wordt echter overleg gevoerd dit systeem te vervangen door het zogenaamde LORAN-C systeem.

232

Actor: De minister van V&W/DGSM/VMD
Handeling: Het ontwikkelen en onderhouden van plaatsbepalingssystemen.
Produkt: ---
Bron: Tweede Kamer 1986-1987, 17408, nr. 26, p. 82.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

10. Integratie en privatisering van de loodsdiensten

233

Actor: De Commissie tot herziening van de Loodswet 1957 (Commissie Duk)
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat over de wijze waarop in een wetsontwerp, dat de begeleiding van de scheepvaart in de Nederlandse wateren regelt, de met die scheepvaartbegeleiding verband houdende beleidsvragen dienen te worden beantwoord.
Produkt: adviezen (rapport S 26-304)
Bron: Tweede Kamer 1987-1988, 20290, nr. 3, pp. 4-5.
Periode: 1980-1981
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

234

Actor: Werkgroep samenwerkingsregeling Rijk-gemeente Rotterdam
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat over de wijze waarop een samenwerkingsverband tussen het Rijk en de gemeente Rotterdam voor het loodsen van zeeschepen gestalte kan worden gegeven.
Produkt: adviezen
Bron: Tweede Kamer 1988-1989, 21210, nr 2, p. 7.
Periode: 1981-1983

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

235

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voeren van overleg en maken van afspraken met de gemeente Rotterdam inzake aangelegenheden betreffende de integratie en privatisering van de loodsdiensten.
Produkt: Convenant van 31 oktober 1988 inzake het scheepvaartverkeer Rotterdam-Europoort, Stct. 1989, 55.
Bron: Tweede Kamer 1987-1988, 20290, nr. 3, p. 7.
Periode: 1987-1988
Typering: Fase: beleidsvaststellend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

236

Actor: De adviseur/coördinator Privatisering Maritieme Zaken
Handeling: Het namens de minister van Verkeer en Waterstaat voeren van overleg met de bij de integratie en privatisering van de loodsdiensten betrokken partijen.
Produkt: ---
Bron: Tweede Kamer 1988-1989, 21210, nr. 2, p. 8.
Periode: 1983-1988
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: beleidsovereenkomst
Karakter: kaderstellend

237

Actor: De adviseur/coördinator Privatisering Maritieme Zaken
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake aangelegenheden betreffende de verzelfstandiging en integratie van de rijks- en gemeentelijke loodsdiensten.
Produkt: adviezen
Bron: Tweede Kamer 1988-1989, 21210, nr. 2, p. 7.
Periode: 1983-1988
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: beleidsovereenkomst
Karakter: adviserend

238

Actor: De Coördinerende Raad
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat over de aanpak van de verzelfstandiging en de integratie van de rijks- en de gemeentelijke loodsdiensten.
Produkt: advies van 4 december 1985
Bron: Tweede Kamer 1988-1989, 21210, nr. 2, p. 7-8.
Periode: 1984-1985
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: beleidsovereenkomst
Karakter: adviserend

239

Actor: De Commissie Verzelfstandiging Loodsdienst
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake oplossing voor de ontstane financiële problemen die sedert 1 september 1988 zijn ontstaan ten gevolge van de verzelfstandiging van de Loodsdienst.
Produkt: eindrapport van 4 oktober 1990
Bron: Tweede Kamer 1989-1990, 21210, nr. 7. p. 8.
Periode: 1989-1990
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

1. Inleiding

De zorg voor de veiligheid van de vaart ter zee en op de binnenwateren brengt voor de overheid een drietal taken met zich:

1. het stellen van eisen aan de constructie, inrichting en uitrusting van schepen;
2. het stellen van eisen aan de omvang, samenstelling en vakbekwaamheid van de bemanning;
3. het verrichten van onderzoek naar rampen, ongevallen en incidenten met schepen.

Door het stellen van eisen aan de constructie, inrichting en uitrusting van schepen tracht de overheid de zeewaardigheid van de schepen te vergroten. De eisen worden geëffectueerd door het verbod om zonder geldige bewijzen van zeewaardigheid - in de regel certificaten - met een schip een zeereis te ondernemen.

De bemanningseisen hebben tot doel te garanderen dat de te verrichten taken aan boord op een veilige wijze kunnen worden uitgevoerd. Daarvoor moet de bemanning al naar gelang het type schip een zekere minimum-omvang hebben, en over voldoende kennis en ervaring beschikken.

Het onderzoek naar scheepsrampen heeft enerzijds tot doel na te gaan of tuchtrechtelijke maatregelen dienen te worden opgelegd aan opvarenden en anderzijds vast te stellen of maatregelen genomen kunnen worden om dergelijke gebeurtenissen in het vervolg te voorkómen.

2. Wet- en regelgeving

1. De *Schepenwet 1909* en het daarop gebaseerde *Schepenbesluit 1965* bevatten de belangrijkste bepalingen inzake de constructie, inrichting en uitrusting van zeeschepen. Tevens bevatten de *Schepenwet* en het *Schepenbesluit* bepalingen inzake de omvang en samenstelling van de bemanning. Tot slot bevat de *Schepenwet 1909* de wettelijke grondslag voor het onderzoek naar rampen met zeeschepen. Aan het *Schepenbesluit* hangen verscheidene

Bekendmakingen aan de Scheepvaart, die naast nadere uitwerkingen van Schepenwet en Schepenbesluit ook nadere regels bevatten voor behandeling en transport van lading en voor bijzondere typen schepen zoals gas- en chemicaliëntankers. De Bekendmakingen aan de Scheepvaart worden uitgegeven door het Hoofd van de Scheepvaartinspectie en hebben een algemeen geldende werking.

Kern van de Schepenwet 1909 is dat alle in Nederland thuis behorende zeeschepen - waar ter wereld zij zich ook bevinden - aan een voortdurend toezicht van overheidswege zijn onderworpen. Op grond van de Schepenwet en het Schepenbesluit worden niet alleen eisen gesteld, maar worden ook certificaten, goedkeuringen, aanvaarding en berichten van geen bezwaar afgegeven.

De Schepenwet 1909 en met name het Schepenbesluit 1965 vormen het kader, waarbinnen een aantal verdragen nationaal hun uitwerking hebben gevonden. Het gaat hier om de in het kader van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) tot stand gekomen conventies, het Internationaal Verdrag betreffende de uitwatering van Schepen 1966 en het Internationaal Verdrag voor de beveiliging van mensenlevens op zee 1974 (SOLAS).

2. De *Wet op de zeevaarddiploma's 1935*, de *Wet op de zeevisvaarddiploma's 1935*, en het *Schepelingenbesluit 1937*. bevatten de belangrijkste bepalingen inzake de omvang en samenstelling van de scheepsbemanning. De bemanningseisen hebben zowel betrekking op het minimum-aantal gediplomeerden en niet-gediplomeerden aan boord als op de kennis, vaardigheden en ervaring van de opvarenden. In deze regelingen zijn mede het Internationaal Verdrag betreffende de normen voor zeevarenden inzake opleiding, diplomering en wachtdienst 1978 (STCW), alsmede het in het kader van de Internationale Arbeids Organisatie (ILO) tot stand gekomen Koopvaardijverdrag 1976 geïmplementeerd.

3. De *Binnenvaartrampenwet 1931* biedt de grondslag voor het van overheidswege verrichte onderzoek naar rampen met binnenschepen.

4. De *Binnenschepenwet 1981* beoogt ter bevordering van de veiligheid van de vaart van schepen op binnenwateren en van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid aan boord van die schepen wettelijke regelen te stellen met betrekking tot de deugdelijkheid van het schip, de

inrichting en uitrusting daarvan, de bekwaamheid van de schipper, alsmede ten aanzien van de arbeidsomstandigheden aan boord. De Binnenschepenwet is als raamwet opgesteld; nadere regelen zijn gesteld in het *Binnenschepenbesluit 1987* en in het *Besluit vaarbewijzen binnenvaart 1982*. In het Binnenschepenbesluit worden regelen gegeven met betrekking tot de deugdelijkheid van vrachtschepen, sleep- en duwboten en passagiersschepen, de inrichting en uitrusting daarvan, alsmede ten aanzien van de arbeidsomstandigheden aan boord. Het Besluit vaarbewijzen binnenvaart regelt de onderwerpen die samenhangen met de verkrijging van het klein vaarbewijs voor de niet-bedrijfsmatige vaart (pleziervaart) en van het groot vaarbewijs voor de bedrijfsmatige vaart.

3. De totstandkoming van het beleid

240

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wetten met betrekking tot de veiligheid van schip, lading en bemanning.

Produkt: wetten

Bron: Instellingsbeschikking DGSM, Stct. 1979, 251.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

241

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur ter nadere regeling omtrent de constructie, inrichting en uitrusting van zeeschepen en binnenschepen.

Produkt: amvb's

Bron: artt. 3, 4, 5, 9, 10, 17, 22 en 73, Schepenwet 1909, Stb. 219 en artt. 1, 5, 10, 13, 27, 58, Binnenschepenwet 1981, Stb. 678.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsbepalend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

N.B. In de amvb's worden onder meer regels gesteld inzake de

certificaten waarover bepaalde categorieën dienen te beschikken, de eisen waaraan voor de verkrijging van een certificaat moet worden voldaan, het periodiek onderzoek van schepen, de bevoegdheden van de ambtenaren belast met het toezicht op de naleving van veiligheidsbepalingen, verplichtingen van de kapitein, en beroepen tegen beslissingen van toezichthoudende ambtenaren.

242

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het, eventueel samen met de minister van Onderwijs en Wetenschappen voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur omtrent nadere regeling van de eisen voor het bemannen van schepen voor de zee- en de zeevisvaart, en de binnenscheepvaart.

Produkt: amvb's

Bron: artt. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10 Wet op de zeevischvaartdiploma's 1935, Stb. 455, artt. 3, 4, 8, 10, Wet op de zeevaartdiploma's 1935, Stb. 456 en artt. 19, 22, 23, 58, Binnenscheepwet 1981, Stb. 678

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

N.B. De amvb's bevatten onder meer bepalingen betreffende voorwaarden om tot een examen te worden toegelaten, de samenstelling en werkwijze van de examen-commissies, de eisen waaraan bij de examens en aanvullingsexamens ter verkrijging van de verschillende diploma's moet worden voldaan, de vervulling van functies aan boord van schepen door houders van buitenlandse diploma's, en het verkrijgen van vaarbewijzen voor de binnenscheepvaart.

243

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur ter nadere regeling omtrent het onderzoek naar rampen met schepen.

Produkt: amvb's

Bron: art. 24, Binnenvaartrampenwet 1931, Stb. 289.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

244

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het opstellen van beleidsnota's en -plannen met betrekking tot de veiligheid van schip, lading en bemanning.
Produkt: beleidsnota's en -plannen
Bron: Instellingsbeschikking DGSM, Stct. 1979, 251.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

4. De constructie, inrichting en uitrusting van zeeschepen

Constructie-, inrichtings- en uitrustings-eisen

Op grond van het Schepenbesluit 1965 is het Hoofd van de Scheepvaartinspectie bevoegd nadere regels te stellen met betrekking tot de constructie, de inrichting en de uitrusting van schepen. Deze regels worden door het Hoofd van de Scheepvaartinspectie in de Staatscourant gepubliceerd als Bekendmaking aan de Scheepvaart, waarvan er in de periode 1980-1990 ongeveer honderd zijn verschenen. De regels hebben tevens betrekking op de behandeling en het transport van lading aan boord.

245

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het stellen van nadere regels met betrekking tot de constructie, de inrichting en de uitrusting van schepen en de behandeling en het transport van lading.
Produkt: Bekendmakingen aan de Scheepvaart
Bron: artt. 42, 43, 44, 59, 63, 66, 67, 93, 95, 97, 98, en 174, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

246

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verlenen of weigeren van vrijstelling van constructie-, inrichtings- en uitrustings-eisen voor schepen en van voorschriften inzake onderzoeken en inspecties van schepen.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 172, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

247

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verlenen of weigeren van toestemming om af te wijken van bouw-, constructie- en uitrustingsvoorschriften voor schepen.
Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 43, 49, 66, 67, en 95, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

Certificaten

Cruciaal in het toezicht op de zeewaardigheid van de schepen is de certificatie: indien na keuring blijkt dat een schip voldoet aan de bij of krachtens de Schepenwet 1965 gestelde voorschriften, wordt een aantal veiligheidscertificaten verstrekt. Alleen met schepen waarvoor de nodige certificaten zijn afgegeven mag een zeereis ondernomen worden.

248

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het vaststellen van de vorm en de inhoud van de certificaten die kunnen worden afgegeven op grond van de Schepenwet 1909 en het Schepenbesluit 1965.
Produkt: regelingen
Bron: art. 18, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

249

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het stellen van nadere regels betreffende de aanvraag ter verkrijging van de certificaten die kunnen worden afgegeven op grond van de Schepenwet 1909 en het Schepenbesluit 1965, en de daarbij over te leggen tekeningen en gegevens van een schip.
Produkt: regelingen
Bron: art. 19, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

250

Actor: De minister van V&W/DGSM/SI
Handeling: Het afgeven, weigeren en intrekken van veiligheidscertificaten voor schepen.
Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 6 en 7, Schepenwet 1909, Stb. 219 en art. 32, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

251

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het aan bevoegde buitenlandse autoriteiten verzoeken certificaten af te geven die tijdelijk de plaats in kunnen nemen van de certificaten van deugdelijkheid, certificaten van uitwatering en andere veiligheidscertificaten.
Produkt: verzoeken
Bron: art. 6, Schepenwet 1909, Stb. 219.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: uitvoerend

252

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het tarief voor de berekening van de kosten voor het onderzoek van schepen en voor verdere werkzaamheden, nodig voor de afgifte van veiligheidscertificaten.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 6, Schepenwet 1909, Stb. 219.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

Goedkeuringen, aanvaardingen en berichten van geen bezwaar

In het Schepenbesluit 1965 is voor verscheidene uitrustingsartikelen, zoals brandblusmiddelen, ademhalingstoestellen en reddingsbootmotoren, bepaald dat deze van een goedgekeurd type moeten zijn. Ook is in het genoemde besluit vastgelegd dat bepaalde materialen door het Hoofd van de Scheepvaartinspectie moeten zijn goedgekeurd. Voor bepaalde delen van de scheepsuitrusting staat niet expliciet vermeld dat het van een goedgekeurd type moet zijn, maar in verband met het vervaardigen in serie wordt hieraan toch een algemene goedkeuring verleend in de vorm van een "aanvaarding". Een "bericht van geen bezwaar" kan worden verleend indien het betrekking heeft op onderdelen die niet onder "goedkeuring" of "aanvaarding" vallen, maar die terwille van de veiligheid wel aan bepaalde eisen dienen te voldoen.

253

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verlenen of weigeren van goedkeuring voor materialen en uitrustingsartikelen van schepen.
Produkt: beschikkingen
Bron: Jaarverslag Scheepvaartinspectie 1985 (Rijswijk 1986), p. 26.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

254

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verlenen of weigeren van een aanvaarding voor

uitrustingsartikelen van schepen.
Produkt: beschikkingen
Bron: Jaarverslag Scheepvaartinspectie 1985 (Rijswijk
1986), p. 26.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

255

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verlenen of weigeren van een bericht van geen
bezwaar voor uitrustingsartikelen van schepen.
Produkt: beschikkingen
Bron: Jaarverslag Scheepvaartinspectie 1985 (Rijswijk
1986), p. 26.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

5. De constructie, inrichting en uitrusting van binnenschepen

Certificaten

Bepaalde categorieën binnenschepen moeten voldoen aan voorschriften omtrent bouw, inrichting, werktuigen, uitrusting, vrijboord en stabiliteit van het schip en de sleep- en duwverbindingen van schepen. In verband hiermee is het bezit van een certificaat van onderzoek verplicht gesteld. Ook bepaalde kleinere schepen moeten aan technische voorschriften voldoen, maar dan zonder een certificaatsverplichting. Op grond van het Binnenschepenbesluit, waarin onder meer uitvoering is gegeven aan EEG-richtlijn 82/714/EEG tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen, wordt door de Scheepvaartinspectie tevens een communautair certificaat en een communautair aanvullend certificaat afgegeven (zie ook Hoofdstuk VIII, par. 4).

256

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het afgeven of weigeren van communautaire aanvullende
certificaten en communautaire certificaten voor

binnenschepen.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 4, Binnenschepenbesluit 1987, Stb. 466
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

257

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verlenen of weigeren van toestemming om te varen met een binnenschip waarvoor nog geen certificaat van onderzoek is afgegeven.

Produkt: beschikkingen
Bron: art. 4, Binnenschepenwet 1981, Stb. 678
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

258

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het afgeven, weigeren, verlengen of ongeldig verklaren van een certificaat van onderzoek voor binnenschepen.

Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 5 en 8, Binnenschepenwet 1981, Stb. 678 en artt. 4, 6, 11, 12 en 13, Binnenschepenbesluit 1987, Stb. 466
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

259

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het model van het certificaat van onderzoek voor binnenschepen.

Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 5, Binnenschepenwet 1981, Stb. 678
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

260

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de tarieven voor de kosten van behandeling van een aanvraag van een certificaat van onderzoek voor binnenschepen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 12, Binnenschepenwet 1981, Stb. 678
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

261

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verlenen of weigeren van inzage van, dan wel het verschaffen of weigeren van een uittreksel of gewaarmerkt afschrift van een certificaat van onderzoek voor binnenschepen.
Produkt: beschikking
Bron: art. 18, Binnenschepenbesluit 1987, Stb. 466
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

262

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de kosten verschuldigd voor het verlenen van inzake van en het verschaffen van een uittreksel of gewaarmerkt afschrift van een certificaat van onderzoek voor binnenschepen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 18, Binnenschepenbesluit 1987, Stb. 466
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

263

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het erkennen van buitenlandse documenten van deugdelijkheid voor binnenschepen.
Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 29, Binnenschepenbesluit 1987, Stb. 466
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

264

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het, in overeenstemming met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, vaststellen van een tijdschema voor het eerste onderzoek van de op de op 1 juni 1988 bestaande vrachtschepen, sleepboten, duwboten en passagiersschepen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: artt. 32 en 34, Binnenschepenbesluit 1987, Stb. 466
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

265

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het in de Nederlandse Staatscourant bekendmaken van aanvullende regelen, die op grond van het bepaalde in artikel 5 van richtlijn 82/714/EEG door de Bondsrepubliek Duitsland en door Frankrijk zijn vastgesteld.
Produkt: bekendmakingen
Bron: art. 1.01, Bijlage II, Binnenschepenbesluit 1987, Stb. 466
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: informerend

6. De omvang en samenstelling van de bemanning van zeeschepen

Hoewel de omvang en samenstelling van de bemanning in beginsel in wettelijke regelingen is vastgelegd, is het Hoofd van de Scheepvaartinspectie op grond van het Schepenbesluit 1965 bevoegd ter zake nadere regels te stellen en aanwijzingen te geven. Zo kan het Hoofd van de Scheepvaartinspectie aanvulling van het aantal voorgeschreven bemanningsleden op wacht eisen, indien hij van mening is dat de inrichting, de uitrusting, het

voortstuwingsvermogen of de bestemming van een schip daar aanleiding toe geven.

266

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het stellen van nadere regels omtrent de uitvoering van de bepalingen inzake de omvang en samenstelling van de scheepsbemanningen.
Produkt: regelingen
Bron: art. 149, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

267

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het geven van aanwijzingen inzake de omvang en samenstelling van de bemanning aan boord van schepen.
Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 110, 113 en 114, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

268

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verlenen, weigeren of intrekken van vrijstelling van bemanningseisen.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 7, Wet op de zeevaarddiploma's 1935, Stb. 456; art. 9, Wet op de zeevischvaartexamens 1935, Stb. 455; artt. 110, 111 en 116, Schepenbesluit 1965, Stb. 367 en art. 37, Schepelingenbesluit 1937, Stb. 242.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

Experimentele bemanningseisen

Indien bepaalde ontwikkelingen van bijvoorbeeld technische of

economische aard daartoe aanleiding geven, kan de minister van Verkeer en Waterstaat een proefperiode instellen waarin een bepaalde categorie schepen mag proefvaren met een andere bemanningssamenstelling dan krachtens de wet is voorgeschreven. De experimentele bemanningseisen hebben tot doel na te gaan of schepen met een kleinere bemanning dan wettelijk voorgeschreven veilig aan de vaart ter zee kunnen deelnemen. Schepen kunnen alleen aan het experiment meedoen als zij aan de eisen voldoen die zijn gesteld in de experimentele regeling. Om mee te kunnen doen dient de eigenaar bij het Hoofd van de Scheepvaartinspectie een verzoek in te dienen.

269

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het vaststellen, wijzigen en intrekken van regelingen, houdende afwijkende bemanningseisen alsmede de voorwaarden voor toepassing van die bemanningseisen teneinde proefondervindelijk te kunnen vaststellen of als gevolg van bepaalde ontwikkelingen de bestaande bemanningseisen wijziging behoeven.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 5, Wet op de zeevaartdiploma's 1935, Stb. 456 en art. 115, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.

Periode: 1985-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

270

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI

Handeling: Het afgeven, weigeren of intrekken van een verklaring aan de eigenaar van een schip dat voldaan is aan de voorwaarden voor toepassing van experimentele bemanningseisen.

Produkt: beschikkingen

Bron: artt. 5 en 6, Wet op de zeevaartdiploma's 1935, Stb. 456 en art. 115, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.

Periode: 1985-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

Verklaringen betreffende geschiktheid en bekwaamheid

Een ieder die aan boord van een in Nederland thuishorend zeeschip een functie uitoefent of werkzaamheden verricht waarvoor wettelijke eisen zijn gesteld, dient in het bezit te zijn van een verklaring dat hij of zij aan al die eisen betreffende die functie of werkzaamheden voldoet. Deze "verklaring betreffende de geschiktheid en de bekwaamheid" (ook "vaarbevoegdheidsbewijs" genoemd) wordt op aanvraag door het Hoofd van de Scheepvaartinspectie afgegeven na overleg van eventueel vereiste diploma's, bewijzen van ervaring (diensttijd) en bewijzen van medische geschiktheid.

271

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de modellen van de verklaringen betreffende de geschiktheid en de bekwaamheid voor een bepaalde functie of bepaalde werkzaamheden aan boord.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 119, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

272

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het stellen van nadere regels omtrent de vergoeding verschuldigd voor de afgifte van verklaringen betreffende de geschiktheid en de bekwaamheid voor een bepaalde functie of bepaalde werkzaamheden aan boord.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 119, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

273

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het afgeven, weigeren of verlengen van een verklaring betreffende de geschiktheid en de bekwaamheid voor

een bepaalde functie of bepaalde werkzaamheden aan boord.

Produkt: beschikkingen
Bron: art. 119, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

Examens, diploma's en getuigschriften

Zeevaart- en zeevisvaardiploma's kunnen op twee wijzen worden verkregen:

1. door het met goed gevolg afleggen van een Rijksexamen voor een van de Rijksexamencommissies;
2. door het overleggen van bepaalde schoolgetuigschriften dan wel schooldiploma's verkregen op grond van een met goed gevolg afgelegd examen (welke examens onder toezicht van de minister van Verkeer en Waterstaat worden afgenomen) aan een instelling voor nautisch onderwijs.

De Rijksexamens worden afgenomen door een drietal commissies: de Commissie voor de Stuurliedenexamens, de Commissie voor de Zeevisvaartexamens en de Commissie voor de examens van scheepswerktuigkundigen. Deze examens worden sedert 1935 afgenomen op grond van de Wet op de zeevaartexamens 1935 en de Wet op de zeevisvaartexamens 1935. De mogelijkheid om via een examen aan een MBO- dan wel HBO-instelling voor nautisch onderwijs een diploma te behalen bestaat voor zeevaardiploma's vanaf 1982 en voor zeevisvaardiploma's vanaf 1991.

In een aantal gevallen is voor de vervulling van een bepaalde functie aan boord van schepen is naast een diploma ook een zekere dienstdtijd in een lagere rang vereist.

274

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het benoemen van de voorzitter, de leden en de plaatsvervangende leden van de commissies belast met het afnemen van examens ter verkrijging van zeevaart- dan wel zeevisvaardiploma's, en het benoemen van de secretarissen van de commissies.
Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 2, Wet op de zeevaartdiploma's 1935, Stb. 456 en
art. 2, Wet op de zeevischvaartdiploma's 1935, Stb.
455

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

N.B. De commissies worden jaarlijks herbenoemd.

275

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het aanwijzen van MBO- en HBO-instellingen van
nautisch onderwijs waar examens ter verwerving van
diploma's als stuurman, alsmede van diploma's en
kennisbewijzen als scheepswerktuigkundige kunnen
worden afgelegd.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 1, Examenbesluit zeevaartdiploma's 1991, Stb.
743.

Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

276

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het toekennen van een vergoeding van reis- en
verblijfkosten alsmede vacatiegelden aan de leden en
plaatsvervangende leden van de examencommissies voor
de zee(vis)vaart.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 3, Examenreglement zeevisvaart 1986, Stb. 411 en
art. 6, Examenbesluit zeevaartdiploma's 1991, Stb.
743.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

277

Actor: De minister van V&W/DSGM

Handeling: Het vaststellen van het tarief voor de vergoeding
verschuldigd voor het afleggen van examens, de
afgifte van een diploma, en van duplicaten van een

diploma krachtens de wetten op de zeevaart- en de zeevisvaartdiploma's.

Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 9, Wet op de zeevaartdiploma's 1935, Stb. 456 en art. 3, Wet op de zeevisvaartdiploma's 1935, Stb. 455.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

278

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de modellen van de zeevaartdiploma's en de zeevisvaartdiploma's.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art.9, Wet op de zeevaartdiploma's 1935, Stb. 456 en art. 2, Wet op de zeevisvaartdiploma's 1935, Stb. 455.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

279

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het wel of niet uitreiken van zeevaart- en zeevisvaartdiploma's.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 8, Wet op de zeevaartdiploma's 1935, Stb. 456 en art. 3, Wet op de zeevisvaartdiploma's 1935, Stb. 455.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

280

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het bepalen van de perioden waarin en de plaats waar de commissies voor de zeevaart- en de zeevisvaartexamens zitting houden, voor welke examens de zitting zal openstaan alsmede de inschrijfperioden voor de examens.

Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 9, Examenbesluit zeevaarddiploma's 1991, Stb. 743 en art. 7, Examenreglement zeevisvaart 1986, Stb. 455.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

281

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het bepalen van de perioden waarin de schoolcommissies zitting houden alsmede in inschrijfperioden voor de examens.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 9, Examenbesluit zeevaarddiploma's 1991, Stb. 743.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

282

Actor: De voorzitter van de Commissie voor de zeevisvaartexamens
Handeling: Het organiseren van de zeevisvaartexamens.
Produkt: ---
Bron: artt. 8 en 9, Examenreglement zeevisvaart 1986, Stb. 411.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: uitvoerend

283

Actor: De voorzitter van de Commissie voor de stuurliedenexamens
Handeling: Het organiseren van de stuurliedenexamens.
Produkt: ---
Bron: artt. 9, 10 en 11, Examenbesluit zeevaarddiploma's 1991, Stb. 743.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: uitvoerend

284

Actor: De voorzitter van de Commissie voor de examens van
scheepswerktuigkundigen
Handeling: Het organiseren van de examens van
scheepswerktuigkundigen.
Produkt: ---
Bron: artt. 9, 10 en 11, Examenbesluit zeevaarddiploma's
1991, Stb. 743.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: uitvoerend

285

Actor: De Commissie voor de stuurliedenexamens
Handeling: Het afnemen van examens ter verkrijging van diploma's
als stuurman voor de handels-, de sleep- dan wel de
kustvaart.
Produkt: ---
Bron: art. 2, Wet op de zeevaarddiploma's 1935, Stb. 456.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: uitvoerend

286

Actor: De Commissie voor de examens van
scheepswerktuigkundigen
Handeling: Het afnemen van examens ter verkrijging van diploma's
en kennisbewijzen als scheepswerktuigkundige.
Produkt: ---
Bron: art. 2, Wet op de zeevaarddiploma's 1935, Stb. 456.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: uitvoerend

287

Actor: De Commissie voor de zeevisvaartexamens
Handeling: Het afnemen van examens ter verkrijging van
zeevisvaarddiploma's en verklaringen van bekendheid.
Produkt: ---
Bron: art. 2, Wet op de zeevischvaarddiploma's, Stb. 455.

Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: uitvoerend

288

Actor: De Commissie voor de stuurliedenexamens
Handeling: Het uitbrengen van verslag aan de minister van Verkeer en Waterstaat betreffende de gehouden stuurliedenexamens en de overige werkzaamheden van de Commissie.

Produkt: jaarverslagen

Bron: art. 8, Examenbesluit zeevaarddiploma's 1991, Stb. 743.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: informerend

289

Actor: De Commissie voor de examens van scheepswerktuigkundigen

Handeling: Het uitbrengen van verslag aan de minister van Verkeer en Waterstaat betreffende de gehouden examens en de overige werkzaamheden van de Commissie.

Produkt: jaarverslagen

Bron: art. 8. Examenbesluit zeevaarddiploma's 1991, Stb. 743.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: informerend

290

Actor: De Commissie voor de zeevisvaartexamens

Handeling: Het uitbrengen van verslag aan de minister van Verkeer en Waterstaat betreffende de gehouden zeevisvaartexamens en de overige werkzaamheden van de Commissie.

Produkt: jaarverslagen

Bron: art. 5, Examenreglement zeevisvaart 1986, Stb. 411,

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.

Karakter: informerend

291

Actor: De voorzitter van de Commissie voor de zeevisvaartexamens

Handeling: Het wel of niet toelaten van een kandidaat tot een zeevisvaartexamen.

Produkt: beschikkingen

Bron: artt. 11 en 20, Examenreglement zeevisvaart 1986, Stb. 411.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

292

Actor: De voorzitter van de Commissie voor de stuurliedenexamens

Handeling: Het wel of niet toelaten van een kandidaat tot een examen ter verkrijging van een diploma als stuurman.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 13, Examenbesluit zeevaarddiploma's 1991, Stb. 743.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

293

Actor: De voorzitter van de Commissie voor de examens voor scheepswerktuigkundigen

Handeling: Het wel of niet toelaten van een kandidaat tot een examen ter verkrijging van een diploma als scheepswerktuigkundige.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 13, Examenbesluit zeevaarddiploma's 1991, Stb. 743.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

294

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het verlenen of weigeren van ontheffing of vrijstelling van de voorwaarden tot toelating tot een zeevisvaartexamen.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 12, Examenreglement zeevisvaart 1986, Stb. 455.

Periode: 1986-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

295

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het verlenen of weigeren van vrijstelling van een of meer vakken van een zeevaart- dan wel zeevisvaartexamen aan bezitters van bepaalde diploma's.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 15, Examenbesluit zeevaarddiploma's 1991, Stb. 743 en art. 13, Examenreglement zeevisvaart 1986, Stb. 455.

Periode: 1986-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

296

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het vaststellen van de normen ter bepaling van de uitslag van zeevaart- en zeevisvaart-examens.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 18, Examenbesluit zeevaarddiploma's 1991, Stb. 743 en art. 18, Examenreglement zeevisvaart 1986, Stb. 455.

Periode: 1986-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

297

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI

Handeling: Het wel of niet erkennen van in Nederland verkregen dan wel door bevoegde buitenlandse autoriteiten afgegeven diploma's als scheepskok.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 37, Schepelingenbesluit 1937, Stb. 242.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

298

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het wel of niet afgeven van een diploma als scheepskok aan personen die als scheepskok werkzaam zijn of zijn geweest, maar die niet in het bezit zijn van een erkend diploma als scheepskok.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 37, Schepelingenbesluit 1937, Stb. 242.
Periode: 1986-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

299

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het wel of niet afgeven van een getuigschrift als geventegreerd scheepsgezel aan adspirant scheepsgezellen.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 111, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1985-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

300

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het behandelen van beroepen tegen beslissingen van de voorzitter van de Commissie voor de zeevisvaartexamens, de Commissie voor de stuurliedenexamens, dan wel de Commissie voor de examens voor scheepswerktuigkundigen.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 27, Examenreglement zeevisvaart 1986, Stb. 411 en art. 31, Examenbesluit zeevaartdiploma's 1991, Stb. 743.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

301

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het doen aanhouden van een register van de krachtens de Wet op de zeevaartdiploma's 1935 uitgegeven diploma's, alsmede van de door de Raad voor de Scheepvaart uitgesproken onbevoegdverklaringen en van de daarvan verleende ontheffingen.

Produkt: diplomaregister

Bron: art. 14, Wet op de zeevaartdiploma's 1935, Stb. 456.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t

Karakter: registrerend

N.B. Het register wordt bijgehouden door de secretaris van de examencommissies.

302

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het doen aanhouden van een register van de krachtens de Wet op de zeevischvaartdiploma's 1935 uitgegeven diploma's en bewijzen, alsmede van de door de Raad voor de Scheepvaart uitgesproken onbevoegdverklaringen en van de daarvan verleende ontheffingen.

Produkt: diplomaregister

Bron: art. 10, Wet op de zeevischvaartuigen 1935, Stb. 455.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: registrerend

N.B. Het register wordt bijgehouden door de secretaris van de Commissie voor de zeevisvaartexamens.

Bewijzen van diensttijd

Op grond van de Wet op de zeevaartdiploma's 1935 is voor de vervulling van een functie met een bepaalde rang aan boord van een schip in een aantal gevallen naast een diploma ervaring in een lagere rang vereist. Dergelijke bewijzen van diensttijd kunnen op aanvraag door de minister van Verkeer en Waterstaat worden verstrekt.

303

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de modellen van de bewijzen van diensttijd.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 9, Wet op de zeevaarddiploma's 1935, Stb. 456 en art. 3, Wet op de zeevischvaarddiploma's 1935, Stb. 455.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

304

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het tarief voor de vergoeding verschuldigd voor de afgifte van een bewijs van diensttijd.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 9, Wet op de zeevaarddiploma's 1935, Stb. 456 en art. 3, Wet op de zeevischvaarddiploma's 1935, Stb. 455.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

305

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het wel of niet afgeven van bewijzen van diensttijd.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 9, Wet op de zeevaarddiploma's 1935, Stb. 456 en art. 3, Wet op de zeevischvaarddiploma's 1935, Stb. 455.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

Geneeskundige verklaringen

Op grond van het Schepelingenbesluit 1937 moeten de kapitein en de schepelingen (scheepsofficieren en scheepsgezellen) in het bezit zijn van een verklaring waaruit blijkt dat de betrokkene

vanuit geneeskundig oogpunt geschikt is tot het verrichten van werkzaamheden aan boord en dat de tegenwoordigheid van de betrokkene aan boord geen gevaar voor de gezondheid van de overige opvarenden oplevert. Daarnaast vereist het Schepenbesluit 1965 dat opvarenden aan wie aan boord het houden van uitkijk kan worden opgedragen of aan wie de wacht op de brug of in de ruimte voor machines kan worden toevertrouwd, beschikken over een geneeskundige verklaring betreffende het gezichtsorgaan en het gehoororgaan.

306

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het aanwijzen van geneeskundigen voor de afgifte van geneeskundige verklaringen van geschiktheid voor de zeevaart.
Bron: art. 31, Schepelingenbesluit 1937, Stb. 242.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

307

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het vaststellen van het model van de geneeskundige verklaring van geschiktheid voor de zeevaart en het model van de geneeskundige verklaring van tijdelijke, voorlopige of blijvende ongeschiktheid voor de zeevaart.
Produkt: regelingen
Bron: art. 31, Schepelingenbesluit 1937, Stb. 242.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

308

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het vaststellen van een keuringsreglement voor de keuring, nodig voor de afgifte van een geneeskundige verklaring van geschiktheid voor de zeevaart.
Produkt: regelingen
Bron: art. 33, Schepelingenbesluit 1937, Stb. 242.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

309

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het vaststellen van de bedragen welke de geneeskundigen in rekening mogen brengen voor de keuring, nodig voor de afgifte van een geneeskundige verklaring van geschiktheid voor de zeevaart.
Produkt: regelingen
Bron: art. 35, Schepelingenbesluit 1937, Stb. 242.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

310

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het aanwijzen van bevoegde deskundigen voor het afgeven van geneeskundige verklaringen betreffende het gezichtsorgaan en het gehoororgaan voor opvarenden aan wie aan boord het houden van uitkijk kan worden opgedragen of aan wie de wacht op de brug of in de ruimte voor machines kan worden toevertrouwd.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 118, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

311

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verlenen of weigeren van toestemming tot het aanmonsteren van personen die niet in het bezit zijn van een geldige geneeskundige verklaring betreffende het gezichtsorgaan en het gehoororgaan.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 118, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

7. Kennis, bekwaamheid en lichamelijke geschiktheid van de binnenschipper

Ten bewijze dat de schipper voldoet aan eisen van kennis, bekwaamheid en lichamelijke geschiktheid is het bezit van een vaarbewijs voorgeschreven voor het varen met binnenschepen van bepaalde categorieën. De vaarbewijzen zijn geldig voor de vaart op de rivieren, kanalen en meren, of voor de vaart op alle binnenwateren. Grote vaarbewijzen zijn geldig voor het varen met alle schepen; kleine vaarbewijzen zijn geldig voor de vaart met vrijwel alle schepen met een lengte van minder dan 20 meter.

Afgifte van een vaarbewijs vindt plaats na overlegging van verklaringen, waaruit blijkt dat de aanvrager voldoet aan gestelde eisen die betrekking hebben op zowel de algemene lichamelijke geschiktheid en de geschiktheid van de gezichts- en gehoororganen als de kennis en bekwaamheid om het schip te voeren. Voor het afnemen van de examens, waarbij een onderzoek wordt ingesteld naar de kennis en bekwaamheid om het schip te voeren, zijn aangewezen voor de bedrijfsmatige vaart de Stichting Koninklijk Onderwijsfonds voor de Scheepvaart, en voor de niet-bedrijfsmatige vaart de A.N.W.B., het Koninklijk Nederlands Watersport Verbond, de Koninklijke Nederlandsche Motorboot Club, de Nederlandse Waterski Bond en de Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen.

312

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het verlenen of weigeren van vrijstelling van de verplichting tot het zijn voorzien van een geldig vaarbewijs aan schippers van binnenschepen.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 17, Binnenschepenwet 1981, Stb. 678

Periode: 1982-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

313

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het afgeven, weigeren of intrekken van vaarbewijzen voor schippers van binnenschepen.

Produkt: beschikkingen

Bron: artt. 18, Binnenscheppenwet 1981, Stb. 678
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

314

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de modellen van de vaarbewijzen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 18, Binnenscheppenwet 1981, Stb. 678
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

315

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het aanwijzen van keuringsartsen voor het verrichten van het geneeskundig onderzoek en het afgeven van de geneeskundige verklaring ten behoeve van de aanvraag van een vaarbewijs.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 21, Binnenscheppenwet 1981, Stb. 678
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

316

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het aanwijzen van medische deskundigen voor het verrichten van heronderzoek indien de afgifte van een geneeskundige verklaring ten behoeve van de aanvraag van een vaarbewijs is geweigerd.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 21, Binnenscheppenwet 1981, Stb. 678
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

317

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het stellen van regelen die in acht moeten worden genomen bij het geneeskundig onderzoek en de afgifte van de geneeskundige verklaring ten behoeve van de aanvraag van een vaarbewijs.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 6, Besluit vaarbewijzen binnenvaart 1982, Stb. 623

Periode: 1982-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

318

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het stellen van regelen die in acht moeten worden genomen bij het opmaken en het beoordelen van de eigen verklaring ten behoeve van de aanvraag van een vaarbewijs.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 7, Besluit vaarbewijzen binnenvaart 1982, Stb. 623

Periode: 1982-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

319

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het aanwijzen van de instellingen of personen voor het afnemen van de examens, waarbij een onderzoek wordt ingesteld naar de kennis en bekwaamheid om het binnenschip te voeren, en voor het afgeven van een verklaring ter zake.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 22, Binnenschenwet 1981, Stb. 678

Periode: 1982-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

320

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het aanwijzen van gecommiteerden die het onderzoek naar de kennis en bekwaamheid om het binnenschip te

voeren kunnen bijwonen.

Produkt: beschikkingen
Bron: art. 22, Binnenscheperwet 1981, Stb. 678
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

321

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de tarieven voor de kosten van de behandeling van de aanvraag van het vaarbewijs en de kosten verbonden aan de onderzoeken ten behoeve voor de verklaringen welke zijn vereist voor de aanvraag van een vaarbewijs.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 26, Binnenscheperwet 1981, Stb. 678
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

322

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het goed- of afkeuren van de examenregeling en het examenprogramma welke in acht moeten worden genomen bij de examens ter verkrijging van een groot vaarbewijs.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 21, Besluit vaarbewijzen binnenvaart 1982, Stb. 623
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: toetsend

323

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van een examenregeling en een examenprogramma dat in acht moet worden genomen bij de examens ter verkrijging van een vaarbewijs.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 20 en 21, Besluit vaarbewijzen binnenvaart 1982, Stb. 623

Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

324

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de onderwerpen van het beperkt examen ter verkrijging van een vaarbewijs, indien de aanvrager met goed gevolg een examen bedoeld in de Wetten op de zee(visch)vaartdiploma's heeft afgelegd, dan wel aan een school voor nautisch onderwijs het eindexamen met goed gevolg heeft afgelegd.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 11, Besluit vaarbewijzen binnenvaart 1982, Stb. 623

Periode: 1982-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

325

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het erkennen van bewijzen van vaarbekwaamheid voor de binnenvaart die in Nederland of in het buitenland door bevoegde autoriteiten zijn afgegeven.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 23, Besluit vaarbewijzen binnenvaart 1982, Stb. 623

Periode: 1982-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

8. De voorkoming van arbeidsongevallen

Sinds 1981 eist de Schepenwet 1909 dat er aan boord van elk schip een veiligheidscommissie is die onder het gezag van de kapitein verantwoordelijk is voor de bedrijfsveiligheid van het schip. De veiligheidscommissie aan boord heeft met name tot taak een bijdrage te leveren aan de voorkoming van bedrijfsongevallen in concrete gevallen. De minister van Verkeer en Waterstaat kan bepaalde schepen of categorieën van schepen uitzonderen van de

verplichting een veiligheidscommissie aan boord te hebben.

326

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het wel of niet verlenen van vrijstelling van de plicht een veiligheidscommissie aan boord te hebben.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 26, Schepenwet 1909, Stb. 219.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

327

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het uitzonderen van bepaalde categorieën van schepen van de plicht een veiligheidscommissie aan boord te hebben.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 26, Schepenwet 1909, Stb. 219.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

328

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het bepalen van de samenstelling van de veiligheidscommissie aan boord van schepen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 26, Schepenwet 1909, Stb. 219
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

329

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het stellen van nadere regels omtrent de werkwijze van de veiligheidscommissie aan boord van schepen en omtrent de wijze waarop met door de veiligheidscommissie uitgebrachte adviezen moet worden gehandeld.
Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 26, Schepenwet 1909, Stb. 219.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

330

Actor: De Algemene Commissie tot Voorkoming van Arbeidsongevallen Zeevarenden
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat betreffende het nemen van maatregelen ter voorkoming van arbeidsongevallen bij zeevarenden.
Produkt: adviezen
Bron: art. 26, Schepenwet 1909, Stb. 219.
Periode: 1981-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

331

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het benoemen van de leden van de Algemene Commissie tot voorkoming van Arbeidsongevallen Zeevarenden en het aanwijzen van de voorzitter van de Commissie.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 26, Schepenwet 1909, Stb. 219
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: kaderstellend

332

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het wel of niet goedkeuren van de door de Algemene Commissie tot Voorkoming van Arbeidsongevallen Zeevarenden gestelde regels omtrent haar werkwijze.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 26, Schepenwet 1909, Stb. 219.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

9. Toezicht op de veiligheid van zeeschepen

De ambtenaren van de Scheepvaartinspectie zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen inzake de veiligheid van de scheepvaart. Dit toezicht geschiedt enerzijds op grond van de wettelijke bepalingen ter zaken en anderzijds op grond van internationale afspraken in het kader van de havenstaatcontrole. In dit verband worden koopvaardijsschepen en vissersschepen geïnspecteerd en gecontroleerd. Een van de bevoegdheden waarover de ambtenaren van de Scheepvaartinspectie daartoe beschikken is het aanhouden van schepen waarvan het vermoeden bestaat dat zij niet voldoen aan de gestelde veiligheidseisen. Blijkt een aanhouding na onderzoek onterecht, dan kan de eigenaar van een schip de door de aanhouding veroorzaakte kosten verhalen op het Rijk. De Raad van de Scheepvaart bepaalt in geval van toekenning van een vergoeding de hoogte daarvan.

333

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het jaarlijks opstellen van een beredeneerd verslag over de werking en toepassing van de wettelijke voorschriften inzake de veiligheid van de scheepvaart en van de gang van de Scheepvaartinspectie.
Produkt: jaarverslagen
Bron: art. 11, Schepenwet 1909, Stb. 219.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: informerend
N.B.: Het verslag wordt overlegd aan de Staten-Generaal.

334

Actor: De minister van V&W/DGSM/SI
Handeling: Het verrichten van onderzoeken en inspecties ter controle van de naleving van wettelijke bepalingen inzake de constructie, inrichting en uitrusting van schepen en de omvang en samenstelling van de bemanning.
Produkt: verslagen, rapporten
Bron: artt. 14, 15 en 16, Schepenwet 1909, Stb. 219; artt. 16, 17, 20 en 21, Wet op de zeevaarddiploma's 1935, Stb. 456 en artt. 12, 13, 16 en 17, Wet op de zeevischvaarddiploma's 1935, Stb. 455.

Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: toezichthoudend

335

Actor: De minister van V&W/DGSM/SI
Handeling: Het verrichten van onderzoeken en inspecties in het kader van de havenstaatcontrole.
Produkt: verslagen, rapporten
Bron: Informatie H.E. van der Voort-Cleyndert, 18-1-1994
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: toezichthoudend

336

Actor: De minister van V&W/DGSM/SI
Handeling: Het aanhouden van schepen die niet voldoen aan bij of krachtens de Schepenwet 1909 gestelde bepalingen inzake de constructie, inrichting en uitrusting van schepen.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 16, Schepenwet 1909, Stb. 219.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: toezichthoudend

337

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het aan de eigenaar van een schip geheel of gedeeltelijk vergoeden van indirecte kosten ten gevolge van de aanhouding van diens schip en het daaropvolgende onderzoek, indien blijkt dat het schip voldoet aan het bij of krachtens de Schepenwet 1909 gestelde.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 17, Schepenwet 1909, Stb. 219.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

338

Actor: De Raad voor de Scheepvaart
Handeling: Het toeschatten van de vergoeding die aan de eigenaar van een schip wordt toegekend voor de indirecte kosten ten gevolge van de aanhouding van diens schip en het daaropvolgende onderzoek indien blijkt dat het schip voldoet aan het bij of krachtens de Schepenwet 1909 gestelde.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 17, Schepenwet 1909, Stb. 219.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

339

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het tarief voor de berekening van het bedrag van de vergoeding die de eigenaar verschuldigd is voor onderzoek van een schip, werktuigen of uitrusting tussen 18 uur en 8 uur, op een zaterdag, op een zondag of op een in het Algemeen Rijksambtenarenreglement daarmee gelijkgestelde dag.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 16, Schepenbesluit 1965, Stb. 367.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

Dagboeken

Ten behoeve van het toezicht op de naleving van de bepalingen inzake de veiligheid van de scheepvaart moeten aan boord verscheidene dagboeken worden bijgehouden.

340

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het model van het scheepsdagboek voor zeeschepen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 3, Besluit dagboeken voor schepen 1970, Stb. 659.
Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

341

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het model van het machinedagboek voor zeeschepen die door mechanische kracht worden voortbewogen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 3, Besluit dagboeken voor schepen 1970, Stb. 659.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

342

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het model van het dagboek voor zeevissers- en kustvissersschepen.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 3, Besluit dagboeken voor schepen 1970, Stb. 659.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

Beroepen

343

Actor: De voorzitter van de Raad voor de Scheepvaart
Handeling: Het behandelen van beroepen van beslissingen en voorschriften van ambtenaren van de Scheepvaartin-spectie ingesteld door de eigenaar of kapitein van een schip.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 18, Schepenwet 1909, Stb. 219.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: toezichthoudend

10. Toezicht op de veiligheid van binnenschepen

Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens de Binnenschepenwet bepaalde inzake de constructie, inrichting en uitrusting van schepen zijn de ambtenaren van de Scheepvaartinspectie belast. De ambtenaren van de onder de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ressorterende Arbeidsinspectie zijn belast met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens de Binnenschepenwet bepaalde inzake de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid. Aan de ambtenaren zijn een aantal bevoegdheden verleend, zoals toegang tot schepen en terreinen waar schepen zich bevinden, inzage van certificaten, vaarbewijzen en andere bescheiden.

344

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het, samen met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en eventueel in overeenstemming met andere ministers, aanwijzen van diensten en personen, die voor het verrichten van bepaalde werkzaamheden, samenhangende met het onderzoek van binnenschepen, ter beschikking kunnen worden gesteld van de Scheepvaartinspectie of de Arbeidsinspectie.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 27, Binnenschepenwet 1981, Stb. 678

Periode: 1982-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

345

Actor: De minister van V&W/DGSM/SI

Handeling: Het houden van toezicht op de naleving van het bij of krachtens de Binnenschepenwet bepaalde inzake de constructie, inrichting en uitrusting van binnenschepen in verband met de veiligheid van de vaart.

Produkt: rapporten en verslagen

Bron: art. 28, Binnenschepenwet 1981, Stb. 678

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: toezichthoudend

346

Actor: De minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid/Arbeidsinspectie
Handeling: Het houden van toezicht op de naleving van het bij of
krachtens de Binnenschepenwet bepaalde inzake de
veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband
met de arbeid aan boord van schepen.
Produkt: rapporten en verlagen
Bron: art. 28, Binnenschepenwet 1981, Stb. 678
Periode: 1981-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: toezichthoudend

Beroepen tegen beschikkingen

Tegen een beschikking van de Scheepvaartinspectie betreffende de
veiligheid van de vaart staat beroep open bij de Commissie
Binnenvaartrampenwet.

347

Actor: De Commissie Binnenvaartrampenwet
Handeling: Het behandelen van beroepen tegen beschikkingen van
de Scheepvaartinspectie betreffende de veiligheid van
de vaart van binnenschepen.
Produkt: beslissingen
Bron: art. 30, Binnenschepenwet 1981, Stb. 678
Periode: 1982-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: toezichthoudend

11. Het onderzoek van scheepsrampen met zeeschepen

Op grond van art. 29 van de Schepenwet 1909 wordt van
overheidswege onderzoek verricht naar alle rampen overkomen aan
Nederlandse zeeschepen en aan buitenlandse zeeschepen in
Nederlandse wateren. Elke ramp dient te worden gemeld aan het
Hoofd van de Scheepvaartinspectie, die een voorlopig onderzoek
instelt. Het resultaat van een voorlopig onderzoek wordt
voorgelegd aan de Raad voor de Scheepvaart, voorzien van een

voorstel al dan niet een onderzoek door de Raad te doen instellen. Over dat voorstel beslist een commissie uit de Raad. Indien deze beslissing afwijkt van het voorstel, kan het Hoofd van de Scheepvaartinspectie in beroep gaan bij de Raad. De Raad voor de Scheepvaart heeft de bevoegdheid bij geconstateerde schuld aan een scheepsramp een tuchtrechtelijke maatregel, c.q. onbevoegdverklaring, op te leggen aan Nederlandse gediplomeerde bemanningsleden (de kapitein, de stuurman, de scheepswerktuigkundige en de telegrafist). De zittingen van de Raad zijn openbaar en de uitspraak wordt in het openbaar gedaan, waarna publicatie in de Staatscourant volgt. Voorts kan de Raad aanbevelingen doen met betrekking tot maatregelen om soortgelijke rampen in de toekomst te voorkomen.

348

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verrichten van voorlopig onderzoek naar rampen met zeeschepen.
Produkt: verslagen
Bron: art. 29, Schepenwet 1909, Stb. 219
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: onderzoekend

349

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het, onder overlegging van de stukken van het onderzoek, adviseren van de voorzitter van de Raad voor de Scheepvaart om met het oog op en de aard en de omvang van de ramp al dan niet een onderzoek daarnaar door de Raad in te doen stellen.
Produkt: adviezen
Bron: art. 29, Schepenwet 1909, Stb. 219
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

350

Actor: De Raad voor de Scheepvaart
Handeling: Het verrichten van onderzoek naar rampen met zeeschepen.
Produkt: verslagen

Bron: art. 29, Schepenwet 1909, Stb. 219
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: onderzoekend

351

Actor: De Raad voor de Scheepvaart
Handeling: Het verrichten van onderzoek naar de ongeschiktheid van kapiteins of andere officieren voor het vervullen van hun functie aan boord van een zeeschip.
Produkt: verslagen
Bron: art. 34, Schepenwet 1909, Stb. 219
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: onderzoekend

352

Actor: De Raad voor de Scheepvaart
Handeling: Het onbevoegdverklaren van de kapitein, één of meer stuurlieden, machinisten, radiotelegrafisten of radiotelefonisten om als kapitein, stuurman, machinist, radiotelegrafist of radiotelefonist op een schip dienst te doen.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 36, Schepenwet 1909, Stb. 219
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: toezichthoudend

353

Actor: De voorzitter van de Raad voor de Scheepvaart
Handeling: Het behandelen van beroepen van onbevoegdverklaarden tegen de onbevoegdverklaring.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 37, Schepenwet 1909, Stb. 219
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: toezichthoudend

354

Actor: De Raad voor de Scheepvaart
Handeling: Het wel of niet geheel of gedeeltelijk teruggeven van de ontnomen bevoegdheid aan de onbevoegdverklaarde.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 41, Schepenwet 1909, Stb. 219
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: toezichthoudend

12. Het onderzoek van rampen met binnenschepen

Ingevolge art. 2 van Binnenvaartrampenwet 1931 wordt van staatswege onderzoek gedaan naar de oorzaken van alle op de Nederlandse binnenwateren aan schepen overkomen rampen. Het onderzoek bestaat uit een voorlopig onderzoek door of vanwege de Hoofdinspecteur voor de Scheepvaart, zonodig gevolgd door onderzoek van de Commissie Binnenvaartrampenwet. De Commissie Binnenvaartrampenwet stelt alleen dan een onderzoek in, indien het Hoofd van de Scheepvaartinspectie dit voor de vaststelling van de oorzaak van de ramp of om andere reden nodig acht. In dat geval stelt hij de stukken in handen van de voorzitter van de Commissie. Het onderzoek wordt dan "doorgezonden".

De zittingen van de Commissie Binnenvaartrampenwet zijn niet openbaar, tenzij de minister van Verkeer en Waterstaat voor een bepaald onderzoek voorschrijft, dat zij in het openbaar moeten worden gehouden. Een verslag van het onderzoek van de Commissie wordt gepubliceerd in de Staatscourant. De Commissie Binnenvaartrampenwet heeft geen tuchtrechtelijke bevoegdheden.

355

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het benoemen van de voorzitter, de secretaris en de bijzitters van de Commissie Binnenvaartrampenwet.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 3, Binnenvaartrampenwet 1931, Stb. 289.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: kaderstellend

356

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verrichten van een voorlopig onderzoek naar rampen met binnenvaartschepen.
Produkt: verslagen
Bron: art. 10, Binnenvaartrampenwet 1931, Stb. 289.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: onderzoekend

357

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het in handen van de voorzitter van de Commissie Binnenvaartrampenwet stellen van de stukken van een onderzoek naar een ramp overkomen aan een schip op een Nederlands binnenwater.
Produkt: ---
Bron: art. 10, Binnenvaartrampenwet 1931, Stb. 289.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: informerend

358

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het bepalen of een zitting van de Commissie Binnenvaartrampenwet wel of niet openbaar zal worden gehouden.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 8, Binnenvaartrampenwet 1931, Stb. 289.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

359

Actor: De Commissie Binnenvaartrampenwet
Handeling: Het verrichten van onderzoek naar rampen met binnenvaartschepen.
Produkt: verslagen
Bron: art. 10, Binnenvaartrampenwet 1931, Stb. 289.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.

Karakter: onderzoekend

1. Inleiding

De scheepvaart is verantwoordelijk voor verschillende vormen van zee- en luchtverontreiniging. Daarbij zijn te onderscheiden:

- verontreiniging ten gevolge van operationele lozingen, d.w.z. lozingen van afvalstoffen (olie(restanten), chemicaliën, sanitair afval en huishoudelijk afval) die ontstaan bij de normale bedrijfsvoering aan boord;
- verontreiniging als gevolg van calamiteiten.

Het beleid ten aanzien van verontreiniging ten gevolge van operationele lozingen door de scheepvaart werd tot het begin van de jaren negentig gekenmerkt door een aanpak die ertoe moest leiden dat de veroorzaakte vervuiling van het mariene milieu werd teruggedrongen. Sedert het uitbrengen van het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP) en het daarbij behorende NMP+ in respectievelijk 1989 en 1990 staat in het formuleren van de norm- en doelstellingen het begrip "duurzame ontwikkeling" centraal. Het milieubeleid voor de scheepvaart is hierdoor meer dan voorheen gericht op een brongerichte aanpak, waarbij met name het voorkómen van afvalstoffen in het scheepvaartbedrijf en de besparing van energie bij de bedrijfsexploitatie centraal staan.

Verontreiniging ten gevolge van ongevallen met schepen kan teruggedrongen worden door de verkeersveiligheid te vergroten, waardoor de kans op aanvaringen e.d. wordt verkleind. Indien zich echter eenmaal een ongeval heeft voorgedaan, dienen de schadelijke gevolgen voor het milieu door adequaat ingrijpen te worden beperkt of te worden opgeheven. Daarbij wordt meer en meer de nadruk gelegd op het beginsel dat de veroorzaker van de vervuiling financieel aansprakelijk is voor zowel de schade die door de verontreiniging ontstaat als voor de kosten van de bestrijdingsoperatie. In dit kader ziet de overheid er onder meer op toe dat de exploitanten van schepen die een aanzienlijk potentieel gevaar voor het milieu opleveren voldoende financiële dekking hebben voor de schade die door ongevallen e.d. kan ontstaan.

2. Wet- en regelgeving

Gezien het mondiale karakter van de zeevaart vereist bescherming van het mariene milieu allereerst internationale regelgeving. Deze beoogt enerzijds, door middel van lozingsvoorschriften en beperkingen, de hoeveelheid operationele lozingen te verminderen en anderzijds, door verhoging van de veiligheid van het schip en de vergroting van de verkeersveiligheid, de kans op onder meer milieurampen te beperken. De belangrijkste verdragen inzake de bescherming van het mariene milieu zijn in de Nederlandse wet- en regelgeving geïmplementeerd, waardoor internationale en nationale regelgeving synchroon lopen.

1. In 1954 kwam te Londen het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging van de zee door olie (Trb. 1955, 56) tot stand. Het Verdrag beoogt het beperken van het lozen op zee van duurzame oliën door schepen. De bepalingen van dit verdrag zijn voor Nederland toepasselijk gemaakt door totstandkoming van de *Wet olieverontreiniging zeewater 1958* (Stb. 344), waarop was gebaseerd het *Besluit olieverontreiniging zeewater 1958* (Stb. 462). De Wet was van kracht tot 1986, toen de *Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983* (Stb. 683) van kracht werd en voor deze wet in de plaats trad. De *Wet olieverontreiniging zeewater* voorzag in een verbod tot uitpompen van olie of een oliehoudend mengsel voor alle schepen, van welk type ook, binnen bij algemene maatregel van bestuur te bepalen zones.

2. In de jaren zeventig kwamen binnen de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) een aantal belangrijke overeenkomsten tot stand inzake de bescherming van het mariene milieu. Een van de belangrijkste verdragen in dit verband is het Internationale Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen (MARPOL 73/78). Het MARPOL-verdrag kent vijf Annexen die elk een specifieke vorm van verontreiniging beogen tegen te gaan. De onderstaande tabel geeft hiervan een overzicht, inclusief de data waarop deze Annexen in werking zijn getreden.

Tabel I De Annexen van MARPOL 73/78

Annex	Onderwerp	in werking
I	Olie	02-10-1983
II	Chemicaliën in bulk	06-04-1987
III	Verpakte chemicaliën	01-07-1992
IV	Sanitair afval	p.m.

In overeenstemming met deze indeling van MARPOL 73/78 is bij de nationale uitvoeringswetgeving gekozen voor een raamwet, de *Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983*, waarbij aan de voorschriften van elke bijlage bij MARPOL 73/78 door middel van afzonderlijke algemene maatregelen van bestuur uitvoering kan worden gegeven. Doel van de op 15 april 1986 in werking getreden wet is aantasting van het mariene milieu door lozingen in zee van schadelijke stoffen te voorkomen. In beginsel is dan ook elke dergelijke lozing verboden en mogen stoffen alleen dan geloosd worden indien dit conform de in de wet en de bijbehorende algemene maatregelen van bestuur opgenomen voorwaarden en bepalingen plaatsvindt. Van belang is dat het lozingsverbod geldt voor alle Nederlandse schepen, waar ter wereld zij zich ook bevinden, alsmede voor buitenlandse schepen gedurende de tijd dat deze zich in de Nederlandse territoriale wateren bevinden.

3. In 1969 is te Brussel onder auspiciën van de IMO het Internationaal Verdrag inzake optreden in volle zee bij ongevallen die verontreiniging door olie kunnen veroorzaken, het zogenaamde Interventieverdrag, tot stand gekomen. Ter aanvulling van dit Verdrag is in 1973 te Londen een protocol tot stand gekomen inzake het optreden in volle zee bij ongevallen die verontreiniging door andere stoffen dan olie kunnen veroorzaken, ook wel het Interventieprotocol genoemd. Het Interventieverdrag legt de bevoegdheid van staten vast om onder bepaalde voorwaarden op te treden bij verontreiniging of dreigende verontreiniging van de zee door olie na een ongeval; het protocol breidt deze bevoegdheid uit tot verontreiniging of dreigende verontreiniging door bepaalde andere stoffen dan olie. Van belang is dat het Interventieverdrag en -protocol aan de betrokken staten expliciet de mogelijkheid bieden om onder zekere voorwaarden bepaalde dwingende maatregelen te nemen ten aanzien van in volle zee varende buitenlandse schepen. Op nationaal niveau is het Interventieverdrag en -protocol geïmplementeerd in de *Wet bestrijding ongevallen Noordzee 1992* (Stb. 211), die een samenhangende regeling vormt voor het overheidsoptreden ter bestrijding van de schadelijke gevolgen van ongevallen op de Noordzee. Tevens biedt de wet de grondslag voor de operationele rampenbestrijding die plaatsvindt binnen het kader van de kustwachtorganisatie en die beoogt schadelijke

gevolgen voor Nederlandse belangen als gevolg van ongevallen op de Noordzee te voorkomen, te beperken en ongedaan te maken door de voorbereiding en de uitvoering van bestrijdingsoperaties.

4. Eveneens in 1969 kwam te Brussel tot stand het Internationaal Verdrag inzake de wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie. Dit Verdrag is op nationaal niveau geïmplementeerd in de *Wet aansprakelijkheid olietankschepen 1975* (Stb. 321), die in 1992 in werking is getreden. Op grond van deze wet is de eigenaar van een in Nederland teboekstaand schip verplicht om ten tijde dat met dat schip olie in bulk als lading wordt vervoerd, een verzekering of andere financiële zekerheid in stand te houden ter dekking van zijn uit deze wet en uit het Verdrag voortvloeiende aansprakelijkheid. Deze verplichting bestaat eveneens voor de eigenaar van een schip dat teboekstaat buiten Nederland of een andere dan de Nederlandse vlag voert en dat ten tijde dat dit schip meer dan 2000 ton olie in bulk als lading vervoert en een haven of laad- of losplaats in Nederland aanloopt of verlaat, of een Nederlands binnenwater bevaart. De overeenkomsten tot verstrekking van financiële zekerheid moeten aan een aantal voorwaarden voldoen. Zo moet de financiële instelling of de persoon die de dekking geeft daartoe naar het oordeel van de minister van Verkeer en Waterstaat voldoende financiële draagkracht hebben. Heeft de eigenaar van een schip aan de verplichting voldaan, dan kan op diens verzoek een certificaat of een bewijs van financiële zekerheid worden verstrekt.

3. De totstandkoming van het beleid

360

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het verrichten of doen verrichten van onderzoek met betrekking tot de vervuiling van het mariene milieu door de scheepvaart en de wijze waarop deze vervuiling kan worden voorkomen c.q. teruggedrongen.

Produkt: rapporten, verslagen

Bron: Tweede Kamer 1990-1991, 22072, nr. 2, p. 26.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: n.v.t.

Karakter: onderzoekend

361

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden en vaststellen van beleidsnota's en
-plannen met betrekking tot het milieubeleid voor de
zeescheepvaart.
Produkt: beleidsnota's en -plannen
Bron: n.v.t.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: kaderstellend

362

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en
intrekking van wetten met betrekking tot de
voorkoming en bestrijding van vervuiling van het
mariene milieu door de zeescheepvaart.
Produkt: wetten
Bron: Instellingsbeschikking DGSM, Stct. 1979, 251.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsbepalend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

363

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en
intrekking van algemene maatregelen van bestuur ter
nadere regeling omtrent de voorkoming en bestrijding
van vervuiling van het mariene milieu door de
zeescheepvaart.
Produkt: amvb's
Bron: artt. 2, 3, 7, 8 en 9, Wet olieverontreiniging
zeewater 1958, Stb. 344 en artt. 4, 5, 6, 7, 8, 10,
11, 12, 29 en 38, Wet verontreiniging door schepen
1983, Stb. 683.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsbepalend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

N.B. De amvb's hebben onder meer betrekking op de vrijstelling
van bepaalde categorieën van schepen van regels en
voorschriften, de wijze waarop stoffen in zee mogen worden
geloosd, de havenbeheerders, havenontvangstinstallaties en het

onderzoek van ongelukken met schepen.

364

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur ter nadere regeling omtrent onderwerpen betreffende de aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie.

Produkt: amvb's

Bron: art. 29, Wet aansprakelijkheid olietankschepen 1975, Stb. 321.

Periode: 1992-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

N.B. De amvb's bevatten onder meer bepalingen betreffende de voor de afgifte van certificaten en bewijzen verschuldigde vergoedingen, en de verlenging van de geldigheidsduur van certificaten.

4. Verontreiniging ten gevolge van operationele lozingen

Lozingsvoorschriften

De Wet olieverontreiniging zeewater 1958 en de Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983 beogen het lozen van schadelijke stoffen in zee tegen te gaan. Daartoe is het van belang vast te stellen welke stoffen tot de schadelijke stoffen gerekend moeten worden, in welke gebieden lozingsverboden gelden en welke overige voorschriften inzake lozingen in acht moeten worden genomen, kortom lozingsvoorschriften te stellen.

365

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het verklaren van bepaalde zeegebieden tot zones waarbinnen het verboden is olie en elk oliehoudend mengsel uit te pompen.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 2, Besluit olieverontreiniging zeewater 1958, Stb. 462.

Periode: 1980-1986

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

366

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het aanwijzen van en in categorieën indelen van vloeistoffen die schadelijk dan wel onschadelijk zijn voor de gezondheid van de mens of van het mariene milieu indien zij in zee worden geloosd bij het schoonmaken van tanks of bij het ontballasten.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: artt. 1, 3 en 4, Besluit voorkoming verontreiniging door met schepen in bulk vervoerde schadelijke vloeistoffen 1988, Stb. 112.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

367

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van de hoogst toegestane concentratie van een vloeistof in een te lozen mengsel.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: artt. 5 en 8, Besluit voorkoming verontreiniging door met schepen in bulk vervoerde schadelijke vloeistoffen 1988, Stb. 112.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

Havenontvangstinstallaties

Het complement van lozingsverboden zijn ontvangstvoorzieningen voor afvalstoffen van de scheepvaart. In Nederland zijn op grond van de Wet voorkoming verontreiniging door schepen 35 zeehavens aangewezen die dienen te voorzien in een havenontvangstinstallatie (HOI).

368

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het aanwijzen van de havens waarvan de beheerders zorg dienen te dragen voor

havenontvangstinstallaties.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 7, Besluit voorkoming verontreiniging door met schepen in bulk vervoerde schadelijke vloeistoffen 1988, stb. 112, art. 7, Besluit voorkoming verontreiniging door vuilnis van schepen 1988, Stb. 636.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: kaderstellend

Certificaten

Schepen kunnen alleen aan de lozingsvoorschriften voldoen en schadelijke stoffen die niet geloosd mogen worden aan boord houden voor afgifte aan een HOI indien zij aan bepaalde richtlijnen en eisen voor de bouw, de inrichting en de uitrusting voldoen. Indien een schip na keuring aan de gestelde eisen blijkt te voldoen, dan kunnen op grond van de Wet voorkoming verontreiniging schepen 1983 certificaten ten bewijze daarvan worden verstrekt.

369

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het model van het Internationaal certificaat ter voorkoming van verontreiniging door olie.
Bron: art. 8, Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983, Stb. 683.
Periode: 1986-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

370

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het tarief voor de afgifte van het Internationaal certificaat ter voorkoming van verontreiniging door olie.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 5, Besluit voorkoming olieverontreiniging door schepen 1986, Stb. 160.

Periode: 1986-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

371

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het geven van nadere voorschriften betreffende de aanvraag tot het afgeven of verlengen van een Internationaal certificaat ter voorkoming van verontreiniging door olie en de daarbij te overleggen bescheiden.
Produkt: regelingen
Bron: artt. 7 en 8, Besluit voorkoming olieverontreiniging door schepen 1986, Stb. 160.
Periode: 1986-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

372

Actor: De minister van V&W/DGSM/SI
Handeling: Het wel of niet afgeven, verlengen of intrekken van een Internationaal certificaat ter voorkoming van verontreiniging door olie.
Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 8 en 9, Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983, Stb. 683.
Periode: 1986-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

373

Actor: De minister van V&W/DGSM/SI
Handeling: Het wel of niet afgeven, verlengen of intrekken van een Internationaal certificaat van voorkoming van verontreiniging voor het vervoer van schadelijke vloeistoffen in bulk.
Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 11 en 12, Besluit voorkoming verontreiniging door met schepen in bulk vervoerde schadelijke vloeistoffen 1988, Stb. 112.
Periode: 1988-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

Vergunningen, vrijstellingen en ontheffingen

374

Actor: De minister van V&W/DGSM/SI
Handeling: Het verlenen of weigeren van vrijstelling van de naleving van een of meer bepalingen in het Besluit olieverontreiniging zeewater 1958.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 15, Besluit olieverontreiniging zeewater 1958, Stb. 462.
Periode: 1980-1986
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

375

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verlenen of weigeren van ontheffing van verboden ten aanzien van buitenlandse schepen die niet zijn voorzien van een geldig certificaat als bedoeld in Marpol 73/78.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 34, Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983, Stb. 683.
Periode: 1986-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

376

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI
Handeling: Het verlenen of weigeren van ontheffing van bepalingen met betrekking tot de bouw, inrichting of uitrusting van een schip.
Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 2, 4 en 27, Besluit voorkoming olieverontreiniging door schepen 1986, Stb. 160; artt. 2 en 16, Besluit voorkoming verontreiniging door met schepen in bulk vervoerde schadelijke vloeistoffen 1988, Stb. 112.

Periode: 1986-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

377

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het verlenen of weigeren van ontheffing van het verbod schadelijke vloeistoffen in zee te lozen.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 11. Besluit voorkoming olieverontreiniging door schepen 1986, Stb. 160 en art. 6, Besluit voorkoming verontreiniging door met schepen in bulk vervoerde schadelijke stoffen 1988, Stb. 112.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

378

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het verlenen van vrijstelling ten aanzien van bepalingen inzake de afgifte van schadelijke vloeistoffen aan havenontvangstinstallaties door schepen.
Produkt: beschikkingen
Bron: art.8, Besluit voorkoming verontreiniging door met schepen in bulk vervoerde schadelijke vloeistoffen 1988, Stb. 112.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

Toezicht

De ambtenaren van de Scheepvaartinspectie zijn belast met het toezicht op het bij of krachtens de Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983 bepaalde. De minister van Verkeer en Waterstaat kan voor bepaalde taken ambtenaren van andere diensttakken ter beschikking stellen van de Dienst van de Scheepvaartinspectie. Ook kunnen organisaties zoals particuliere onderzoeksbureaus de bevoegdheid worden verleend bepaalde werkzaamheden ten behoeve van de Scheepvaartinspectie te

verrichten. Om hun toezichhoudende taak te kunnen uitvoeren zijn de ambtenaren van de Scheepvaartinspectie bevoegd schepen, bedrijven, ligplaatsen en andere plaatsen te betreden en daar onderzoeken en inspecties te verrichten. Indien vermoeden bestaat dat strafbare feiten zijn gepleegd of anderszins sprake is van overtreding van het bij of krachtens de Wet voorkoming verontreiniging door schepen bepaalde, is een ambtenaar van de Scheepvaartinspectie ook bevoegd een schip aan te houden.

379

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het vaststellen van een instructie met betrekking tot de wijze waarop de aan de Dienst van de Scheepvaartinspectie toegewezen ambtenaren van andere diensttakken van het departement van Verkeer en Waterstaat of van andere departementen hun taak dienen uit te oefenen.

Produkt: instructies

Bron: art. 14, Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983, Stb. 683.

Periode: 1986-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

380

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het machtigen van personen en organisaties om bepaalde werkzaamheden ten behoeve van de Dienst van de Scheepvaartinspectie te verrichten.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 30, Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983, Stb. 683.

Periode: 1986-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

381

Actor: De minister van V&W/DGSM/Hoofd SI

Handeling: Het geven van nadere voorschriften ten aanzien van onderzoeken en inspecties van schepen.

Produkt: instructies

Bron: art. 4, Besluit voorkoming olieverontreiniging door

schepen 1986, Stb. 160.

Periode: 1986-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

382

Actor: De minister van V&W/DGSM/SI
Handeling: Het verrichten of doen verrichten van onderzoeken en inspecties ter controle van de naleving van het bij of krachtens de Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983 bepaalde.
Produkt: rapporten, verslagen
Bron: art. 15, 16, 17, 18 en 19, Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983, Stb. 683.
Periode: 1986-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: toezichthoudend

383

Actor: De minister van V&W/DGSM/SI
Handeling: Het verrichten van of opheffen van aanhoudingen van schepen die niet voldoen aan eisen gesteld bij of krachtens de Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983 of Marpol 73/78.
Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 20, 21, 22, 23, 24 en 25, Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983, Stb. 683.
Periode: 1986-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

Journalen

De verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering aan boord van een schip berust bij de kapitein. Om te kunnen nagaan of bij die bedrijfsvoering gehandeld wordt in overeenstemming met de bepalingen ter voorkoming van verontreiniging van de zee, dient de kapitein zorg dient te dragen dat van alle handelingen aan boord met betrekking tot een schadelijke stof aantekening wordt gehouden in een speciaal daarvoor bedoeld journaal.

384

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het model van het oliejournaal.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 20, Besluit voorkoming olieverontreiniging door schepen 1986, Stb. 160.
Periode: 1986-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

385

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het model van het ladingjournaal.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 9, Besluit voorkoming verontreiniging door met schepen in bulk vervoerde schadelijke vloeistoffen 1988, Stb. 112.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

Beroepen

De reder, de kapitein en andere betrokkenen die door een beslissing van een ambtenaar van de Scheepvaartinspectie rechtstreeks in hun belang zijn getroffen kunnen tegen deze beslissing in beroep gaan bij de minister van Verkeer en Waterstaat. De minister kan alvorens hij een beslissing neemt advies inwinnen bij de Raad voor de Scheepvaart.

386

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het behandelen van beroepen tegen beslissingen van ambtenaren van de Scheepvaartinspectie.
Produkt: beschikkingen
Bron: artt. 27 en 28, Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983, Stb. 683.
Periode: 1986-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

387

Actor: De Raad voor de Scheepvaart
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake beroepen tegen beslissingen van ambtenaren van de Scheepvaartinspectie.
Produkt: adviezen
Bron: art. 28, Wet voorkoming verontreiniging door schepen 1983, Stb. 683.
Periode: 1986-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

Melding van voorvallen

Om de overheid in staat te stellen passende maatregelen te nemen indien zich voorvallen van verontreiniging door een schip voordoen, zijn kapiteins verplicht op bepaalde wijze melding van deze voorvallen te maken.

388

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het stellen van regels betreffende de melding van voorvallen van verontreiniging door een schip door de kapitein.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: artt. 4 en 5, Besluit melding voorvallen van verontreiniging door schepen 1988, Stb. 694.
Periode: 1988-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

5. Verontreiniging ten gevolge van ongevallen

Melding van ongevallen

Voor een zo effectief mogelijk overheidsoptreden in geval van een ongeval is de kapitein van een schip dat een ongeval is overkomen, verplicht dit ongeval zo spoedig mogelijk te melden.

389

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het aanwijzen van de instantie waaraan de kapitein melding moet maken van een ongeval met een schip die schadelijke gevolgen voor het mariene milieu hebben of kunnen hebben.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 4, Wet bestrijding ongevallen Noordzee 1992, Stb. 211.

Periode: 1992-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

Bestrijding van schadelijke gevolgen van een ongeval

390

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het stellen van nadere regels inzake de organisatie en de coördinatie van de bestrijding van schadelijke gevolgen van ongevallen met schepen.

Produkt: Koninklijke Besluiten

Bron: art. 11, Wet bestrijding ongevallen Noordzee 1992, Stb. 211.

Periode: 1992-

Typering: Fase: beleidsvoorbereidend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

391

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het aanwijzen van de ambtenaren belast met de tenuitvoerlegging door de minister van Verkeer en Waterstaat gegeven aanwijzingen of genomen maatregelen, gericht op het voorkomen, beperken of ongedaan maken van de schadelijke gevolgen van een ongeval met een schip.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 11, Wet bestrijding ongevallen Noordzee 1992, Stb. 211.

Periode: 1992-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: algemeen geldend

Karakter: kaderstellend

392

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het in geval van een ongeval met een schip aan de kapitein de scheepseigenaar en degenen die hulp verlenen geven van aanwijzingen tot het voorkomen, beperken of ongedaan maken van de schadelijke gevolgen van het ongeval.
Produkt: aanwijzingen
Bron: art. 5, Wet bestrijding ongevallen Noordzee 1992, Stb. 211.
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: uitvoerend

393

Actor: De minister van V&W/DGSM/Kustwacht
Handeling: Het in geval van een ongeval met een schip nemen van maatregelen tot het voorkomen, beperken of ongedaan maken van schadelijke gevolgen van het ongeval.
Produkt: ---
Bron: art. 6, Wet bestrijding ongevallen Noordzee 1992, Stb. 211.
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: uitvoerend

Vergoeding van kosten

Op grond van de Wet bestrijding ongevallen Noordzee 1992 kan aan een hulpverlener een vergoeding worden toegekend van kosten voor de bestrijding van schadelijke gevolgen van ongevallen.

394

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het wel of niet toekennen van een tegemoetkoming in de kosten van een persoon die schade heeft geleden bij de hulpverlening aan een schip na een ongeval.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 13, Wet bestrijding ongevallen Noordzee 1992, Stb. 211.
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

Toezicht

395

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het in overeenstemming met de minister van Justitie aanwijzen van de ambtenaren belast met de opsporing van overtredingen van in de Wet bestrijding ongevallen Noordzee 1992 strafbaar gestelde feiten.

Produkt: ministeriële regelingen

Bron: art. 16, Wet bestrijding ongevallen Noordzee 1992, Stb. 211.

Periode: 1992-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: kaderstellend

6. Aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging

396

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het, na overleg met de minister van Financiën, wel of niet voldoende oordelen van de financiële draagkracht tot het geven van dekking voor de aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie van een verzekeraar, een bank of andere financiële instelling of persoon.

Produkt: beschikkingen

Bron: art. 13, Wet aansprakelijkheid olietankschepen 1975, Stb. 321.

Periode: 1992-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

397

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het, eventueel na overleg met de minister van Financiën, afgeven, weigeren of intrekken van een certificaat van financiële zekerheid aan de eigenaar van een in Nederland teboekstaand schip.

Produkt: beschikkingen

Bron: artt. 15, 17 en 19, Wet aansprakelijkheid olietankschepen 1975, Stb. 321.

Periode: 1992-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

398

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het, eventueel na overleg met de minister van Financiën, afgeven, weigeren of intrekken van een bewijs van financiële zekerheid aan de eigenaar van een schip dat teboekstaat in een Staat die niet bij het Internationaal Verdrag inzake de wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie partij is of van zulk een Staat de vlag voert.

Produkt: beschikkingen

Bron: artt. 16, 17 en 19, Wet aansprakelijkheid olietankschepen 1975, Stb. 321.

Periode: 1992-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: uitvoerend

399

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het schriftelijk kennis geven van het ongeldig worden, de schorsing of beëindiging van de overeenkomst tot verstrekking van financiële zekerheid binnen de tijdsduur waarvoor het certificaat of bewijs van financiële zekerheid is afgegeven, aan het kantoor van de Rijksdienst van het Kadaster en de Openbare Registers waarin het verzoek tot teboekstelling van het schip is ingeschreven.

Produkt: ambtsberichten

Bron: art. 18, Wet aansprakelijkheid olietankschepen 1975, Stb. 321.

Periode: 1992-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: informerend

400

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het zenden van een afschrift van elk afgegeven certificaat van financiële zekerheid alsmede van elke onherroepelijke beschikking tot intrekking van een certificaat aan het kantoor van de Rijksdienst van het Kadaster en de Openbare Registers, waar de openbare registers waarin het verzoek tot teboekstelling van het schip is ingeschreven, worden gehouden.
Produkt: ambtsberichten
Bron: art. 21, Wet aansprakelijkheid olietankschepen 1975, Stb. 321.
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: informerend

401

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het wel of niet verlengen van de geldigheidsduur van certificaten van financiële zekerheid.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 1, Besluit van 28 februari 1976, Stb. 137.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

402

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het vaststellen van het bedrag verschuldigd voor de afgifte of waarmede, dan wel de verlenging van de geldigheidsduur van een certificaat of bewijs van financiële zekerheid.
Produkt: ministeriële regelingen
Bron: art. 2, K.B. van 28 februari 1976, Stb. 137.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

403

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het verlenen of weigeren van ontheffing van het

verbod om zonder certificaat van financiële zekerheid met een schip een haven of laad- of losplaats in Nederland te doen aanlopen of verlaten, of aldaar of op een binnenwater in Nederland te doen verblijven, of een zodanig water te doen bevaren.

Produkt: beschikkingen
Bron: art. 24, Wet aansprakelijkheid olietankschepen 1975, Stb. 321.
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

404

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het bij aanschrijving van de eigenaar van een schip waarvoor geen certificaat of bewijs van financiële zekerheid is afgegeven, verlangen dat alsnog een overeenkomst tot verzekering of verstrekking van andere financiële zekerheid wordt gesloten, dan wel het voor die eigenaar afsluiten van een zodanige overeenkomst indien niet aan het verlangen wordt voldaan.

Produkt: beschikkingen
Bron: art. 26, Wet aansprakelijkheid olietankschepen 1975, Stb. 321.
Periode: 1992-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: uitvoerend

1. Inleiding

Het toezicht op de civiele zeegaande vaartuigen van de Rijksoverheid dan wel van stichtingen of andere instellingen die geheel of overwegend door de rijksoverheid worden gesubsidieerd, omvat zowel het toezicht op het technisch-economisch beheer als het veiligheidstoezicht.

Tot 1987 was de Dienst Vaartuigen van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat met het toezicht op de civiele zeegaande rijksvaartuigen belast. Deze dienst ressorteerde tot 1980 onder de directeur-generaal van Scheepvaart, van 1980 tot 1986 onder de secretaris-generaal van het ministerie van Verkeer en Waterstaat, en in de periode 1986-1987 onder de directeur-generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken. De Dienst Vaartuigen was belast met het toezicht op zowel het technisch-economisch beheer als op de veiligheidsaspecten van de vaartuigen.

In 1987 werd de Dienst Vaartuigen opgevolgd door de (beleids)-Afdeling Rijksvaartuigen, die ressorteerde onder de Directie Veiligheid en Toezicht van DGSM. Deze Afdeling was belast met het technisch-economisch toezicht op de civiele zeegaande rijksvaartuigen waarbij de overheid beleidsmatig en/of financieel betrokken was, het geven van verwervings- en beheersadviezen met betrekking tot civiele zeegaande rijksvaartuigen en met het jaarlijks ontwerpen van een interdepartementaal vlootplan voor civiele zeegaande vaartuigen ten behoeve van het overleg in de commissie Interdepartementaal Overleg Zeegaande Vaartuigen (IOZV). De taken met betrekking tot het veiligheidstoezicht zijn in de periode 1986-1987 gefaseerd overgedragen aan de Scheepvaartinspectie.

De Afdeling Rijksvaartuigen is formeel per 1 januari 1994 opgeheven, waarbij het technisch-economisch beheer in het kader van de deregulering weer bij de afzonderlijke ministeries berust. De commissie IOZV kan op verzoek technische en bedrijfseconomische adviezen geven ten aanzien van het beheer. Ten aanzien van de verwerving van vaartuigen is advisering van de IOZV verplicht.

2. Het stellen van het bestuurlijk kader

405

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het instellen van de Commissie Interdepartementaal Overleg Zeegaande Vaartuigen.
Produkt: ministeriële regeling van 19 mei 1992, Stct. 115
Bron: ministeriële regeling van 19 mei 1992, Stct. 115
Periode: 1987-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: kaderstellend

406

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het benoemen van de voorzitter, de secretaris en het V&W-lid van de Commissie Interdepartementaal Overleg Zeegaande Vaartuigen.
Produkt: benoemingsbesluiten
Bron: ministeriële regeling van 19 mei 1992, Stct. 115
Periode: 1987-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: kaderstellend

3. Het veiligheidstoezicht

407

Actor: 1. 1980-1986 De minister van V&W/DV
2. 1986- De minister van V&W/DGSM/SI
Handeling: Het opstellen van veiligheidsnormen- en voorschriften voor rijksvaartuigen.
Produkt: instructies en voorschriften
Bron: 1. K.B. van 10 december 1975, Stb. 745
2. Nota van Toelichting K.B. van 11 oktober 1988, Stb. 476.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

408

Actor: 1. 1980-1986 De minister van V&W/DV
2. 1986- De minister van V&W/DGSM/SI

Handeling: Het verrichten van inspecties ten aanzien van de veiligheid van rijksvaartuigen.

Produkt: rapporten en verslagen

Bron: 1. K.B. van 10 december 1975, Stb. 745
2. Nota van Toelichting K.B. van 11 oktober 1988, Stb. 476.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: uitvoerend

409

Actor: 1. 1980-1986 De minister van V&W/DV

2. 1986- De minister van V&W/DGSM/SI

Handeling: Het verstrekken van adviezen en geven van aanwijzingen met betrekking tot veiligheidsaspecten aan eigenaars c.q. beheerders van rijksvaartuigen.

Produkt: adviezen, aanwijzingen

Bron: 1. K.B. van 10 december 1975, Stb. 745
2. Nota van Toelichting K.B. van 11 oktober 1988, Stb. 476.

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: beschikkend

Karakter: adviserend/toezichthoudend

4. Het toezicht op het technisch-economisch beheer

410

Actor: 1. 1980-1987 De minister van V&W/DV

2. 1987-1992 De minister van V&W/DGSM/RV

3. 1992- De commissie IOZV

Handeling: Het adviseren van alle betrokken ministers inzake de verwerving, de doelmatige inzet en het beheer van civiele zeegaande vaartuigen door de rijksoverheid.

Produkt: adviezen

Bron: 1. K.B. van 18 november 1971, Stb. 672
2. Ministeriële regeling van 14 december 1988, Stct. 1989, 2
3. Ministeriële regeling van 19 mei 1992, Stct. 115

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

N.B. De adviezen hebben onder meer betrekking op ontwerp-technische, bedrijfseconomische en financiële aspecten van de door aanbesteding, aankoop dan wel huur te verwerven vaartuigen.

411

Actor: 1. 1980-1987 De minister van V&W/DV
2. 1987-1992 De minister van V&W/DGSM/RV
3. 1992- De commissie IOZV

Handeling: Het houden van toezicht op, adviseren van en geven van aanwijzingen aan de betrokken ministers inzake het economisch en technisch beheer van de bestaande vloot civiele zeegaande vaartuigen.

Produkt: adviezen en aanwijzingen

Bron: 1. K.B. van 18 november 1971, Stb. 672
2. Ministeriële regeling van 14 december 1988, Stct. 1989, 2
3. Ministeriële regeling van 19 mei 1992, Stct. 115

Periode: 1980-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: toezichthoudend/adviserend

N.B. Het betreft hier onder meer het economisch-doelmatig beheer en gebruik, de behandeling en staat van onderhoud, en de wijze van uitvoering van onderhouds-, herstel- en verbouwingswerkzaamheden.

412

Actor: De commissie IOZV

Handeling: Het op verzoek adviseren van de betrokken ministers inzake het interdepartementaal beheer van de bestaande vloot civiele zeegaande vaartuigen.

Produkt: adviezen

Bron: ministeriële regeling van 19 mei 1992, Stct. 115

Periode: 1992-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: n.v.t.

Karakter: adviserend

413

Actor: 1. 1987-1992 De minister van V&W/DGSM/RV
2. 1992- De Commissie IOZV

Handeling: Het jaarlijks op basis van door de afzonderlijke ministers c.q. beheerders verstrekte informatie

opstellen van een interdepartementaal vlootplan voor civiele zeegaande vaartuigen ten behoeve van het overleg in de Commissie IOZV.

Produkt: vlootplannen

Bron: 1. Ministeriële regeling van 14 december 1988, Stct. 1989, 2
2. Ministeriële regeling van 19 mei 1992, Stct. 115

Periode: 1987-

Typering: Fase: beleidsuitvoerend

Werking: planvormend

Karakter: informerend

Hoofdstuk X Crisisbeheersing

1. Inleiding

Crisisbeheersing omvat de zorg van de overheid voor het treffen van maatregelen en voorzieningen die zijn gericht op de instandhouding van de samenleving in geval van rampen, oorlogen en andere calamiteiten. Daarbij zijn de algemene doelstellingen van de rijksoverheid:

- beschikbaarheid van adequate voorzieningen ter ondersteuning van rampenbestrijding en hulpverlening;
- voorzieningen voor de voortzetting van het bestuur onder buitengewone omstandigheden;
- optimale voorzieningen ter instandhouding van het maatschappelijke leven;
- ondersteuning van de Nederlandse defensie-inspanning in bondgenootschappelijk verband.

Met betrekking tot de zeescheepvaart kan de crisisbeheersing gedefinieerd worden als de zorg voor het veiligstellen van de zeegaande vervoersbehoefte van de overheid. Onder crisissomstandigheden omvat deze vervoersbehoefte zowel de vraag vanuit de Nederlandse overheid als de vervoersvraag die voortkomt uit de internationale politiek-militaire besluitvorming en de daaruit voortvloeiende maritiem-logistieke samenwerking bij crisisoperaties. Het belang van het crisisbeheersingsbeleid met betrekking tot de scheepvaart schuilt in de beperkte vervoerscapaciteit aan militaire zijde; bij de uitvoering van crisis- en conflictbeheersingsoperaties speelt het civiele maritieme transport dan ook een belangrijke rol.

De term crisisbeheersing is van recente datum. Tot begin jaren negentig werd dit beleidsterrein aangeduid met de term civiele verdedigingsvoorbereiding, waarbij de inzetbaarheid van civiele middelen voor defensietaken in oorlogssituaties centraal stond. Op grond van noodwetten kan de overheid schepen vorderen en bemanningen verplichten op deze schepen te varen.

Door de gewijzigde internationale veiligheidssituatie en de daarop betrekking hebbende ontwikkelingen binnen de NAVO is deze civiele verdediging "oude stijl" naar de achtergrond verschoven. De laatste jaren ligt het accent bij conflictpreventie- en beheersing, terwijl ook aan hulpverlening bij grootschalige nood- en rampsituaties in vreedstijd een steeds grotere betekenis wordt toegekend. Bovendien is de opvatting over de

wijze waarop in de vervoersbehoefte van de overheid kan worden voorzien gewijzigd. Centraal staat nu niet langer dwang maar het marktproces, waarbij de overheid koopvaardij schepen van reders huren of leasen tegen marktconforme voorwaarden.

2. Wet- en regelgeving

Het wettelijk instrumentarium om de doelstellingen op het beleidsterrein crisisbeheersing op nationaal niveau te realiseren is gegeven in een aantal noodwetten, te weten:

1. de Rijkswet Noodvoorzieningen Scheepvaart 1972 (Stb. 416), die de overheid de mogelijkheid biedt in geval van oorlog, oorlogsgevaar of daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden de overdracht en de bewegingen van en het vervoer van goederen of personen met zeeschepen onder Nederlandse vlag te verbieden of juist te gelasten;

2. de Rijkswet Vaarplicht 1972 (Stb. 415) en de Vaarplichtwet 1972 (Stb. 445), op grond waarvan Nederlandse zeelieden de plicht kan worden opgelegd om hun diensten beschikbaar te stellen en te houden voor het verrichten van werkzaamheden aan boord of ten behoeve van schepen onder de Nederlandse vlag;

3. de Havennoodwet 1963 (Stb. 222), houdende regels met betrekking tot het gebruik van havens in geval van oorlog, oorlogsgevaar en daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden.

In de bestudeerde periode hebben de actoren aan wie in deze wetten bevoegdheden worden toegekend, nimmer van die bevoegdheden gebruik gemaakt; mogelijke handelingen op grond van de noodwetten zijn derhalve niet verricht.

3. Handelingen

414

Actor: De minister van V&W/DGSM

Handeling: Het voorbereiden van beleidsnota's en -plannen met betrekking tot de civiele verdedigingsvoorbereiding/crisisbeheersing.

Produkt: beleidsnota's en -plannen

Bron: informatie P.C.H. Tack, 12-7-1993.

Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: kaderstellend

415

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wetten met betrekking tot de civiele verdedigingsvoorbereiding/crisisbeheersing.
Produkt: wetten
Bron: Instellingsbeschikking DGSM, Stct. 1979, 251.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

416

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het instellen van en het benoemen van de leden van de National Shipping Authority of the Netherlands (NSA-NL).
Produkt: ---
Bron: informatie P.C.H. Tack, 12-7-1993.
Periode: 1990
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: algemeen geldend
Karakter: kaderstellend

417

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het instellen van het Strategisch College Koopvaardij (SCK).
Produkt: ---
Bron: Informatie P.C.H. Tack, 12-7-1993
Periode: 1993-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: kaderstellend

418

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het benoemen van de leden van het Strategisch College

Koopvaardij.

Produkt: ---
Bron: Informatie P.C.H. Tack, 12-7-1993
Periode: 1993-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: kaderstellend

419

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het instellen van de Stuurgroep Maritiem Transport.
Produkt: ---
Bron: Informatie P.C.H. Tack, 12-7-1993
Periode: 1993-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: kaderstellend

420

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het benoemen van de leden van de Stuurgroep Maritiem Transport.
Produkt: ---
Bron: Informatie P.C.H. Tack, 12-7-1993
Periode: 1993-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: beschikkend
Karakter: kaderstellend

421

Actor: National Shipping Authority of the Netherlands (NSA-NL)
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake aangelegenheden betreffende de civiele verdedigingsvoorbereiding, c.q. crisisbeheersing.
Produkt: adviezen
Bron: inlichtingen P.C.H. Tack, 12-7-1993
Periode: 1990-1994
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

422

Actor: Strategisch College Koopvaardij
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake het maritiem-strategisch crisisbeheersingsbeleid.
Produkt: adviezen
Bron: inlichtingen P.C.H. Tack, 12-7-1993
Periode: 1994-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

423

Actor: Stuurgroep Maritiem Transport
Handeling: Het adviseren van de minister van Verkeer en Waterstaat inzake operationele aspecten van de maritieme crisisbeheersing.
Produkt: adviezen
Bron: inlichtingen P.C.H. Tack, 12-7-1993
Periode: 1994-
Typering: Fase: beleidsvoorbereidend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend

424

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het uitoefenen van bijzondere bevoegdheden die bij buitengewone omstandigheden bij koninklijk besluit kunnen worden toegekend ten aanzien van:
a. het stellen van beperkingen aan de overdracht en de bewegingen van en het vervoer van goederen of personen met zeeschepen onder Nederlandse vlag;
b. het opleggen van de vaarplicht aan zeelieden of gewezen zeelieden;
c. het geven of doen geven van aanwijzingen met betrekking tot het gebruik van havens.
Produkt: beschikkingen
Bron: art. 2, Rijkswet Noodvoorziening Scheepvaart; art. 2, Vaarplichtwet en art. 3, Havennoodwet.
Periode: n.v.t.
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: algemeen geldend
Karakter: uitvoerend

425

Actor: De minister van V&W/DGSM
Handeling: Het op ad hoc-basis adviseren van de minister van
Defensie inzake aangelegenheden betreffende de inzet
van Nederlandse koopvaardij schepen ter voorziening in
de civiel-militaire vervoersbehoefte in buitengewone
omstandigheden.
Produkt: adviezen
Bron: informatie P.C.H. Tack, 12-7-1993.
Periode: 1980-
Typering: Fase: beleidsuitvoerend
Werking: n.v.t.
Karakter: adviserend/informerend

Wet- en regelgeving

Wetboek van Koophandel

Schepelingenbesluit 1937, Stb. 242

Besluit binnenschependocumenten (Stb. 1983, 548)

Besluit toezicht rijksvaartuigen (Stb. 1971, 672)

Wet olieverontreiniging Zeewater (Stb. 1967, 263)

Besluit olieverontreiniging zeewater (Stb. 1958, 462)

Beschikking verbod lozen van olie op zee (Stct. 1969, 202 en Stct. 1972, 229)

Aanwijzing opsporingsambtenaren W.O.Z. (Stct. 1977, 178)

Wet voorkoming verontreiniging door schepen (Stb. 1983, 683)

Besluit voorkoming olieverontreiniging door schepen (Stb. 1986, 160)

Besluit voorkoming verontreiniging door met schepen in bulk vervoerde schadelijke vloeistoffen (Stb. 1988, 112)

Besluit voorkoming verontreiniging door vuilnis van schepen (Stb. 1988, 636)

Besluit melding voorvallen van verontreiniging door schepen (Stb. 1988, 694)

Uitvoering Besluit melding voorvallen van verontreiniging door schepen (Stct. 1989, 32)

Wet aansprakelijkheid olietankschepen (Stb. 1975, 321)

Besluit verlenging geldigheidsduur certificaat (Stb. 1976, 137)

Beschikking aanwijzing ambtenaren scheepvaart inspectie als ambtenaar belast met de opsporing van overtredingen (Stct. 1976, 3)

Besluit vaststelling bedrag voor certificaat van financiële zekerheid (Stct. 1984, 253)

Tarieven Wet aansprakelijkheid olietankschepen (Stct. 1986, 7)

Wet bestrijding ongevallen Noordzee (Stb. 1992, 211)

K.B. ter uitvoering van artikel 11, eerste lid, Wet bestrijding ongevallen Noordzee (Stb. 1992, 568)

Schepenwet (Stb. 1909, 219)

Beschikking onderzoek van stoom- en damptoestellen aan boord van schepen (Stct. 1978, 118)

Besluit uitvoering artikel 67 Schepenwet (Stb. 1980, 37)

Besluit, houdende vaststelling van de lijn bedoeld in artikel 1,

eerste lid, onder a (Stb. 1981, 718)
Vissersvaartuigenbesluit (Stb. 1989, 354)
K.B., houdende erkenning van particuliere onderzoekingsbureaus als bedoeld in artikel 9 van het Vissersvaartuigenbesluit (Stb. 1989, 433)
Regeling werkzaamheden kompasstellers (Stct. 1989, 202)
Uitzondering voor vissersvaartuigen om veiligheidscommissie aan boord te hebben (Stct. 1981, 218)
Samenstelling veiligheidscommissie aan boord van schepen (Stct. 1983, 197 en Stct. 1989, 13)
Schepenbesluit 1965 (Stb. 1965, 367)
Verbandtrommels voor reddingboten en reddingvletten (Stct. 1970, 183)
Materialen voor het vervaardigen van automatisch opblaasbare reddingvlotten (Stct. 1972, 253 en Stct. 1973, 16)
Beschermd kleding voor brandweeruitrustingen (Stct. 1974, 234)
Indienen van tekeningen en bescheiden ter verkrijging van de benodigde certificaten (Stct. 1974, 234)
Voorzorgsmaatregelen bij het betreden van zuurstofarme ruimten (Stct. 1974, 240)
Veiligheidsvoorschriften bij het gebruik van inertgas (Stct. 1974, 246)
Regeling gelijkwaardige functies voor de verklaringen betreffende geschiktheid en bekwaamheid (Stct. 1989, 63)
K.B. houdende aanwijzing van de krachtens het Schepenbesluit 1965 erkende particuliere onderzoekingsbureaus (Stb. 1972, 512)
K.B. houdende erkenning van particuliere onderzoekingsbureaus (Stb. 1984, 65)
K.B. houdende aanwijzing particulier onderzoekingsbureau voor de zeilvaart, in de zin van artikel 3, eerste lid, van het Schepenbesluit (Stb. 1990, 381)
K.B. houdende aanwijzing particulier onderzoekingsbureau voor de zeilvaart, in de zin van artikel 3, eerste lid, van het Schepenbesluit (Stb. 1991, 417)
Instructie ambtenaren scheepvaartinspectie (Stb. 1958, 74)
Terbeschikkingstelling ambtenaren t.b.t. de Scheepvaartinspectie (Stct. 1978, 138)
Besluit periodiek nazien en beproeven van extincteurs (Stct. 1972, 53 en Stct. 1972, 69)
Bekendmaking chemicaliëntankers (Stct. 1972, 101)
Voorschriften chemicaliëntankers (Stct. 1975, 28)
Regeling zeilschepen met passagiers (Stct. 1990, 124)
Besluit zeilende passagiersschepen (Stb. 1988, 224)
Bekendmakingen aan de Scheepvaart (tientallen publicaties in de

Staatscourant

Binnenschepenwet (Stb. 1981, 678)
Binnenschepenbesluit (Stb. 1987, 466)
K.B. houdende vaststelling van de lijn, bedoeld in art. 1, eerste lid, onder c, van de Binnenschepenwet (Stb. 1982, 363)
Besluit vaarbewijzen binnenvaart (Stb. 1982, 623)
Aanwijzing van de onderzoeksbureaus bedoeld in art. 27, vijfde lid, van de Binnenschepenwet (Stb. 1988, 223)
Examenbesluit klein vaarbewijs 1982 (Stct. 1982, 238)
Examenbesluit klein vaarbewijs 1984 (Stct. 1984, 114)
Examenbesluit klein vaarbewijs 1986 (Stct. 1986, 75)
Examenbesluit klein vaarbewijs 1989 (Stct. 1989, 11)
Regeling beperkt examen klein vaarbewijs 1984 (Stct. 1984, 114)
Regeling beperkt examen klein vaarbewijs 1986 (Stct. 1986, 191)
Aanwijzing instellingen voor afnemen examens klein vaarbewijs (Stct. 1982, 238)
Erkenning vaarbekwaamheidsbewijzen voor de niet-bedrijfsmatige binnenvaart 1983 (Stct. 1983, 116)
Erkenning vaarbekwaamheidsbewijzen voor de niet-bedrijfsmatige binnenvaart 1984 (Stct. 1984, 222)
Erkenning vaarbekwaamheidsbewijzen voor de niet-bedrijfsmatige binnenvaart 1986 (Stct. 1986, 114)
Goedkeuring Examenreglement en -programma Schippersdiploma Binnenvaart 1984 (Stct. 1984, 65)
Goedkeuring Examenreglement en -programma Schippersdiploma Binnenvaart 1986 (Stct. 1986, 114)
Vaststelling modellen vaarbewijzen (Stct. 1984, 65)
Regeling afgifte duplicaten en vervanging van vaarbewijzen (stct. 1986, 140)

Wet op de zeevaarddiploma's 1935 (Stb. 1935, 456)
Diensttijdreglement 1971 (Stb. 1971, 168)
Ruil- en dienstdiploma-reglement (Stb. 1936, 579H)
Besluit takenboeken stuurlieden (Stb. 1976, 561)
Reglement voor de stuurliedenexamens (Stb. 1937, 579B)
Reglement voor de examens van scheepswerktuigkundigen (Stb. 1937, 579D)
Besluit bijzondere verkrijging stuurliedendiploma's (Stb. 1972, 371)
Besluit bijzondere verkrijging diploma's kleine handelsvaart (Stb. 1983, 65)
Besluit zeevaarddiploma's experimenterend hoger nautisch onderwijs (Stb. 1976, 437)

Examenreglement zeevaarddiploma's (Stb. 1983, 452)
Regeling normen ter bepaling uitslag examens (Stct. 1984, 37)
Vrijstelling toelatingseisen Rijksexamens zeevaarddiploma's
(Stct. 1986, 116 en Stct. 1987, 50)
Besluit bijzondere verkrijging voorlopig diploma als scheeps-
werktuigkundige (Stb. 1983, 464)
Regeling erkenning vervanging diensttijd (Stct. 1984, 38 en
Stct. 1985, 23)
Besluit bijzondere verkrijging diploma A als scheepswerktuig-
kundige (Stb. 1987, 468)
Besluit zeevaarddiploma's (Stb. 1988, 260)
Examenbesluit zeevaarddiploma's 1991 (Stb. 1991, 743)
Vaststelling experimentele bemanningseisen vrachtschepen (Stct.
1989, 244 en Stct. 1990, 22)
Bemanningseisenbesluit (Stb. 1991, 614)

Wet op de zeevisvaarddiploma's 1935 (Stb. 1935, 455)
Diensttijdreglement zeevisvaart (Stb. 1947, H442)
Ruil- en dienstdiploma-reglement zeevisvaart (Stb. 1938, 571)
Dienstdiplomareglement zeevisvaart (Stb. 1986, 413)
Reglement voor de stuurliedenexamens zeevisvaart (Stb. 1947,
H443)
Examenreglement zeevisvaart (Stb. 1986, 412)
Regeling normen ter bepaling uitslag zeevisvaartexamens (Stct.
1986, 193)
Reglement voor de machinistenexamens zeevisvaart (Stb. 1986,
412)

K.B. van 11 augustus 1934, houdende regeling van het Bestuur
over de betonning, bebakening, kust- en oeverlichten langs de
zeekusten, in de zeegaten, op de benedenrivieren en het
IJsselmeer van het Koninkrijk der Nederlanden (Stb. 1934, 138)

Wet, houdende bepalingen tot voorkoming van aanvaring of
aandrijving op de openbare wateren in het rijk, die voor de
scheepvaart open staan (Stb. 1891, 91)
Bijzonder aanvaringsreglement Westerschelde (Stb. 1924, 419)

Wet van 28 februari 1891, tot vaststelling van bepalingen
betreffende 's Rijks waterstaatswerken (Stb. 1891, 69)

Zeeaanvaringswet 1977 (Stb. 1979, 196)
K.B. houdende vaststelling van de lijn, bedoeld in artikel 2,
2de lid, onder a en onder b, van de Zeeaanvaringswet 1977 (Stb.

1981, 314)

Scheepvaartverkeerswet (Stb. 1988, 352)

K.B. houdende regelen met betrekking tot de bevoegdheid tot het geven van verkeersinformatie dan wel verkeersaanwijzingen en de daartoe aan de bevoegde personen te stellen eisen (Stb. 1992, 522)

Regeling vaststelling model basisdiploma VTS (Stct. 1992, 219)

Benoeming landelijke examencommissie verkeersaanwijzingen en -informatie (Stct. 1992, 220)

Regeling vaststelling landelijk examenprogramma verkeersinformatie en -aanwijzingen (Stct. 1990, 227)

Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee 1972 (Stb. 1976, 773)

K.B. houdende het van toepassing verklaren van de Internationale Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee 1972 (Stb. 1989, 502)

Vaststelling verkeersscheidingsstelsels (Stct. 1981, 202, Stct. 1982, 123 en Stct. 1983, 90)

Scheepvaartreglement Eemsmonding (Stb. 1989, 237)

Vaarreglement (Stb. 1973, 343)

Scheepvaartreglement Westerschelde (Stb. 1981, 620)

Scheepvaartreglement Westerschelde 1990 (Stb. 1992, 53)

Aanwijzing Rijkshavenmeester Scheepvaartreglement Westerschelde Stct. 1990, 199)

Scheepvaartreglement voor het Kanaal van Gent naar Terneuzen (Stb. 1992, 53)

Aanwijzing bevoegde autoriteit Kanaal Gent-Terneuzen (Stb. 1992, 57)

Bijzonder reglement Rotterdamse Waterwet (Stb. 1980, 476)

Regeling aanwijzing opsporingsambtenaren Scheepvaartverkeerswet (Stct. 1990, 3)

Aanwijzing ad hoc-loodsplichtige scheepvaartwegen (Stct. 1988, 168)

Loodswet 1957 (Stb. 1957, 292)

K.B. ter uitvoering van de artikelen 6, vierde lid, 7, eerste lid en 8, eerste lid (Stb. 1986, 56)

Loodsgeldbesluit (Stb. 1957, 449)

K.B. ter uitvoering van de artikelen 24, 25, 26 en 28 van het loodsgeldbesluit (Stb. 1957, 542)

Uitertonbeschikking 1957 (Stct. 1971, 44)

Lijst van meest voorkomende loodsreizen (Stct. 1971, 179)

Ontheffingsbesluit loodswet 1957 (Stb. 1957, 450)

Algemeen loodsreglement (Stb. 1932, 433)
Vaststelling modellen tanker-controlelijst (Stct. 1981, 172)
Instructie voor de loodsen met betrekking tot de quarantaine-
dienst (Stct. 1975, 80)
Aanwijzing van plaatsen en wijzen van beloodsing (Stct. 1986,
122)
Besluit aannemingsleeftijd aspirant-loodsen (Stct. 1984, 23)
Vaststelling legitimatiebewijs voor rijksloodsen (Stct. 1984,
32)
K.B. houdende aanwijzing van loods vaarwateren (Stb. 1984, 340)
Zeehavenbesluit 1971 (Stb. 1971, 513)
K.B. houdende regelen betreffende het toekennen van loodsbre-
vetten aan Nederlandse gezagvoerders en stuurlieden (Stb. 1934,
378)
K.B. houdende vaststelling van een algemene maatregel van
bestuur ter uitvoering van artikel 4, tweede lid, en artikel 9
(Stb. 1958, 85)

Loodsenwet (Stb. 1988, 353)
Bekendmakingsbesluit Nederlandse loodsencorporatie (Stb. 1988,
391)
Besluit regiogrenzen loodsencorporaties (Stb. 1988, 393)
Besluit adspirant-registerloodsen (Stb. 1988, 392)
Loodsenregisterbesluit (Stb. 1988, 394)
Voorschriftenbesluit registerloodsen (Stb. 1988, 395)
Financieel besluit loodsen (Stb. 1988, 396)
Regeling uitvoering artikel 10, vierde lid (Stct. 1989, 165 en
Stct. 1989, 199)
Loodsplichtbesluit (Stb. 1988, 397)
Besluit certificaatloodsen (Stb. 1990, 507)
Vergoedingenregeling registerloodsen (Stct. 1988, 168)
Regeling loodsaanvragen (Stct. 1988, 168)
Kapiteinsverplichtingen bij loodsen op afstand (Stct. 1988, 168)
Vaststelling model tankercontrolelijst (Stct. 1988, 168)
Aanwijzing bevoegde autoriteit (Stct. 1988, 168)
Regeling loodsen op afstand in de Regio Rijnmond (Stct. 1988,
219)

Wet berekening kosten meting binnenvaartuigen, Stb. 1979, 171
Metingsbesluit binnenvaartuigen (Stb. 1978, 358)
Beschikking instructie voor meting binnenvaartuigen (IMB 1979)
(Stct. 1979, 195)

Meetbrievenwet 1948 (Stb. 1948, I 492)

Meetbrievenbesluit 1949 (Stb. 1949, J 415)
Meetbrievenwet 1981 (Stb. 1981, 122)
Meetbrievenbesluit 1981 (Stb. 1981, 479)
Instructie voor de meting van zeeschepen (Stct. 1978, 175)
Besluit metingsvoorschriften 1982 (Stct. 1982, 134)
Vaststelling modellen meetbrieven (Stct. 1984, 203)

Binnenvaartrampenwet (Stb. 1931, 289)
K.B. tot vaststelling van en algemene maatregel van bestuur ter uitvoering van artikel 24 (Stb. 1938, 567)

K.B., houdende een regeling betreffende coördinatie met betrekking tot civiele zeegaande vaartuigen van de rijksoverheid danwel door deze gesubsidieerde stichtingen (Stb. 1988, 476)

Rijkswet noodvoorzieningen scheepvaart (Stb. 1972, 416)

Rijkswet vaarplicht (Stb. 1972, 415)

Vaarplichtwet (Stb. 1972, 445)

Havennoodwet (Stb. 1963, 222)

Zeebrievenwet (Stb. 1926, 178)
Zeebrievenbesluit (Stb. 1927, 84)

Ministerieel besluit van 12 december 1980 (Stct. 245)
Regeling afgifte vlaggebrieven door aangewezen organisaties (Stct. 1986, 195)

Wet nationaliteit zeeschepen in rompbevrachting (Stb. 1992, 541)

Wet vervoer over zee (Stb. 1982, 629)
Regeling inzake Wet vervoer over zee (Stct. 1984, 181)

Wedervergeldingswet zeescheepvaart 1977 (Stb. 1977, 313)

Beschikking Investeringspremie Zeescheepvaart 1976 (Stct. 1976, 124)
Besluit Investeringspremie Zeescheepvaart 1978 (Stct. 1978, 175, Stct. 1980, 158 en Stct. 1981, 52)
Besluit Investeringspremie Zeescheepvaart 1982 (Stct. 1982, 30)
Besluit Investeringspremie Zeescheepvaart 1983 (Stct. 1982, 251)
Besluit Investeringspremie Zeescheepvaart 1984 (Stct. 1984, 34)

en Stct. 1986, 100)

Besluit Investeringspremie Zeescheepvaart 1987 (Stct. 1986, 252, Stct. 1987, 23, Stct. 1988, 108 en Stct. 1989, 21)

Investeringspremiereregeling Zeescheepvaart 1990 (Stct. 1990, 23)

Instelling adviescommissie m.b.t. de uitvoering van de beschikking Investeringspremie Zeescheepvaart 1976 (Stct. 1976, 124)

Adviescommissie Steunverlening Zeescheepvaart 1982 (Stct. 1982, 165 en Stct. 1983, 80)

Faciliteit Nederlandse Zeescheepvaart 1989 (Stct. 1989, 143)

Wet arbeids- en rusttijden zeescheepvaart 1973, Stb. 380

Besluit van 19 juli 1975, houdende regeling van de arbeids- en rusttijden van schepelingen aan boord van schepen (Stb. 1975, 486)

Besluit arbeids- en rusttijden zeescheepvaart (Stb. 1985, 263)

Wijze van indiening van een ontheffingsaanvraag (Stct. 1976, 98)

Aanwijzing toezichthoudende ambtenaren (Stct. 1986, 28)

Vaststelling model werklijst (Stct. 1986, 28)

Geraadpleegde bronnen en literatuur

Annual Report 1992 Memorandum of Understanding on Port State Control (Rijswijk 1993)

Beer, F. de, De civiele overheidsvloot. Doelstellingen, taken, werkstructuur, opbouw en inzet, kosten, baten/effecten (Rijswijk 1992)

Begrippenkader DGSM: eenheid in maritieme begrippen (DGSM, Rijswijk 1992)

Begroting DGSM 1991 (Rijswijk 1990) en 1992 (Rijswijk 1991)

Begrotingen Ministerie van Verkeer en Waterstaat 1980-1993

Beleids- en begrotingsplan DGSM 1992-1996 (Rijswijk 1991)

Beleidsnota De Zeescheepvaart onder Nederlandse vlag 1980

Beleidsnota Scheepvaartverkeer Noordzee "op koers" (1987)

Beleidsnota Voortvarend naar de volgende eeuw. Het scheepvaartbeleid voor de komende jaren 1992

Beleidsnota Wel varen onder Nederlandse vlag 1986

Beleidsplan 1990-1994 van de afdeling rijksvaartuigen (DGSM, Rijswijk 1990)

Beleidsplan Kustwacht 1993-1997 (IJmuiden 1993)

Beleidsplan Scheepvaartverkeer Noordzee (DGSM, Rijswijk 1982)

Besluiten, regelingen etc. t.b.v. de centrale overheidsbemoeyenis met rijksvaartuigen 1922-1991 (DGSM, Rijswijk 1991)

Bestrijding van de zeevervuiling. Bescherming van een levensbron (Brochure V&W, Den Haag 1993)

Boon, W. en Haccoû, H.A., Ontwerpmanual National Shipping Authority of the Netherlands (Oosterbeek 1990)

De Belgisch-Nederlandse Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart 1840-1976 (z.p., z.j.)

Eenheid van maritiem bestuur bij de Rijksoverheid (Tweede Kamer 1979-1980, nr. 15504)

Goemans, T. en Joosten, J.G.J., Goede raad is niet duur. Een evaluerend onderzoek naar het functioneren van de Raad voor de Verkeersveiligheid en de Spoorwegongevallenraad in het licht van toekomstige ontwikkelingen op het gebied van transportveiligheid Verkeersveiligheid op de Noordzee (Brochure DGSM, Rijswijk 1993) (z.p. 1993)

In goed vaarwater: milieubeleidsplan voor de scheepvaart 1991-1994 (DGSM, Rijswijk 1991)

Informatie Vaarwegmarkeringsdienst 1993 (Den Haag 1993)

Informatie-notitie MI over de Europese Gemeenschappen (notitie DGSM z.p.)

Jaarbericht Vervoerend Nederland 1993 (Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Den Haag 1994)

Jaarverslagen Examencommissies zeevaarddiploma's

Jaarverslagen Scheepsmetingsdienst

Jaarverslagen Scheepvaartinspectie

Jacobs, D. e.a., De Nederlandse scheepvaart. Sectoranalyse volgens de methode Porter (TNO-rapport, Apeldoorn 1991)

Jonck rijs is te buygen. D.G.S.M., de scheepvaart en de maritieme sector (DGSM, Rijswijk 1985)

Kerntaken-notitie ministerie van Verkeer en Waterstaat (Tweede Kamer 1991-1992, nr. 22300)

Koopman, G.J. Nederland distributieland (CPB, Den Haag 1992)

Maritiem Nederland in het jaar 2010. Discussienota van het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken (Rijswijk 1990)

Milieubeleidsplan voor de scheepvaart 1991-1994

Noordzee-Almanak 1992 (ICONA, Den Haag 1992)

Nota DGSM-instrumenten voor de verkeersafwikkeling (Beleid, organisatie en personele middelen (DGSM, Rijswijk 1987)

Nota Filevrij over zee. Plan kustvaart en feedervervoer (DGSM, Rijswijk 1993)

Nota Verantwoordelijkheidsverhoudingen in de (operationele) afwikkeling van het Scheepvaartverkeer (DGSM, Rijswijk 1985)

Scheepvaartverkeer Noordzee: voortgangsrapportage actieplan 1989 (DGSM, Rijswijk 1989)

The history of UNCTAD 1964-1984 (New York 1985)

Tweede Kamer 1979-1980, nr. 15504, Nota Eenheid van maritiem beleid bij de rijksoverheid

Tweede Kamer 1980-1981, nr. 16575, Nota Rationalisering bedrijfsvoering zeescheepvaart

Tweede Kamer 1986-1987, nr. 17408, Nota Harmonisatie Noordzeebeleid

Tweede Kamer 1987-1988, nr. 20290, Memorie van Toelichting Loodsenwet

Tweede Kamer 1988-1989, nr. 21210, Nota Verzelfstandiging van de Loodsdienst

Tweede Kamer 1990-1991, nr. 22072, Milieubeleidsplan voor de scheepvaart 1991-1994

Tweede Kamer 1991-1992, nr. 22300, Hoofdstuk XII, Begroting ministerie van Verkeer en Waterstaat

Tweede Structuurschema Zeehavens

Verzelfstandiging van de Loodsdienst. Rapport Algemene Rekenkamer (Den Haag 1989)

Weerdt, J. de, De wereld van de zeevrachtvaart (Schoonhoven 1990)

Wetgevingsoverzicht DGSM december 1993/januari 1994 (notitie stafafdeling wetgeving en juridische zaken DGSM)

Wij blijven varen. Beleidsplan 1989-1993 van het Directoraat-Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken (Rijswijk 1988)

Wit, J.G. de, en Gent, H.A. van, Vervoers- en verkeerseconomie. Theorie, praktijk en beleid (Leiden/Antwerpen 1986)